

312363

వ త్తి ది న ము వ క టి ం వ ం బ డు ను

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544

నంపుటము ౧౭ } చెన్న పట్టణము 1930-వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 14-వ తేది సోమవారము } సంచిక ౧౧
Vol. 17 } MADRAS, MONDAY 14th APRIL 1930. } No. 11
శ్రీ ప్రమోదాతనామ సంవత్సర చైత్రమాస బహుళ శ్రవణ

అమృతాంజనము

అన్ని విధములగు నొప్పులకు
నంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్యును. బాంతుల పొట్ట
కాపును. పొట్ట నొప్పుల తొలగించును.
బొట్ట బోగొట్టును. దొంగుల భేదించును.
బాంతుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును
మరకను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే ఇమట వట్టుట
వలన కఠినమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పుల తగ్గించును. విజేతము
లతో గూడ వాడుచున్నాడు.

BEST INDIAN PAIN-BALM

గొప్పగొప్ప వారిచే
కలకు పేలు యోగ్యత
వత్తములు పొందియున్నది

శుభాకర చిట్టె తనాచి శ్రీనివాస
తెనాలి గుంటూరు.
వత్త-ని దబ్బితో వహి సీసా 1-1 0-10-0
దబ్బ 1-1 రు 0-4-0 లు.

ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండవలసి.

అమృతాంజనం దిపో

6, 7 రాయి కెట్టిపిడి, చువ్వాడు

100, ప్రభోకొట్టె, పోస్ట్, పో. బాయి.

కేరళ చందన సబ్బు

సేదతీర్చి, చల్లదనము నిచ్చును

హిందూదేశమునకు తగిన శ్రేష్ఠమైన సబ్బు

ఏజంట్లు ప్లాకెట్లు:—

మద్రాసు, చెంగల్పట్, ఉత్తర
ఆర్కాడు, దక్షిణ ఆర్కాడు, చిత్తూరు.

గుంటూరు, కృష్ణా

కడప

అనంతపురము

బెల్లారి

గంజాం

విశాఖపట్నం

ఆదంహాజీ మహమ్మద్ నేట్, నెం. 7,
బందరు వీధి, జి. టి. మద్రాసు.

సంకా పెదసుబ్రహ్మణ్యం నన్ను, తెనాలి.

సుల్తాన్ ఖాన్ లోహనీ అండ్ సన్స్, కడప.

బి. సి. ఆదినారాయణచెట్టి అండ్ బ్రదర్స్
అనంతపురం.

హెచ్. రంగన్న శౌండ్ అండ్ బ్రదర్స్, బెల్లారి.

పి. జి. రావ్ అండ్ సన్స్, శ్రీరంగపూరు.

అత్తిరామశర్మ, భరద్వాజ బిల్డింగ్స్
విశాఖపట్నం.

బంగారముతో చేసినది

మ క ర ధ్వ జ ము (జర్జనీ)

“దాని ను ప యోగించిన జరామరణము లుండవు”

తులము గొట్టము రు 2. ర స శాస్త్రము.

ఇండియాకు సోల్ ఏజంట్లు: అపూర్వ యాపధముల స్టాక్ యుంచువారలు.

ఇండో-జర్జను డ్రగ్స్ స్టోరు, పోస్టాఫీసు 10852 కలకత్తా.

మా న సోల్లా సి నీ మాత్రలు

80 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

కల నులభము! (పోష్టభుక్తులు ప్రత్యేకము) గురూ కుడికము!
కేరళములో ఉష్ణాధికముచే కలిగెడి నైత్యకాళం
కీమాత్రలు దివ్యామృతము. అజీర్ణము, అరచి, అవలంతలు,
అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల
యందు బలతీయము, కిక్కిరింపు, పొన్నములు, కరన్ను,
ప్రేక్ష, అడుగు మొదలవహించుచుండు కలిగెడి నొప్పులను
పోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు దెచ్చును.

ఈమాత్రలు మేహవాతనొప్పులను నెలకొనే మాన్యును.
ఇందు అనేక ఔషధములు చేసినవి. అనుభవముగల ఔషధ
మునకుచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును.
సిక్కినారీ వాడియాచి 9వ ము తెలియగలదు.

వికాసా:—

(98)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్ట్ నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా

తక్షణమే కావలయును

సమర్థతగల వ్రాంచి కార్యకర్తలు జీతము నె 1
రూ 50, మతీయు 25-రూపాయలు.

ఆర్యక అమృత రెన్ను బ్యాంకి కేమిటెడ్
నెం 4 ఎర్రపాలు కెట్టిపిడి 9. టి. గువాయి.

కావత్తును

తెలుగుజిల్లాలలో, ఫిర్యాదలలో

మా ఇకన్నెక్తురుగ, మాచి నైజముగపని చేయువా
రు. వ్యవసాయ విద్య నేర్చినవానికి నుంచి కరుణము సాహస్య
విద్య వచ్చినవారైగా నుంచవలెను. యోగ్యత:ను తెలుపుచు
తగిన వివరములకై ఈ క్రింది చిరునామాకు వ్రానేది.

గా. హరినర్సోత్తమ రావు ఎం. ఏ. ఎం. ఎల్. సి.

అర్జున జింక డైరెక్టరు, ది మెమోర్ ఆగ్రికల్చరల్
డెయిలీఫారం కంపెనీ కేమిటెడ్, నల్లవారి.

కావలెను

సామర్థ్యము అనుభవము గలిగిన కార్మికులకు ఏదేని...

Table with 2 columns: Item (అనంతపురము, బరంపురం, శ్రీకామేశ్వరం, చిత్తూరు, కడప) and Amount (నుంట్లూరు, ఒంగోలు, రాజమండ్రి, తెనాలి, విజయనగరం)

చుట్టుప్రక్కల పనిచేయువారికి తీరికసమయములో భవమును...

వివరములు:—పోస్టుబాంకు నెం. 212 0/0 ఆంధ్రపత్రిక.

చర్యోధన:—తామర, కుప్ప, బూదకాలు, మేహ...

నారికుడుపు, సుఖసంబంధమైన పుండ్లు, కాళ్ళ పగుళ్లు, తెనెపులు...

ఒక డబ్బీ 0-7-0; 8 డబ్బీలు 1-3-0; 6 డబ్బీలు 2-4-0.

కామవర్ధన:—మేహము, సవామేహము, అతిమాత్ర...

15 దినములపై సరిపావు మందు రు. 2-8-0.

వి. పి. ప్యాకెండు ఖర్చులు చేయి.

ప్రావైటర్:—చర్యోధన నిలయం, ఏ లూరు...

దుర్గామెడికల్ హాల్

గవర్నరువేట, బెజవాడ.

గవేరియా మిక్చర్

గృహంకిగా 31 రోజులలో కలిపియును

(1) ఈమందు తెగతోగములను నివారించి శూక్ర...

మూర్ఖరిషము

(2) ఈమందు పొలుసుంటి మూర్ఖతనను తొలగించి...

పాదలకు తెలుము

(3) ఈ తెలుము తెల్లపాదలకే గాక ఎర్రనిదియు తెల్ల...

“నుంట్లూరు బిల్లాకు యజ్ఞం:—

తాడికొండ మల్లికార్జునరావుగారు, నుంట్లూరు.

ఏ జెంటిల్ కావలెను.

నంతానం పుట్టుకుండా 108-1

కాంట్రా నెట్టిన్

ఒక్కటే సులభమైన సురక్షితోపాయం

16 మోతాదుల ట్యాబు 1-12-0

ట్యాబులకు ఇతర విషయములకు:—

వి. రామచంద్రారావు, 158, బ్రాడ్వే, మదరాసు-హోల్ ఏజెంట్లు.

ది సోషల్ హైజీన్ సిండికేట్

ఇతర తెలుపులు వంట, ప్రావీణ్యముగ వాడ వారు.

కృష్ణాపార్వతి-బెజవాడ

ఈ పుస్తకమును అతి ప్రశస్తిగాలన మామందులకు...

శ్రీ సత్యాగ్రహదళము

దళాధిపురాలు ఉన్నవ లక్ష్మీబాయిమ్మగారు

దళసంఖ్య 1

1. పేర్లు:—యడవల్లి రామకొలమ్మ, 2 సంఘం లక్ష్మీ...

దళసంఖ్య 6

దళాధిపతి వల్లూరి బలరామరాజు

పేర్లు:—1. వల్లూరి బలరాజు, 2. తురగా వేంకటేశ్వర్లు...

దళసంఖ్య 9

దళాధిపతి గడ్డిపాటి వెంకట కృష్ణయ్య

పేర్లు:—1. గడ్డిపాటి వెంకట కృష్ణయ్య, 2. కేజువోలు...

దళసంఖ్య 10

దళాధిపతి ఆలపాటి సూర్యనారాయణ

పేర్లు:—1. ఆలపాటి సూర్యనారాయణ, 2. తోలు...

దళసంఖ్య 11

దళాధిపతి గుళ్లపల్లి రామకృష్ణయ్య

పేర్లు 1:—గుళ్లపల్లి రామకృష్ణయ్య (ఇటికంపాడు)...

స్వయంశిక్షా సంస్కృత

గ్రంథములు

వ్యాసాచార్యశ్రీకృష్ణమూర్తిగారు, తెలంగాణమున శిల్పము...

మద్రాసు అందు సదరక్ మరాటా రైల్వే కంపెనీ, లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు చేయబడినది.)

సరియైన వర్తక కంపెనీ ప్రతినిధులకు మైలేజీ కాపను...

లివ్వబడును. 3000 మైళ్లు

మొదటి తరగతి రు. 284-6-0

రెండవ తరగతి రు. 117-8-0

ఉపయోగపరచబడిన నిబంధనలకొరకు ప్రస్తుతపు రైలు...

మైలేజీబిల్లోని 180 మొదలు 182 పేజీలవరకు చూడుడు.

అమ్మకమునకు

మద్రాసు సెంట్రల్ స్టేషన్ బెంగళూరు సిటీ.

మల్లీ } ఈ స్టేషనులందు దరఖాస్తులను, డిస్ట్రిబ్యూట్రాన్స్...

స్వరాజ్య సమరవిధానము

దెల్పుగ్రంథము

దక్షిణాఫ్రికా 432 పుటలు. 12 చిత్రపుటలు

5 దేశపటములు. కాలికోబైండు వెల రు. 2-0-0.

“గాంధీమహాత్ముడు దక్షిణాఫ్రికాలో గావించిన సత్యా...

గ్రహమహాద్వ మనిషయచరిత్ర 220 పుటలందు హృదయా...

కర్షముగ వర్ణింపబడినది.”

(మాడరక్ రివ్యూ జనవరి 1929.)

నీలాపనింద (జమిందారులకథ) 232 పుటలు ఆంధ్ర...

నవల. వెల రు 1-0-0.

నలుమువారు గ్రంథకర్తకు:—విగవల్లి వేంకటశివరావు,

వి. పి. వి. యల్. బెజవాడ, అని వ్రాయును.

కావలెను

ఇద్దరు సూపర్ వైజర్లు రాజమండ్రి తాలూకా బోర్డు...

లోని ప్రాథమిక పాఠశాలలను తనిఖీచేయుటకు జీతము యో...

గ్యతలను బట్టి నిర్ణయించబడును. వెనుకటి ఉద్యోగానుభవము...

నయస్సు, బాతి, స్వగ్రామములను తెలుపుచు దరఖాస్తులను...

పంపుకొనవలెను. 6 మాసములు తృప్తికరముగా పనిచేసిన మీద...

టే నీ ఖాయముచేయబడును.

కావలెను:—ఒకసబ్ ఏజెంట్ రు 60-5-80 లు

వైన ఖాయముగా పనిచేయుటకు దిగువవారికి వ్రాయవలెను.

ఎమ్. నరసన్న బి. యే.

చెసి డెంటు, తాలూకాబోర్డు, రాజమండ్రి.

LOANS FROM Rs. 50 to Rs. 2500 Obtainable by all registered members of the Relief Loan and Provision department of the Metropolitan Industrial Bank, Ltd. 172, Bowbazar St, Calcutta. WANTED Competent organising Inspectors in every District and Taluk on Rs. 100 p. m. plus Rs. 50 as T.A. Apply—with references to— The Managing Director.

విన్నవము

విాకు ప్రశస్తిమైన ఆయుర్వేదోపధములు కావలసిన...

చెన్నై బజారు ధరలు

1930 సం ఏప్రిల్ 14-వ తేది సోమవారము

1. ధాన్యములు

విద్యుత్తులు

మమల తేజాపతి ,, వ 45 రుల గు	12 8 0	13 4 0
మలారిసి ,, డిటో 42	15 8 0	14 0 0
శిల్పి ,, డిటో 46	14 0 0	15 8 0
కామలం రా. 164 బస్తా 1-8	8 0 0	8 12 0
శుభ్రులు ,,	18 0 0	20 0 0

2. ధాన్యము పప్పులు

కందులు బస్తా 1-8 క 205	12 12 0	14 0 0
కెనకలు ,, డిటో	16 0 0	17 0 0
కెనలు ,, డిటో	14 0 0	16 0 0
కెనములు ,, డిటో	17 8 0	18 0 0
ఉలపలు ,, 4 195	7 4 0	8 0 0

3. నూనెపప్పులు

శుభ్రులకానె కా 1-8	110 0 0	112 0 0
కెంజు కా 1-8	14 0 0	19 0 0
శేరుకెనకపప్పు కా 1-8	88 0 0	11-0-0
శేరుకెనకపప్పు కామగ కా 1-8	89 8	95 0 0
కామదము కా 1-8	95 0 0	98 0 0

4. చిల్లరపప్పులు

కాయకగుపు కా 1-8	94 0 0	96 0 0
కూరకగుపు ,,	50 0 0	55 0 0
మిరకకాయలు (గుంటూరు) కా 1-8	98 0 0	105 0 0
ధనియాలు ,, కా 1-8	28 0 0	35 4 0
గుంటూరుపొయ్యి నీలిమండ మజుగు 1-8	40 45	
కెల్లము కా 1-8	28 0 0	49 0 0
అస్కాచక్కిర బస్తా 1-8	25 14 0	26 2 0
చింతనందు కా 1-8	28 0 0	28 0 0

5. ధనుము

వట్టారకం కా 1-8	80 0 0	81 0 0
మొం	24 0 0	30 0 0
తప్పుడు	24 0 0	30 0 0

6. నూలు

సం 20 కెడ్డి సింహంబూ పి	6 5 0	
సం 8 ,, కటారి	8 10 0	
సం 24 ,, లో	8 4 0	
సం 40 బాబురు 10	9 6 0	
సం 20 కెడ్డి	6 1 0	
సం 40 రాజీ	8 5 0	
సం 4 కెడ్డి మసి	8 4 0	
44 కాండ్	4 12 0	

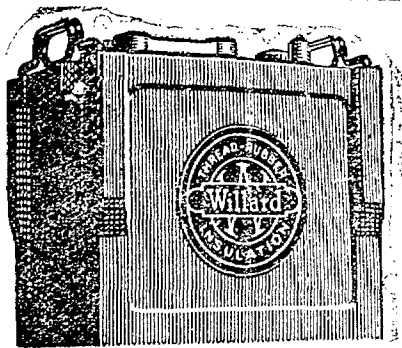
7. లోహములు

నంది 100 రులం 1-8	55 4 0	59 6 0
అంబారు రులం 1-8	31 18 0	32 0 0
పవన 1-8		18 9 0
ఇత్తడి కా 1-8	218 0 0	240-0-0
రాగి కా 1-8	880-0-0	882-0-0

8. రంగులు

అతి మేలు సిద్ధిబాదం అతి జరయో సింహంబూడ్డి

సీలరంగు 1 రతి	0 10 0	
14 రతులు	1 10 6	
28 రతులు	1 0 9	
55 రతులు	1 8 0	
1 అందరు	1 8 8	
రంగుల పొయ్యిసాగ్ లెట్ అనగా (టర్ని-రెడ్డు)	8 4 0	
కాంగ్ 8 8	1 0 0	
ఆక 4	1 2 0	

Willard STORAGE BATTERIES

ముందు బేటరీ కావలసినవారు తనంత తానే ఖర్చుచేసి గడించిన "విల్లార్డు" కొనుడు దీనినిగూర్చి సం దేహము కలిగినయెడల మమ్ము నడుగ నవనరము లేదు. పొదుచున్నవారి నడిగి వారియభిప్రాయము తెలిసికొనుడు.

వి వ ర ము లు, ధ ర లు

ఈదిగువ అమ్మకదారుల మూలముగా కనుగొనుడు

ఆంధ్ర జిల్లాలలోని లేక యీ క్రింది పబ్-యేజంట్లను కనుగొనుడు:-

ది మోటారు వేర్ హౌస్	ఆనంతపురం	మెసర్స్ రావు అండ్ బ్రదర్స్	గుంటూరు
ది గంజాం జనరల్ ఇంజనీరింగ్ కంపెనీ	బరంపురం	" "	కృష్ణా
మెసర్స్ వి. జి. ఆస్క్విత్ అండ్ కో	బళ్లారి	మెసర్స్ కృష్ణ అండ్ సన్స్	కర్నూలు
మెసర్స్ టెస్టు అండ్ కో, లిమిటెడ్.,	కాకినాడ	అలాయ్ సెయింట్స్ సీ యస్ పర్సన్స్	విశాఖపట్నం

దక్షిణ ఇండియా సోల్ ఏజంట్లనుండి నేరుగా తెప్పించుకొనుట.

మెసర్స్ ది క్రామెష్టన్ యింజనీరింగ్ కంపెనీ (మద్రాసు) లిమిటెడ్,
పోస్టుబాక్సు నెం. 205 సెకండులైనుబీచ్, మద్రాసు.
మేనేజర్లు:- బెస్టు అండ్ కంపెనీ, లిమిటెడ్, మద్రాసు.

గుంటూరు ఒప్పారంగసభ

లవణ శాసనోల్లంఘనము

గుంటూరు, ఏప్రిల్ 10:- గుంటూరు పౌరుల యంత్రాకము లవణశాసనోల్లంఘనమున మితిమీరినది. నిన్న సాయంత్రం కాలమున 6-20 గంటలకు గుంటూరు పురపాలక కార్యాలయమున కెదురుగా నుండిన స్వరాజ్య మైదానమునందు అసంఖ్యాకులైన ప్రజాసమూహముచే నిండియుండి, నేల యీనినట్లుగా నిప్పించెను. 1921 సంవత్సరములో వర ప్రజలు తండ్రిప తండములగ జాతీయసమర సైనికబృందమును, వారు ప్రభుత్వమువారి శాసనముల నల్ల పీఠముల కన్నులార జూచుటకు, సభాప్రారంభమునకు పూర్వమే హాజరై.

కాంతిభిరమునుండి సత్యాగ్రహసైనికులు వకపలుకరి ఊరేగును సభకరుడెంచి ప్రజాసమూహమునకు ప్రసన్నముగా వించి సభాసభికి చుట్టును వలయాకారముగ జాతీయపతాకాల హస్తములదాల్చి నిలువబడి సభలో సమర్థములేకుండ జేసిరి. ఈ కాంతి సైన్యసమూహము ఊరేగునపుడు ఒక కర్ణాంగురమును వ్యాపించియుండెను. ఆసమయములో వారు జాతీయగీతములు, వారు కీర్తించిన రామనామము వారి వదనములపై తాండవించిన ఉత్సాహము మాపలుల గుర్తొనకొనకట్టులయే గాక కాంతి సైన్యములో "మనముగూడ ఎప్పుడు చేరు మంచికాలము నచ్చునురా" యను భావము లుత్పన్నము లగునట్లుల చేయ గలిగెను.

శ్రీ దేశభక్త కొండా వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు సభాధిపత్యము వహించిరి. వారు సభాప్రారంభమున జేయుచు సోదరులారా! నేటి మహాయజ్ఞము పూర్తియైనది. లవణశాసనోల్లంఘనమున తయారుజేసితిమి. ఆలవణశాసనోల్లంఘనమున తామందరికి యివ్వబడును. కాని యీ ప్ర సా ద ము చి తముగమాత్ర మివ్వబడును. కానుకలు సమర్పించి దానిని తమరు స్వీకరింపవలెదను. మహాత్మాగాంధీగారు గూడ దండి గ్రామములో లవణశాసనోల్లంఘనమును గావించి, ఆయజ్ఞ ప్రసాదమును శిష్యులకిచ్చి గుజరాత్ దేశమున కంతయు బంపుచున్నారు. వారుగూడ నవటినుండిలేచి, అట్లా గ్రామమునున్న గు ప్రదేశములకు జని అచటిప్రజల దీక్షావలంబకులుగ నున్నాధించుచున్నారు. తదుపరి శ్రీ దేశభక్తుడు శ్రీయుర నడింపల్లి వెంకటలక్ష్మీ నరసింహారావుగారిని మాట్లాడచుని గోరిరి. శ్రీ నరసింహారావుగారు రుపన్యసింపట్లై తమనప్పటికి హర్ష ధ్యానములు మిన్నముట్టెను. వా రీతీయ నుపన్యసింపిరి. మహాజనులారా! గుంటూరుపురముయొక్క భాగ్యమే భాగ్యము. జాతీయసమరములలో గుంటూరునగర మెప్పుడును ముందంజవైచుచు నేయుండి యఖండకీర్తిని గడించినది. వెనుకటి అసహాయాన్యచిన్యములలో గూడ గుంటూరునగరము, కీర్తి నిచ్చినయొక్క ప్రభు మెట్టునకే జేరెను. ఈ గుంటూరునగరమున మామకుర్యాయములు రాజకీయరంగమున నగ్రస్థాన మలంకరించెను. ప్రభు

మున మోతీలాల్ నెహ్రూగారి శాసన విరస్కారవిచారణ సంఘము వచ్చినపుడు, వాకి ఘనమును స్వాగత మొసంగి, పలువురు దేశభక్తుల చెరసాలకంటే క్రింది గడించెను.

రెండవవర్గాయము నైరుత్ కమిషన్ గారు యీ న గ ర ము న కే తెంచిన సమయమున వారిని నల్ల జెండా ల తో బహిష్కరించి వ న్నె దెచ్చుకొనెను. మాదవవర్గాయము నేను యీలవణశాసనమును 50 పేల ప్రజలచే నెత్తుకొనబడి మీ ప్రతినిధియగు నాచే యిచట ఉల్లంఘింపబడెను. అనగా గుంటూరు నగర పంత్ యు శాసనమును ధిక్కారము జేసినట్లులైన గ్రహింపవలెను.

నేను రెనచే మాడువర్గాయములు నెత్తుకొనబడి మీకు, కస్తూరి నభివృద్ధిబరచుటలోను, యితరవిషయములందు సహాయము జేయలేక బోయినను, జాతీయసమరములో గుంటూరునగర గౌరవమర్యాదల గాపాడగల్గినానని మీ యెదుట సగర్వమున మనవిజేయగల్గుచును. మాపురపాలకసంఘము జాతీయ విషయములలో దేశసౌభాగ్యమున కెల్లప్పుడు సహాయము జేయుచునే యుండెను. తదుపరి శ్రీ పంతులుగారు ఉప్పునుగూర్చియు, దాని మహాత్మ్యమును గూర్చియు ముచ్చటించిరి. శ్రీ గాంధీగారు దండిలో లవణకోటును మట్టించి రనియు తదుపరి వారు ఒకదానివెనుక నొకటి చొప్పున, పన్నుల నిరాకరణమునకు వెళ్లుననియు చెప్పిరి. వారు గుంటూరునగర ప్రభుపౌరులు గనుక లవణశాసనోల్లంఘనము వారు ప్రభుమన జేయుట ధర్మము, విధియనియు, అందుచే తా మట్లు జేసితిమనియు చెప్పిరి. వా రొకవేళ గుంటూరు పౌరులనుండి వేరు జేయబడిన 9 సంవత్సరములనుండి పురపాలక సంఘ సర్వత్రయం చెట్టి జాతీయజేయముల నెలకొల్పుటకు తాను స్వస్వము నర్పించిరి అట్టి జాతీయభావములు జాతీయాదర్శములు నరకట్టబడకుండ జేయవలసిన బాధ్యత పౌరులమీద గలదనియు, నట్టి విశ్వాసముతోడనే వారు శాసనోల్లంఘనమునకు గడంగిననియు, అందుచే తాను బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమునే ధిక్కారము జేయుచుంటిననియు చెప్పి తయారుజేయబడిన ఉప్పును అమ్ముటకు ప్రారంభించిరి.

ఉప్పు పొట్లన లలో కట్టబడి వైన 'స్వరాజ్య ఉప్పు' అని అచ్చువేయబడెను. ప్రభుపౌట్లము వేలమునకు చెట్టగా 5-0-0 ల నుండి పాటపెరిగి చిరకు చెరువు నాగేశ్వరరావు గారి వేర రు 116-0-0 లకు కొట్టివేయబడెను. రెండవపాట్లము గుంటూరు నరసింహారావుగారి వేర 51-0-0 ల కొట్టివేయబడెను. మాడనది 25-0-0 లకు మద్ది సుదర్శనముగారి వేరట్ల కొట్టివేయబడెను.

తదుపరి శ్రీ గొల్లపూడి కిత్తారామశాస్త్రి గారు మాట్లాడుచు, ఉప్పుజేయు విధానముల గూర్చి చెప్పిరి. లవణము మొక్క- ఉల్లి-పువ్వుతను బెల్లుచు వారు అది బ్రహ్మపుష్టికి

వాలి కారు బదరు. ఏ జెస్సీ బెజవాడ.

(உகந்தோஷம்)

వివిధరాష్ట్ర సత్యాగ్రహసమరము

కలకత్తాయువకుల నిరుపమాన ధైర్యసాహసములు

ఉప్పును రక్షించుటయందు శాంతినికలుకు బలమును గాముములు

బొంబాయిలో కల్లంగడులను పిక్కెటు చేయుటకు 2,500 స్త్రీలకై విన్నపము!

మొహరాల్, సిద్దిక్ గారల సందేశములు

బొంబాయి పోలీసువారిపై కంప్లెయింట్లు

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 12 :— సత్యాగ్రహము చేయుచుండిన ఉప్పును తీసుకొనుటకై వచ్చిన పోలీసువారిని నిరోధించుటయందు రెండు సత్యాగ్రహులకు గాయములు తగిలినవి తెలియుచున్నది. ఒకడు చాల ప్రమాదకరముగా ఆశ్శాలో నున్నాడు. చిత్తరంజను ఆసుపత్రిలో నకిరి చికిత్స గానించుచున్నాడు. (ఆ. ప్రెస్.)

దెబ్బలు తగిలినవారికి వైద్య సహాయము

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 12 :— కలకత్తాలో చేసిన యేర్పాటులకు పరిశీలించుటకు వెంకటాచార్యులు కాంగ్రెస్ కానకొల్లంపున సంఘమువారు మహాత్మాగాంధీ పండిత జనహర్షాద్ గారలను ఆహ్వానించివారు. దెబ్బలు తగిలిన సత్యాగ్రహులకు సహాయము చేయుటకుగాను ఆంధ్రులైన సంఘమునొకడూనిని యేర్పాటు చేయుట యుక్తమని నీలంత్స సర్కార్ గారు వైద్యబృందమువారిని కోరుచున్నారు. కలకత్తాలో వైద్య సహాయమునకై యేర్పాటులు చేయుచున్నది. (ఆ. ప్రెస్.)

సత్యాగ్రహులకు బలమును గాముములు

(ప్రీ ప్రెస్ తంతి)

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 12 :— నిన్న సాయంత్రము పోలీసు కలెక్టరు సత్యాగ్రహదళముపై హెచ్చుగా తమదృష్టిని సారించిరి. కలెక్టరు సత్యాగ్రహుల పోలీసువారు వచ్చి గడవికలను చేయుచు భని తెలిసి కాంగ్రెస్ కానకొల్లంపున సంఘమువారు రెండవ దశమును, దేశబంధు సత్యాగ్రహరక్షిణులు అనుపేరుగల మరియొక దళమును, వెంకటాచార్యులు కాంగ్రెస్ కలెక్టరువారు పరిచేయుచున్న కొందరు ఆధికారులను ఆ స్థలమునకు పంపిరి. పోలీసులుగూడ ఆ ప్రదేశమున విస్తారముగా నుండిరి.

ఉదయమునుండి సాయంత్రము 6-30 వరకు పోలీసులు ఉప్పుచేయువారి సేవయు అనలేదు. 6-30 గంటలకు పోలీసువారు ఒకపాయిని వడగొట్టుటకై వచ్చిరి. కాని సత్యాగ్రహులు వారి వడగొట్టు నివృత్తము. అందుపై పోలీసులు సత్యాగ్రహులను కూరముగా కొట్టిరి. కొట్టినను సత్యాగ్రహులు జంకక పాయినిని రక్షించుచుండిరి. ఇద్దరు సత్యాగ్రహులు స్త్రీలి దప్పిపోయిరి.

తరువాత పోలీసులు రెండవపాయినిదకి బోయిరి. ఆక్కడగూడ దీర్ఘమును, తీవ్రమును అరు పెనుకలలు జరిగెను. కాని సత్యాగ్రహులవద్దనుండి స్వరాజ్యలక్షమును పోలీసువారు తీసికొనజాలకపోయిరి. ఇద్దరు కాంగ్రెస్ సైనికులకు స్పృహతప్పి పోయెను. వారు పాయినిదపడి ఒక్కొక్కరిని. దెబ్బలు తగిలిన మూడుగుంటలయిన తరువాత కాంగ్రెస్ సైనికులకు స్మారకము రాలేదు. అతడు చిత్తరంజను ఆసుపత్రిలో ప్రమాదమైన నిలియం దున్నాడు.

తాముచేసిన యేర్పాటులను పరిశీలించుటకుగాను కానకొల్లంపునసంఘమువారు మహాత్మా పండితజనహర్షాద్ గారలను రమ్మని కోరని తెలియుచున్నది.

బామన్ హట్ గ్రామస్థులందరూను ఉప్పుచేయుచుండుట

మహాత్మా బకస్, ఏప్రిల్ 12 :— మహాత్మానిసలహా ననుసరించి పోలీసులు స్వరాజ్యలక్షమును ఉప్పుచేయు సనిముట్లను యెత్తుకొనిపోకుండా సత్యాగ్రహులు కొత్తపద్ధతి నవలంబించుచున్నారు. తనవశముననున్న ఉప్పును రక్షించు ఉద్యోగమునందు ఒక కాంగ్రెస్ సైనికునికి మంచిదెబ్బలుతగిలి అతడు మూర్ఛపోయెను. మహాత్మా బకస్ ఆరుమైళ్లదూరములోనున్న బామన్ హట్ అను గ్రామములో ఆబాల్ గోపాలము ఉప్పుచేసికొనుచున్నాడు. సత్యాగ్రహులు కానింగ్ల రెవెన్యూకుడ బోయి సత్యాగ్రహుల చేయుచున్నారు. ఈ ప్రయత్నములో తయారయిన ఉప్పు రెండు బెంబులైనది. (ప్రీ ప్రెస్)

పోలీసు దౌర్జన్యములు- నేన్ గవ్వ గారి తీవ్ర ఖండితము

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 12 :— కుక్ వారమునాడు సాయంత్రము కాలేజీ స్ట్రీటువద్ద పోలీసులు విద్యార్థులను కూరముగా మర్దించిన విషయమై పంకజ్ నాయకుడను శ్రీయత నేన్ గవ్వ గారిట్లు పత్రికలో ప్రకటించుచున్నారు. కాంగ్రెస్ వారి అహింసా సత్యమును, సత్యాగ్రహమును అవలంబించుచు విద్యార్థులు పోలీసులచే మర్దించబడి లాగుకొని పోబిసిస్టుడుగూడ మిక్కిలి శాంతముగా నుండగలరని ప్రవచనమును చాటివారు. కాజివోహట్టుమును అతిక్రమించుచున్నవారిని మాత్రముగాక సభలో నున్న యితరులకు చాలిలో వచ్చేపొయేవారిని తట్టుకొని కొట్టినంతలవ ప్రభుత్వోద్యోగియులు ముక్తియుగా భారతీయోద్యోగియులు సిగ్గుపడవలెను. కలకత్తా విద్యార్థులు అవలంబించిన ప్రశంసనీయమగు పనతిని రాష్ట్రమునందలి అన్ని చోట్లవారుగూడ అవలంబింపవలెను. ప్రభుత్వమువారి నిరంకుశ విభావమునకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుటకుగాను ప్రతిభాగాను రాజద్రోహకరమును ఉపన్యాసములను చదువుటయో నిషేధింపబడిన గ్రంథములను చదువుటయో జరుగవలెను. (ప్రీ ప్రెస్.)

బొంబాయిరాష్ట్రము

విల్లిపార్లేలో సత్యాగ్రహము

గాంధీమహాత్ముని శిష్యులు నలుగురు వచ్చుట

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 12 :— విల్లిపార్లే సత్యాగ్రహశిరమువారు ఆచార్యారనేడే గారి నాయకత్వమున తాజాకు రెండవ దళమును పంపిరి. మొదటి సత్యాగ్రహదళము జి. వి. ఖేట్ గారి నాయకత్వమున అలీబాగుడు వెడలియుండెను. ఈ సత్యాగ్రహశిరమువారు మహారాష్ట్ర సత్యాగ్రహ పత్రికయను నొక దైనికపత్రికను దేశభావము ప్రచురించెదరు కొంకణమునందు సంచారముగా వింపవలసిన దని మహాత్ముని ప్రార్థించుటకుగాను రత్నగిరి వాస్తవ్యులగు ఎస్. వి. పట్వర్ధన్ గారు డండికి వెడలివారు. మహారాష్ట్ర దేశమునుండి డండివాయిని కాంగ్రెస్ సైనికుల నందరను తిరిగి మహారాష్ట్రమునకు పంపవలసినదని శంకరరావు దేవుగారు కోరగా నప్పటనుండి నలుగురు వచ్చివారు. (ప్రీ ప్రెస్.)

పోలీసుల దుండగములు 40 మంది

న్యాయవాదుల తీవ్రఖండితము

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 12 :— నిన్న గోర్గావ్ పోలీసు కోర్టువద్ద పోలీసులు నిరాయుధులను ప్రజలపైబడి కూరముగా మర్దించినందులకు తమ అసమ్మతి దెబ్బను పోలీసుకోర్టులోని 40 మంది న్యాయవాదులు పత్రికలలో నీ ప్రకటనము గావించుచున్నారు. వారి లేఖ యిట్లున్నది :— ప్రజలను బెడరించుటకుగాను పోలీసులు తమకట్టలను ధుళిపించినట్లు కనబడినవి. కాని త్వరలో వారు కట్టలతో ప్రజలపైబడి వైదొలినవారివలె కొట్టవారంభించిరి. ప్రజలు ఒకరురూడ ఒకరుపడిరి. అట్టివారిని పోలీసులు పేలుకొట్టలవలె వెంటనంటికొట్టిరి. జనమహాము తిరిగికొట్టుట కే ప్రయత్నమునగూడ చేయలేదు. ఐనను పోలీసులు మర్దించుటకునలేదు దుకాణములలో దూరిన వారిని, సర్ హాకిమ్ నాన్ ఆసుపత్రి ఆవరణములో తలదాచుకొనుటకు పోయినవారిని పోలీసులు వెంటనంటికొట్టిరి. నిస్సహాయులను ప్రజలను యిట్టి పోలీసులు నిర్దాక్షిణ్యముగా, కూరముగా కొట్టుటజూచి పాలు, తెయిరు అను దేహభాగములను పోలీసులకు లాగి కొట్టగానికి పంపివేసిరి. (ప్రీ ప్రెస్.)

కార్యోదేషము సభ్యుడు ఉప్పును అమ్ముట

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 12 :— బొంబాయి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెస్ ఘనములలో, మునిసిపల్ కార్యోదేషములోను, బొంబాయి యంత్రాప్తమెంటు ట్రస్టులోను సభ్యుడగు మొహరాల్, సిద్దిక్ గారి సందేశము

నేకిగారు నిన్న ట్రస్టుసభలో స్వరాజ్యలక్షమును మరియొక సభ్యునకు ఒక రూపాయికి అమ్ముట. ఇకీవల మొహనేకి గారు డండివెళ్లి ఒక పొట్టుమును తీసికొనివచ్చెను. ఆ పొట్టుమును ఆయన అందరికి చూపెను. చివరకు ఒక సభ్యుడు దానిని కొనెను. (ప్రీ ప్రెస్.)

బొంబాయిలో స్వరాజ్యలక్షము యొక్క అమ్మకము

5,000 రూపాయలు వసూలగుట

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 12 :— కాంగ్రెస్ కార్యాలయమునండి నేడు 1000 మందిబతులుదేరి స్వరాజ్యలక్షమును నగరములో నెల్లయెడలను అమ్మిరి. ఉప్పు అమ్మకము వలన 5,000 రూపాయలు లభించెను. ఈ డబ్బులో కమలాదేవి ఘట్టోపాధ్యాయ, యింక 5 గరు స్త్రీకాంగ్రెస్ సైనికులు మాత్రము 3,800 రూపాయలను వసూలు చేసిరి. ఈ డబ్బులో హెచ్చుపేరు బహదూర్ దొరికెను. 18 తారీఖున జరిగిన వాలాబాగు దినమును జయప్రదము చేయుటకు యేర్పాటులు చురుకుగా జరుగుచున్నవి. నగరములోని వివిధ భాగములనుండి ఊరేగింపులు బయలుదేరి చేపడి యిసుక ప్రదేశమువద్ద కలిగియును. అధమపక్షము లక్షమంజి ప్రజలైవను సభకు రావచ్చును. వీరు ఉప్పునట్టుము ఉల్లంఘించెదరు. ఎరియు ఉప్పువట్టుము యొక్క ప్రతిని ఊరేగించి తెచ్చి సత్యాగ్రహ మైనతనవారే సభలో బహిరంగముగా దహనము చేయవలెను. బొంబాయిలో ఈ చట్టము నిర్మూలయినదని ప్రకటించుటకుగాను ఆ సమయమున శంఖము లాదబడును. (ఆ. ప్రెస్.)

యువకుల ప్రశంసనీయమగు ప్రవర్తనము

మొహరాల్ గారి సందేశము

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 12 :— చరసాలకు వెళ్లబోవుచు కాంగ్రెస్ సైనిక దళాధికారియగు యు. యు. మొహరాల్ గారు యీ క్రింది సందేశము నిచ్చిరి.

నేను నా విశ్వాక్రమును నెరవేర్చితిని. కాంగ్రెస్ సైనికులు మిక్కిలి ప్రశంసనీయముగా ప్రవర్తించినందులకు నాకు సంతస మునుచున్నది. తమ ప్రాణములు పోయినను ఉప్పును తీసు పొయిలకు వారు రక్షించుట కుద్యుక్తులై యుండిరి. వారివారి కేర్పాటుగావించిన స్థలములనుండి వారు కేళామాత్రమైనను కడలక పోలీసు వారి చే ప్రబలమగు గాయములను తినిరి. యువకు లిట్టి ఆ ప్రతి మాన మగు ధైర్యమును నిశ్చలత్వమును జూపిరిని దేశస్వాతంత్ర్యము శీఘ్రముగానే చేపూరును. స్త్రీకాంగ్రెస్ సైనికుల ప్రవర్తనకు భారతదేశ మంతయు గర్వింపదగియున్నది. మనదేశవర్తిత్రా నీసందిగ్ధ సమయమున చేసినవేలు యువకులు కాంగ్రెస్ లో చేరి తమకును తమదేశమునకును వన్నె తెచ్చెదరుగాక. త్వరలో భారతదేశము స్వాతంత్ర్యపొరాలములో యువకులు చేరకపోయిరా ప్రపంచముయెదుట చారికి దుర్భరమున అవమానము తప్పదు. (ప్రీ ప్రెస్.)

సిద్దిక్ గారి సందేశము

మహాత్మునియులు హెచ్చుగా కాంగ్రెసులో చేరవలయును

బొంబాయి యధాలోకన సంఘములో సభ్యులను ప్రముఖుడగు కాంగ్రెస్ సేనకుమారు అను సిద్దిక్ గారు క్షింపబడిన తరువాత ఈ క్రింది సందేశము నొసంగెను.

ఇంతవరకు బొంబాయిలో ఆరెవైయస్ 5 గురిలో 4 మహమ్మదీయులు, ఒక్కడు పార్సీ మతస్థుడు. దేశములో అల్పసంఖ్యాకులు తమ హక్కులను కాపాడుకొనుట కిదియొకటియే పద్ధతి. ఆ రెవైయస్ 5 గురిలో నలుగురు మహమ్మదీయు లయినందుకు మహమ్మదీయులు చాల గర్వపడవలసినది. ఇక హిందూ మహమ్మదీయులు ఈ పోరాటములో చేరి స్వాతంత్ర్య పోరాటములో చేరవద్దని సలహా నిచ్చుచున్న మహమ్మదీయులతో స్వయం కుద్రబద్ధమని యుజ్జవుచేసెదరుగాక. మహమ్మదీయులను ఆరెవైయసుమండుట మహమ్మదీయులను భయపెట్టుటకై యుండనోవు. మహమ్మదీయులు భయపడినగాని ప్రభుత్వమువారి మాయాపాగురులలో చిక్కుకొనినగాని భారతదేశములో వారికి స్థానమెక్కడను ఉండదు. (ప్రీ ప్రెస్.)

పోలీసువారిపై కోర్టులో కంప్లెయింట్లు

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 12 :— మొహరాల్ మొదలగు కాంగ్రెస్ సైనికుల కేసు విచారణ యగుచున్నప్పుడు పోలీసులు ప్రజలపైబడి కొట్టిన సందర్భమున రావుహద్దార్ చునిలాల్ సరిల్ వాడే గారు నూపరింటెండెంటు గీడకు యిద్దరు సార్లంట్లు 4 గరు కాన్స్టేబులయిన కోర్టులో కేసులు పెట్టివారు. మొదటికంప్లెయింట్లు కోర్టులో సాక్షునియ్యవచ్చిన భగవతిబాగు లక్ష్మీదాసు షెఖార్ గారి పక్షమున రెండవది ఒక ప్రిడరు గు మాసాపక్షమునై యున్నది ప్రిడరుగూస్తా పెట్టిన కంప్లెయింట్లులో తాను క్రిందపడిపోయి ఒక పిల్లవానిని పైకి లేపనెత్తు

చంద్రాకాశములు లాటిలతో తొడమీద కొట్టిరని యున్నది మేజిస్ట్రేటు చెందు కేసులలోను నోటీసులు జారీచేయించి తా నగున కేసులో సాక్షునియ్యవలసినదను గతక కేసును యింకొకకొద్దకు మార్చవలసినదిగా చీఫ్ జేసిడెన్స్ మేజిస్ట్రేటుకు వ్రాసెదనని చెప్పెను.

2,500 స్త్రీ శాంతిపైనికులు

కావలెను

మద్యపాన నిషేధనంపు కక్షములకు విన్నపము బొంబాయిలో మద్యపాననిషేధమునకై తాత్కాలికము గా స్థాపించబడిన సంఘ పక్షమున శ్రీమతి హంసామెహతా సతిగారు యీ క్రింది ప్రకటనమును గావించుచున్నారు. ఈ సంఘములు దేశముఖ సతి, శ్రీమతి అవతికాబాయి గోకలే మున్నగు ప్రమాణులున్నారు. హంసామెహతా సతి విన్నపము ట్టున్నది:—బొంబాయి నగరములో కల్లంగడులను పిక్కెట్టు చేయుటకు 2,500 మంది స్త్రీ శాంతిపైనికులు కావలెను. బొంబాయిలో 500 కల్లంగడులన్నవి ఒక్కొక్కదానికి ముగ్గురు చొప్పున 2000 కావలసియున్నాడు. అవసరములకై యింకా 500 కావలెను. మీ కేర్లు, చిరునామాలు, మీరు యేవంట కల్లంగడులను పిక్కెట్టు చేయున్నది. తక్షణమే తెలియజేయుడు. ఇకాకాలలో చదువుచుండెను విద్యార్థినులు హెచ్చుగా చేరెదరని ప్రత్యేకముగా కోరుచున్నాము.

మహాత్ముని సందేశము

శ్రీమతి హంసా మెహతాగారికి గాంధీమహాత్ముడు ఈ క్రింది తిండివార్తను పంపినారు:— “పూర్వస్వరాజ్యస్థాపన మునకు ప్రథమసాహాయ్యముగా బొంబాయి నగరమునందలి స్త్రీలు మద్యపాననిషేధమును గావించవలెను. ఇట్లు చేయుటవలన దుర్మరదరిద్రాధా నష్టభవించుచున్న పరివారికి లాభముగలుగుటయేగాక సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యసిద్ధికిగూడ నది తోడ్పడును. స్వాతంత్ర్యసాధనములో నీసమయమున ప్రతిస్త్రీ తనవిద్యార్థి క్షమను నెరవేర్చునని భారతదేశము ఆశించుచున్నది.”

మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వలస్థానే

క్రాంతవారి యేర్పాటు

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 12:—బొంబాయి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెస్ కమిటీ కార్యదర్శియగు అబిదాల్ జఫర్ బాయి గారి సానే గతంతి కేంద్ర యన్. దేశాయిగారిని కాంగ్రెస్ కమిటీ కార్యదర్శిగా మహారాష్ట్రగారిసానే కాంగ్రెస్ గారు తాత్కాలికముగా నియమించబడిరి.

విదేశవస్త్రములపై లైసెన్సు

కార్యరేమనులో తీర్మానము

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 12:—మేలో జరుగు బొంబాయి కార్యరేమన్ సభలో విదేశవస్త్రములవ్యాపారముపై లైసెన్సు యివ్వవలెనని మూర్ రాజ్ కుర్ సుందాస్ గారు ప్రతిపాదించెదరు. వారితీర్మాన మిట్టున్నది:—విదేశవస్త్రవ్యాపార సంతయు లైసెన్సు చేయబడవలెనని ఈ కార్యరేమన్ వారభిక్రయపడుచున్నాడు. మరియు ఈ అభిప్రాయము ననుసరించి మినిస్టర్ చట్టమును ప్రభుత్వమువారు మార్చవలెనని కోరుటకు గాను అధ్యక్షుని ప్రార్థించడమైనది.

శుద్ధస్వదేశ వస్త్రములనే ధరింపుడు

బొంబాయి స్టాక్ ఎక్స్చేంజివారి తీర్మానము

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 12:—బొంబాయి స్టాక్ ఎక్స్చేంజి జీవారు ప్రత్యేకముగా నొక సమావేశము గావించి యీ క్రింది తీర్మానమును యొక గ్రీవముగా నామోదించిరి. సభకు చాలామంది సభ్యులు వచ్చియుండిరి.

11 భారతదేశముయొక్క ప్రస్తుత ఆర్థికస్థితిని గమనించి, స్టాక్ ఎక్స్చేంజి వ్యాపారులలో శ్రద్ధగల ప్రతిసోదరుడు, ప్రతిసోదరియు శుద్ధస్వదేశవస్త్రములనే ధరింపవలెనని ఈ సంఘమువారు ప్రతిసభ్యుని గౌరవపురస్కరముగా ప్రార్థించుచున్నారు.

అనేకులైనపర్యంత సంపూర్ణ భారతదేశవస్త్రప్రదక్షిణము

317 తీర్థయాత్రలచోట, కైశ్వర్యపాకర్యములు స్థాన వైరాలతోసహా వెల ప్రతి 15 రు 1-0-0. పొట్టుకర్పులు కేటు.

ఇక్రింకి నరసింహమూర్తి,

తోలేరు, వీరనాథం పొట్టు, పబ్లిషర్ గోదావరి జిల్లా.

బొంబాయిలో జలియన్ వాలా బాగ్ స్మారకోత్సవములు

అపూర్వముగు ఉత్సాహము—ర. లక్షల ప్రజలు ప్రవర్ణనములో పాల్గొనుట

ఉప్పునత్యాగ్రహము జరుగుచున్నది బొంబాయి, ఏప్రిల్ 13:—బొంబాయిలో నివారకెన్న డను కనివినియోగని ఉత్సాహవృత్తులు కేడు బొంబాయిలో గాననయ్యెను. లక్షలకంటె ప్రజలు చాపతీసైకతములలో సమావేశమై ఉప్పుచట్టము యొక్క ప్రతిమను నీటిలో కలుపవల సినదనియూ, నగరమున దంతలను ప్రదర్శనములు చేయవలసినదని యు యుద్ధాలోచనసంఘమువారు చేసిన తాళిదను మన్నించి లక్షలకంటె ప్రజలుగమిగూడిరి మార్గోదయకాలం నుండియూ, మార్గాస్తయమున సభారంభమవరకు ఉప్పుచట్టమును తిరస్కరించుటకై వెళ్లుచుండిన ప్రజలకు త్యాగహమునకు మేరలేదు. దేశ మాతపై పాటలను పవ్యములను పాడుకొనుచు నెత్తివైకుంగలను మోయుచు స్త్రీలు పురుషులు బాలురు సమద్రవీరమునకు నడచిరి. సమద్రవీరమునందు సమావేశమైన ప్రజలందరూ దైవభక్తిని ప్రకటించియుండుట గొప్పవిశేషము అనినది అంత్యయవతకు ఈ ప్రకాశతీతికి భంగము కలగగలదటరాడ అదృష్టమే.

తాము సభకు లక్షప్రజలు వస్తు రని తలచినను దాదాపు 5 లక్షల మంది వచ్చి రని యుద్ధాలోచనసంఘాధ్యక్షుడు చెప్పెను. సమద్రమనుండి యిండ్లను నీరు తీసికొనిపోయినవారి సంఖ్య యంతకంటె అధికము. సాయంత్రము 4-30 గంటలను సరికి చాపతీ సమద్రవీరము జనసంక్షిప్తమై యిసుకరాలకుండ నుండెను. సభలోనున్న ప్రతివాని హస్తమునందు ఒక వుండ యుండెను. ఉపస్థానములు నిలుచుండి యుపన్యసింతుటకు 6 వేదికలు నిర్మించబడియుండెను. మద్యచేషికయందు ఉప్పు చట్టముయొక్క మహావికృతకారము రక్తవిఘ్నాచ్చాదితమై చూపణకు అసహ్యము గొలుపుచుండెను. అవిగ్రహముయొక్క రెండు చేతులలో యిద్దరు పురుషులు నలిపివేయబడుచున్నట్లు చిత్రింపబడెను. ఆ విగ్రహముమీద ‘నేనే ఉప్పు చట్టమును’ అను ఉత్సరములు వ్రాయబడియుండెను. దాని కాలికీంద ‘భారతీయులు’ అని వ్రాయబడియుండెను.

ఈ రోజు సాయంత్రము ఉపన్యసింపినవారిలో శ్రీమతి సరోజినీదేవి ముఖ్యురాలు. ప్రజలు కాంతముగాను, దౌర్జన్య రహితముగాను ఉండవలెనని ఆమె కోరెను. కాంతమార్గమును ప్రజలు విడనాడినచో ఫలమంత మరుచున్న గాంధీమహాత్ముని యుద్ధయమునకు భంగము కలుగుననియు గాంధీమహాత్మునికి అగ్రహము కలుగుననియు ఆమె చెప్పెను. ఇప్పుడు కలిసిన జయములన ఉన్మత్తులు కారాదనియు, జయము సమమాత్ర వరకు ప్రయత్నింపవలెననియు ఆమె కోరెను. తరువాత సభికులు ఉప్పుచట్టముయొక్క విగ్రహమును సమద్రములో పడద్రోసిరి. రోజంతయు కాంతిపైనున్న ప్రజలకాపాకలను నియమింతుటకుం ద ప్రయత్నమైయుండిరి. పోలీసులు ఊరక నిలుచుండియుండిరి.

(ఫీ. వెన్. తంరి)

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 13:—ఈరోజు సాయంత్రము చాపతీ సైకతములో జరిగిన మహాసభలో పలువురు రువన్యసిం చిరి. బొంబాయిలో కేడు రెండులక్షల ప్రజలు ఉప్పుచట్టములను తిరస్కరించిరి అని పంశిత. సుందరలాల్ డేగారు చెప్పిరి. మధ్యాహ్నము రెండుగంటలనుండి ప్రజలు సమద్రవీరమునకు రామొదలిడిరి. ఆగంటలనుసరికి రోడ్లు వంతెనలు జనముమై పోయెను. ఆయుధపాణులగు పోలీసులు యుండినను సభ కాంతి యుతముగా జరిగిపోయెను. కాంగ్రెస్ కాంతిపైనికులు కాంతి నెలకొల్పిరి. శ్రీయత సరోజినీదేవి, దాక్షుగు చోకీ, ఆచార్య ఘోష్పాత్రే, సుందరలాల్ డే. మాలావా మోహదీప్ కమారీగారు 5 వేదికలమీద నిలుచుండి ఉపన్యసించిరి. స్వదేశీవస్త్ర మవలంబింపవలసిన దనియు హిందూ మహమ్మదీయ సభ్యులు ఉండవలెననియు మహాత్ము డాజ్ఞాపించెనని సరోజినీదేవి చెప్పెను. ఉప్పుచేయుటమాత్రమే చాలదనియు హిందూ మహమ్మదీయసభ్యులు కలుగజేయుట యత్యంతవసరమనియు ఆమె చెప్పెను. ఏప్రిల్ 13 తారీఖు జలియన్ వాలా బాగ్ దినమనియు, ఆ రోజున అందరూ దేశమునకై పాటుపడినరోజునియు ఆమె చెప్పెను. ఆరోజును సర్పించి ప్రతివారను వికమర్శకునకై పాటుపడ వలసినదని ఆమెకోరెను. ప్రతివాడను యిండ్లలో ఉప్పుచేసికొ నవలసినదని పండిక సుందరలాల్ డేగా డుద్ఘోషించిరి.

ఉదయము ఉత్సవములు

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 13:—ఈ రోజు జాతీయవార ములో అఖిలరోజుటచేత నగరములో నన్నిభాగములనుండి ప్రజలు ఊరేగింపులతో బయలుదేరిరి. మేము ఉప్పుచట్టము సరిక్షించితిమి అని అర్థము వచ్చుచుటల ననుకొనుచు, త్రివిధ బాతీయ పతాకలను చేతబ్బాని వారు ఊరేగిరి. ఈఉత్సవము

‘స్మియు చాపతీ సైకతములవద్ద కలసెను. అచ్చట జరిగిన సభ లో సరోజినీదేవి యుపన్యసింపుచు సాయంత్రము ప్రజలు హెచ్చుగా సభకు రావలసినదని చెప్పెను. స్త్రీలు, పురుషులు, బాలురు ఉప్పుచట్ట తీసికొని వెల్లి యిండ్లలో ఉప్పు చేసికొనిరి.

మహాత్ముడు బొంబాయి

రానుండుట

సత్యాగ్రహమును జయప్రదముగా కొనసాగించినందులకు మహాత్ముని సంతోషము బొంబాయి, ఏప్రిల్ 13:—15 తారీఖున గాంధీయ మహాత్ముడు బొంబాయివచ్చునని యిక్కడివా రనుకొనుచున్నా రు. కాని వారివచ్చు తారీఖు నిశ్చయముకాలేదు.

మహాత్ముని సంతోషము

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 12:—బొంబాయి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షునికి వ్రాసిన లేఖలో మహాత్ము డిట్లు సుదువుచున్నాడు:—

బొంబాయి ఉద్యమమును బాగుగా కొనసాగించుచు న్నదని నేనెరుంగును. ఒక్క బొంబాయిమాత్రమేకాదు. దేశ మంతయు శేననుకొన్నదని కంటి హెచ్చుత్యాగమును చూపుచు న్నది. దైర్జన్యముచూపవలసిన సమయము ముందన్నది. ఆసమ యమున దౌర్జన్యమును చూపకుండ, బలహీనతను ప్రదర్శింప కుండ మన్నటులైన స్వరాజ్యమునకు మార్గము నువ్వుకనుగును. మన మెంత ఉత్సాహముతో ఉద్యమమును ప్రారంభించితిమో అంత ఉత్సాహముతోనే ఉద్యమమును నిడదించుమని యానింతును.

ప్రతిస్పృహ, ప్రమదనాధ

జ్వరీగార్లకు శిక్ష

సంపూర్ణముగు హరటాలు

కాంటాయి, ఏప్రిల్ 13:—నగరాస్థ్రీ సత్యాగ్రహసంఘ కార్యకర్త దాక్షు ప్రతిస్పృహ గారిని విదునాపుత సత్యాగ్రహ సంఘాధ్యక్షుడు ప్రమాదనాథ జెవర్జీ (ఎన్. ఎమ్. ఎల్. సి.) గారిని 13 వ తేదీ ఉదయమున అరెస్టుచేసెను. వెంటనే సంపూర్ణముగు హరటాలు జరుపబడెను. వీరి కిద్దరికిని ఒక్కొక్కరికి రెండేసి యేంట్లు కఠినశిక్షయును 300 రూపాయలు జాల్మానాయును చెల్లించనిచో మరి ఆరు నెలలు కఠినశిక్షయును విధింపబడెను.

అమృతలాలుగారికి 15 నెలలు శిక్ష

అప్రజలనున్న ప్రజలలో అమృతలాలు అను నతడు “మీరిక ఉప్పును తయారుచేయుడు. పరిహాసముగా వలంబీరు లతో ననెను. వెంటనే అరెస్టనిగూడ అరెస్టుచేసిరి. అతనికి 15 నెలలు శిక్ష వేయబడెను.

5 గరు విద్యార్థులను అరెస్టుచేయుట

13 వ తేదీ మధ్యాహ్నము వెల్లింగ్టను స్టేషను లో జరిగిన సభలో 5 గరు విద్యార్థులలో నిక్షిద్ధగ్రంథపాస సత్యాగ్రహము నొనరించినందులకు వారి నందరిని అరెస్టుచేసిరి.

కేటాలాగు ఉచితము

మీ పట్టణమునందు గల

మా యేజంటువద్ద వారకును.

మైసూరుస్టేటుకు సోలువజంటు:—

సి. వి. శాస్త్రి అందుకో.

అవన్యూరోడ్లు, బెంగుళూరు, నీటి.

కేటాలాగు ఉచితము

మీ పట్టణమునందు గల

మా యేజంటువద్ద వారకును.

మైసూరుస్టేటుకు సోలువజంటు:—

సి. వి. శాస్త్రి అందుకో.

అవన్యూరోడ్లు, బెంగుళూరు, నీటి.

విశాఖపట్టణము జిల్లాకలెక్టరుగారికి నత్యాగ్రహ సంఘాగ్యములు వ్రాసిన లేఖ

విశాఖపట్టణము జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము

నత్యాగ్రహదళము

విశేషప్రభుత్వమున విశాఖపట్టణపు జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు పున్న మహారాజు జి. టి. హెచ్. ప్రేక్షకునికి, నియంత్రాతా!

మహావీరులందరూ దేవుని బిడ్డలు గావున మీరు నాకు ప్రేమప్రభు. మనకెల్లరకు తండ్రియగు పరాత్పరుడు మీకు భాగ్యభాషణము కలిగించి సకల శుభంబు లొసగుగాక.

మీ రిత్తుడు విశేష ప్రభుత్వద్యోగిగానున్నారు. కావున ఆ హోదాను బట్టియే మీకి జాబు వ్రాయుచున్నాడను.

మీ ప్రభుత్వము వచ్చినది నా దేశము అన్ని విధములను పోషింపఁచినది. ఇది కనిపెట్టి నలవది నాలుగు ఏండ్ల క్రిందట అప్పటి దేశాధిపతులగు పెద్దలు నేతలు మహాసభ ఏర్పాటుచేసి మా దేశముల బాధలను గూర్చి యెంత మోర పెట్టు కొనుచుండినను లాభము లేకపోయినది. వైపెచ్చు బాధలే హెచ్చినవి. మీ ప్రభుత్వమువారి వాగ్దానములు వట్టి నీటిమాట లై నవి. ఇంకా మహాయుద్ధసమయమున స్వరాజ్యము ఆర చేతిలో చూపిరి. తనకు ఆ ఆక పంజాబు దురంతములుగా పరిణమించినది. అంతటితో నిరాశచెంది గాంధీయహత్యకు అసహాయాద్యమును ప్రారంభింపవలసివచ్చె. ఆపుడు మీ ప్రభుత్వ మెట్లు నడుచుకొనెనో లోకమే యెరుంగుక. నైపుకు కమిషను ఎంజులకు వచ్చెనో ఇప్పుడందరకును లేల తెల్ల మే. ఇర్విసు ప్రభుత్వగారి సందేశ మెట్లు లేతినదో వేరే చెప్పనక్కర లేదు. అందుచే లాహోరులో కాంగ్రెసువారు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమే సత్వరముగా పడవదగినదని నిర్ణయింపవలసివచ్చినది. మహాత్ముడు ప్రజల బాధలనుగూర్చి ఇర్విసు ప్రభుత్వము జాబు వ్రాసి రాజీ మదుర్గుకొనుట కవకాశమిచ్చె. కాని అది మీ ప్రభుత్వమువారు త్యజింపలేదు. కాన మహాత్ముడు మీ ప్రభుత్వపు అన్యాయకాసనములను అధికమింపవలసివచ్చె. అందులో కేవలము అన్యాయకాసన మని ఉప్పు కాసనమును ఉల్లంఘింప మొదలిడె. ఆయన అనుజ్ఞ ననుసరించి దేశములు పలుచోట్ల ఆ కాసనమును ఉల్లంఘించుచున్నారు. మేమును ఈ జిల్లాలో విశాఖపట్టణ సంఘద్రుతిమున ఈ నెల 18 వ తేది సాయంకాలము 4-30 గంటలు తరువాత ఉప్పుచట్టము నుల్లంఘింప నిశ్చయించినారము.

కావున నత్యాగ్రహదళము ననుసరించి మీ కీవిషయము తెలియజేయునై నది.

(సం) మారేపల్లి రామచంద్రశాస్త్రి, అధ్యక్షుడు.

రాజమార్గము

ఆరోగ్యమునకు సౌభాగ్యమునకు అభ్యుదయమునకు రాజమార్గము

కామశాస్త్రము

ఉచితముగ తపాలాకులీతో సహాపంపబడును. మీచిలాసమును వ్రాయుడు:— ఆ తంకని గ్రహ బౌషధాలయము 26 బ్రాడ్యే, మదరాసు.

సంస్కృతము చదువవద్దు

సంస్కృతభాష చదువుచో జ్ఞానము వచ్చును. జ్ఞానము వలన ముక్తియు, ఇహలోక సౌఖ్యమును కలుగును. కావున సంస్కృతభాష చదువవద్దు- సంస్కృతభాష చదివి తీరవలెను అనువాద రెండు రూపాయలు మాకు పంపుచో తెనుగు లిపితోను విక్రియి సులభతైలితోను ఉన్న మా ఆరుసంస్కృత పుస్తకములు పంపెదము. ఏ. పి. గా పంపుచో రు 2-8-0 అగును. మా అడ్రసు:— శ్రీ కృష్ణసంస్కృతగ్రంథమాల, పెద్దాపురము.

దంతచూర్ణము

ఉత్పత్తి 1-8 నెల 0-2-0; 12-8 1-4-0

ఈ దంతచూర్ణముతో పండ్లతోములున చిగురుగట్టి పడంను. చిగురేగుండి రక్తమురాకుండును. నోటదుర్గంధము లేక నుండును. పండ్లు ముట్టెములవలె తెల్లగా నుండును.

అమ్మకొంపనండినో 7, లంబుకెట్టిపిథి, మదరాసు.

విజయనగరము

నత్యాగ్రహదళము బహిరంగసభ

(స్వకీయవిలేఖరి)

విజయనగరము, ఏప్రిల్ 10:— నిన్న సాయంకాలము నత్యాగ్రహము జిల్లాలోని వారందరూ రావిగంటి రామారావు పంతులుగారితోటలో సమావేశమై ప్రస్తుతము 30 మంది నత్యాగ్రహములు కాలినడకను 18 తేదికి విశాఖపట్టణం చేరి అక్కడ ఉప్పుతయారు చేయుటకు నిశ్చయించినారు.

సాయంకాలము 6 గంటల స్వరాజ్య మైదానములో బహిరంగసభ జరిగెను. నత్యాగ్రహములు పాటలు పాడుకొనుచు భగవత్సంకీర్తన చేయుచు స్వరాజ్యపతాకముల నెగురవేయుచు రాజబాటనుండి స్వరాజ్య మైదానమునకు దయచేసి వేదికపై గూర్చుండిరి. జిల్లా కాంగ్రెసు కార్యకర్తలగు తెన్నేటి విశ్వనాథం పంతులుగారు నత్యాగ్రహములు ఉప్పు తయారుచేయుట గురించి క్లుప్తముగా చెప్పిరి.

“లక్ష్మీవారం ఉదయము 5 గంటల కాలినడకను 21 మందితో బయలుదేరి నీలయవ్యవస్థత్రపు, సంగివలస, ఆనందపురం, కొంత్యాం, సింహావలం గ్రామములమీదుగా విశాఖపట్టణం 12 తేది సాయంకాలము 18 తేది సాయంకాలము 4-30 గం. విశాఖపట్టణములో ఉప్పు తయారుచేసెద మని పలువురకు నత్యాగ్రహ దళములో చేరవలయు ననియు కోరిరి.

పిమ్మట లేవనగల్గి సీతారామస్వామి పంతులుగారు నత్యాగ్రహములను ఒకరికొకరు వాత నోకరిని సభవారి కయకపరచిరి. వీరప భువిపాటి చినయజ్ఞ నారాయణ శర్మగారు గంభీరీపన్యాస మిచ్చిరి. భారతీయులయొక్కయు ఆంగ్లయులయొక్కయు పాదమును కొనియాడి మామూలుజనుల ధూపతల కుటుంబమును కొనియాడి, వారు 150 మంది యున్నారనియు ప్రస్తుతము గాంధీయహత్యకు చేయుచున్న కాంతుసమరములో పాణములర్పించుటకైనను సిద్ధముగా నున్నారనియు, కారదా చట్టమునకు ఉప్పుచట్టమును ధిక్కరించి, వందలు వేలు ఉన్న పుడు ప్రభుత్వమువారియొక్క పట్టిను నశింపెననియు, మనకు కాంగ్రెసే రాజనియు, దానియొ జ్ఞ శిరసావహించ వలసినదని యు, యీ యుద్ధము మనకు తప్పక జయము సిద్ధించుటకు భగవంతుడు తోడ్పడుచున్నాడనియు చెప్పిరి.

తరువాత కోరుకొండ బుచ్చిరాజుగారు, నీలామణి పాణి గ్రాహిగారు, మిమ్మల సత్యనారాయణగారు మన్ననవారు గంభీ

రీపన్యాసము లిచ్చి పథ్యులను వెంటనే కాంతినైవేద్యమున జేరి ఉప్పు తయారు చేయవలసినదని కోరిరి.

వీరప శ్రీముతమారేపల్లి రామచంద్రశాస్త్రిగారు మహాత్ముని నాయకత్వమున జరుగుచున్న ఉప్పు నత్యాగ్రహముగూరించి, ఆంగ్లదేశములోను మన జిల్లాలోను జరుగజున్న కార్యక్రమముగూరించి తెప్పి వెంటనే వందలుగా నైవేద్యమున జేరవలసినదని కోరిరి.

తరువాత నత్యాగ్రహములందరూ లేవనగల్గి సీతారామస్వామి పంతులుగారింటికి వెళ్లి అక్కడ భోజనముచేసి నిద్రించి తెల్లవాడబామున సరిగ 5 గంటల తేన్నేటి విశ్వనాథంగారి నాయకత్వముక్రింద 30 మంది దళము కాలినడకను విశాఖపట్టణమునకు బైలుదేరిరి. స్త్రీలు మంగళహారతు లొసగి స్వరాజ్యసిద్ధికి వారి నాశీర్వదించి పంపిరి. వీధులవెంబడి భగవన్నామ సంకీర్తనలు జేయుచు స్వరాజ్యపతాకములను ముమ్మారుగొని వందనము లర్పించి పయనమై బోయిరి. 8 గం. నీలయవ్యవస్థత్రపు చేరుకొందురు.

నత్యాగ్రహదళము మొదటి కక్షి 30

- 1. తెన్నేటి విశ్వనాథం. ఎం. ఏ. బి. ఎక్ గారు.
2. ద్వారకా భువిపాటి రామదీక్షితులు (ఖాదీప్రచారకుడు)
3. భ. చి. యజ్ఞ నారాయణశర్మగారు (మామవల)
4. భూపతి బలరామదేశవర్మగారు, (కిలో)
5. మిమ్మల వీరవెంకట సత్యనారాయణగారు
6. రామారీ గోపాలరావుగారు.
7. గురజాడ రామచంద్రరావుగారు
8. దూర్యోధుల సాంబయ్యగారు
9. వారజానీ సత్యనారాయణ
10. కొల్లూరు నూర్యనారాయణరెడ్డిగారు బి. ఏ. కె. ఎక్. (విశాఖపట్టణం)
11. కొరుకొండ బుచ్చిరాజుగారు (అనకాపల్లి)
12. మారేపల్లి రామచంద్ర శాస్త్రిగారు
13. నీలామణి పాణి గ్రాహి మున్నగువారు.

తరుణము మించిపోకమునుపే మీ తలవెండ్రుకల గురించి తగుశ్రద్ధ వహించుము.

వెండ్రుకలు దువ్వెనతో ఊడివచ్చునంతవరకు ఆలసింపకుడు. వెండ్రుకలు చెడిపోవుటకు అది అంత్యదశ యని గ్రహించుము.

కామినియా ఆయిల్ రిజిస్టర్డు ను నేటినుండియే వాడుటారంభింపుడు.

తలవెండ్రుకల బాధ లన్నింటికీ

ది వ్యామృతము

వెండ్రుకలను కాంతినిపింపముగాను, చిట్టిపోవుట వీరుగుగా నుండుటనుండి రక్షించి పట్టుకుచ్చువలె, తుమ్మెర రెక్కలవలె నిగనిగలాడించును.

ఈ సూభవద్ధిని నేడే పరీక్షించుము. మీవెండ్రుక లెంత త్వరలో అందముగా పెరుగునో, తలకు చుట్టదమును గలిగించునో గమనింపుడు. కామినియా ఆయిల్ మీవెండ్రుకలకు నెట్లు అధికక్యము గలుగజేయునో గుర్తించుము. ప్రతి పట్టిములలోను, పల్లెలోను, దుకాణాదాదా లందరివద్దను, పరిమళద్రవ్యము లమ్మవార లందరివద్దను దొరకును. మీయారి వర్తకులయొద్ద కొనుగత్తుడు కామినియా ఆయిల్ నా అని చూచి మరి కొనుడు.

సీసా 1-కి నెల రు 1-0-0, పొట్టేజి 0-8-0 ప్రత్యేకం. సీసాలు 2-కి రు 2-10-0, పొట్టేజి ఆ 0-12-0.

ఓటో దిల్ బహారు (రిజిస్టర్డు) కొనుట ముహవకుడు.

మీరునుమీదుగాని, జేబు దుమాలమీదుగాని రెండుమూడు చుక్కలు ఆటోదిల్ బహారు చల్లినవెంటనే విక్రియి మనోహరమైనట్టి మల్లె, డైజిల్ పువ్వుల పరిమళములను, నెద జల్లిన ట్లాసర్నును. వెండి సమయములందు బంధువు లందరిని సంతోషపరచుటకు, ఆటోదిల్ బహారు తప్ప మరెదియు కానరాదు. నేడే ఒక సీసానుకొని దాని ఆద్యుతపరిమళము అనుభవించుము.

Table with 3 columns: Quantity, Price per unit, Total Price. Rows include 1/2 bottle, 1 bottle, and 1 dozen.

నమూనాసీసా రెండణాల పోస్టు స్టాంపులు పంపిన పంపబడును.

సువాసన కాన్డ 1-కి అణా 1.

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికల్ కంపెనీ,

చెన్న నగరమున శాసనోల్లంఘనము

(1)

ప్రకాశము, నాగేశ్వరరావుగార్ల

నాయకత్వముక్రింద ఉప్పుశాసనము నుల్లంఘించుట

10

ప్రకాశంగారి నిర్బంధము - విచారణ - విడుదల

11

నగరమునందు బ్రహ్మాండమగు నుత్సాహము

12

శ్రీయుత ప్రకాశము, నాగేశ్వరరావుపంతులుగార్లు నిన్న ఉదయము 52 సత్యాగ్రహాలతో బయలుదేరి, ఊరేగింపుతో తిరువల్లిక్కేణి సముద్రతీరమునకు బోయి, ఉప్పును తయారుచేసి శాసనోల్లంఘన మొనర్చిరి. సత్యాగ్రహాలే కాక చాలమంది స్త్రీలును పురుషులును గూడ ఉప్పును తయారుచేసిరి.

మధ్యాహ్నము ప్రకాశముగారిగృహవరణయందు సత్యాగ్రహులును ప్రకాశముగారును ఉప్పును తయారుచేయుచుండగా, పోలీసు అధికారులు వెళ్లి, ప్రకాశముగారిని అరెస్టుచేసి, పాత్రలను లాగుకొని వెళ్లిరి.

స్వేషము మేజిస్ట్రేటు వెంటనే కేసును విచారణచేసి, సాయంత్రము 5 గంటకు ప్రకాశముగారిని నిర్దోషిగా వదలివేయుటకు ఉత్తరువు చేసెను.

సాయంత్రము గొప్ప బహిరంగసభ జరిగెను. అందు సత్యాగ్రహులు తయారుచేసిన ఉప్పును వేలమువేయగా, చాల విలువ నొసగి ప్రజలు కొనిరి. ఒక యూరపిజనుడు రెండు ఉప్పుపొట్లను లను దురికి లకు కొనెను. రామదాసుపంతులుగారు మొదలగు ప్రముఖులును నర్తకులును చాలమంది వేలము పాడి, లవణమును కొనిరి.

సభ జరుగుచున్నంతసేపును విదేశవస్తుదహనము జరిగెను. రామదాసుపంతులుగారు విదేశవస్తు బహిష్కారోద్యమమునకు పూనుకొనెద నని ప్రకటించిరి.

మదరాసు ఏప్రిల్ 14:—నిన్నటి యడమను, ఉప్పు తయారుచేయుట యొనరెవారూ, సాయంత్రము, తిరువల్లిక్కేణి సముద్రతీరమున, బ్రహ్మాండమగు బహిరంగసభ జరిగెను. అందు స్వరాజ్యలవణము వేలము వేయబడెను. పురజనులు, ఆచార వృద్ధులు స్త్రీలు, పురుషులు, విద్యార్థులు, పాటకజనులు, హిందువులు, మహమ్మదీయులు, భారతీయులు, యూరపియ నులు మొదలుగాగల సర్వచతురులవారును తండ్రి, తండ్రులుగా నుమారు 15 వేలమంది పౌరులు హాజరై, అసహిష్టమున ఉత్సాహమున గన్వరించు ఆశ్చర్యకరమగువలె నొసగి, సత్యాగ్రహులు తయారుచేసిన స్వరాజ్యలవణమును, వేలమునందు కొను కొనిరి. తిరువల్లిక్కేణిసముద్రతీరమునందు ఇసుకకేసినను రాల కుండ, ఒకేమానవసముదాయముగ గన్వరించెను. నిన్నటి దినమున చెన్న నగరవాసులు గన్వరించుచున్నారము, 1920 సం॥పు అసహాయోద్యమమును తిరిగి జ్వలింపజేయుచుండెను. సభకు కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుపంతులుగారు రధ్యక్షత వహించిరి. ఆంధ్రయువకులు జాతీయగీతముల గాన మొనర్చుటతో కార్యక్రమము ప్రారంభింపబడెను.

అధ్యక్షులు ప్రథమమున, నాటిదినమున చెన్నపురిపౌరు లు, సత్యాగ్రహోద్యమమున గన్వరించిన బ్రహ్మాండమగు సత్యాహమును ప్రశంసించి అభినందించుచు, మదరాసునుండి సంతకములు గలవారి కట్టిపంపియుములు నాటితో తీసిపోవు నని నుడిచిరి. చెన్న నగరమున సత్యాగ్రహము జరుగనా జరు గదా యని చాలమందికి తీవ్రమగు సంశయము బాధించుచుండె ను. గొప్ప క్లిష్టస్థితియందు ఉట్టిపంపియుములు గునుట సహజము. మహాభారతయుద్ధమున సంగ్రామారంభమునందు అర్జు నునకుగూడ అదేవిధముగ సంశయము గలిగెను. సంగ్రామము చేయుటకై 14 ఏండ్లు తపస్సుచేసిన విజయనకే సందేశము కలిగినపుడు సామాన్యుల సంగతి చెప్ప నవసరము లేదు. కృష్ణ భగవాను డేవును అర్జునుని ప్రబోధించి, నిశ్చయాత్ము నొనర్చెను. అటులే, గాంధీమహాత్ము డిపుడు, సంశ యాత్ములగు భారతీయుల నిశ్చయాత్ముల నొనర్చగలిగెను. ఎర్ర మానకాలములో ప్రతివారును వితర్కమును మానివేసి, మహాత్ముని నిర్ణయముల నిర్వహించుటయే కర్తవ్యము.

నేడు ఈనగరమున సత్యాగ్రహోద్యమ నింత జయప్రద ముగ జరుగుటకు యువకులే కారణము. నాయకు లెవ్వరును లేకపోయిననుగూడ వారు అకుంతినిశ్చయముతో సత్యాగ్రహోద్యమమును జరుపుటకు పనిచేయుచుండిరి. వాల్తేరు రోజు లకు పుచ్చమగూడ వారు నిరాశానకు లగుటకు సిద్ధమైరి. నాతో గూడ ఆంధ్ర దేశమునకు దాదలచిరి. సరియగు నాయకు లెవరను లేకపోవుటచే వారి ప్రయత్నము లకు తిగి ఉత్సాహము గనుంపలేదు. కాని అద్భుతకేసున ప్రకాశంపంతులుగారు, సమయమున కరుంపించి, తాను సాయంత్రము వహించి నడుపుటకు సిద్ధపడి చెన్నపురిగౌరవమును లువలెట్టిరి. నడిపెడి నాయకు లన్నయెడల, పనిచేయుటలో

చెన్న నగరము మొదలైనవి కాను. చెన్న పౌరులు నిద్రము గనే యుండిరియో, లోపము నాయకులే నాయు ప్రజలు నేను గన్వరించిన యుత్సాహము వ్యక్త మొనర్చెను. ఉదయముజరిగిన ఊరేగింపునందున, ఉప్పుపన్నుశాస నము నుల్లంఘించుటయందును ప్రజలు గన్వరించిన యుత్సాహ మును, పోలీసు అధికారులు వచ్చి, పరిశీలించుటయూ, సిమ్మటు తామును సత్యాగ్రహులును ప్రకాశముగారి గృహమునకు జని, అచ్చట నిల్చు మురిగించి, విస్తారముగ ఉప్పును తయారుచేయుట కొనర్చిన ప్రయత్న మాలను, మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు పోలీసు అధికారులు వచ్చి కొంతఉప్పును లాగుకొని, ప్రకాశంపంతులు గారిని నిర్బంధించి తీసికొనిపోయి ఒకగంట యొనపిపద నర్తకి వేయుటను ఆద్యక్షుడు వివరించి, గాంధీమహాత్ముడు శాసనోల్లంఘన మొనర్చినను, ప్రభుత్వముచూ రాతని నెందుకు నిర్బంధింపలేదో, అధికారముచే, పోలీసువారు ప్రకాశముగారిని నిర్బంధించియు వెంటనే వదలివేసిరి నుడిచిరి. ప్రకాశము గారిని తిరిగి వదలివేయుటచే శాసనోల్లంఘనోద్యమము విజయము గాంచెను. ధర్మమునకు విజయము గలిగెను. “నేను మే మందరమును, శాసనోల్లంఘనమును చేసితిమి. ప్రజలందర కును కాలపిన ఉప్పునంతను తయారుచేయుట ఈయద్యమము యొక్క యుద్దేశముగాదు. ప్రభుత్వమువారిశాసనము నుల్లంఘించుటయే ఈయద్యమముయొక్క ఉద్దేశము. 10నర్తకులనాడు అసహాయోద్యమమొనర్చున ప్రారంభించిన, సత్యాగ్రహ ప్రస్థానము, నేడు శాసనోల్లంఘన మొనర్చున ప్రారంభమయ్యెను. ప్రస్థానరూపమును దాల్చినది. ఆచారకాలములోనే ఘోషములు ముగా నున్నది. ఒక్క ఉప్పుసత్యాగ్రహముతో నీయద్యమము ముగియదు. ఇది స్వాతంత్ర్యప్రస్థానమునకు ప్రారంభము. విదేశ వస్తుబహిష్కారము, పన్నులనిరాకరణము, నచ్చనిషేధము మొదలగుపనులను నడుపుట కొంతమందియొ డేశనేనకులు కానునియున్నారు. వానిని జరపుట కొంతయో దృఢనిశ్చ యము, సహనము, త్యాగము, అపరమము. మనము శాంతిని గోల్చినక మహాత్ముని కార్యక్రమమును పూర్తిగ ననుసరించు నెడల నెవ్వరును మనల సమీపింపబాలరు. కనుక, ప్రజలు నిరం తరము దౌర్జన్యరాహిత్యముగ ప్రవర్తించవలెను. పదేండ్లసత్యాగ్రహమధ్యము ప్రజలయందు వలెను ప్రభుత్వమునందును కొంత తరివర్తనమును గలుగజేసినది. ప్రభుత్వమునకు బలప్రదర్శనము నందు విశ్వాసమునును ధర్మగ్రహమునందును విశ్వాసము కొంతవరకును గలుగుచున్నది. నేను పోలీసువారు కనుక ఒక పోవుటలననే ప్రకాశించితి సాధ్యమైనది. పశులమునకు చిన్నమైన పోలీసువారు కనుబడితోడనే ఉండెము నూజు ముగను వెరుగుచున్నది. పోలీసువారు ప్రత్యక్షము గానపుడు ప్రజల సహజశాంతినితికి భంగము గలుగదు. ప్రాధునా ఉప్పును పరీక్షించుట కధికారులు నాతా పునకు వచ్చినపుడు వారు మానిన శాంతి స్వభా

వము ప్రశంసనీయును. పోలీసు ఉద్యోగమును సాల్ప కమి యునకు నన్నుచూపుటకై మాత్రమే వచ్చినటులు సాజన్య స్వభావముతో చెలియ జేసెను. ఉప్పుకమి మనరు సముద్రతీరమునను తయారుచేసిన ఉప్పును జూచి చరిత్రించినపుడును శాంతిస్వభావముతో స్వీకృత చేసెను. ఉప్పు తినుటకు పనికిరాదు పాడుచేయుచుని కోరినపుడు నేను నిరాక రించెను నచ్చెను వెడలిపోయెను. ఈయద్యమంతయును అధికార వ్యాపకముగను సత్యాగ్రహము గలుగజేసిన ధర్మపరి వర్తనమునకు నిమిత్తముగనున్నది. పదేండ్లలో సత్యాగ్రహము నకు గలిగిన వ్యాపకమును విజయమును దండియందలి కథయును చెన్నపురి కథయును వేసోళ్లను చాటుచున్నవి. నేడీ మహాసభ సలకరించిన తామును చెన్నపురి నగరవాసులును ఉప్పుసత్యాగ్రహమును నిరసత్యాగ్రహ ప్రస్థానములను సఫలముచేసి గాంధీమహాత్ముడు పూనిన సత్యాగ్రహాదీక్షను సఫలము చేయుటకు వేడుచున్నాను.

ఈ యుద్ధమును మఖ్యోపట్టి పుబ్బలో మాయమయి నటులండరాదు. చెన్న నగరమున సత్యాగ్రహోద్యమము ఆసాం రము నిరంతరాయముగ జరుగనలె ననినయెడల తగినంత ధన మును సత్యాగ్రహులును అవసరము. తేనియెడల నీ ప్రయత్న ముంజయు స్వర్థముగను. కనుక చెన్న నగరమున, విశేషముగ ధనసహాయమును వెంటబెరులసహాయమును గావించవలెననియును సభాసంతకము అమ్మెడి ఉప్పును కొని సత్యాగ్రహమును పోషింపవలయు ననియును హెచ్చరించిరి.

ప్రకాశంపంతులుగారు
గాంధీమహాత్మునిచే ప్రారంభింపబడినస్వాతంత్ర్య సమర మును జయప్రదముగ కొనసాగించుటకు, చెన్న నగరవాసులు గూడ కృతనిశ్చయులై యున్నారని, నేటిరోజున, ప్రపంచమున కంతకును వెల్లడిచేయబడెను. నేడుదయము జరిగిన, యూరే గింపువంటి అద్భుతోత్సాహపూరితమును నూరేగింపును, ఉప్పు నట్లము నుల్లంఘించుచున్నయమన, ఈ సముద్రతీరమున పైన తీవ్రమగు ఎండను, క్రింద సలసల మచ్చుచున్న ఇసుకను, ఏమాత్రమును అత్యుపైజక, ఆసాంతము నిజమును సత్యాగ్రహ దీక్షతో కూర్చొని, అసహాయజ్ఞమును నిర్విఘ్నముగ నెరవేర్చిన వేలకొలది ప్రజలయూత్సాహము, 1921 వ సంవత్సరము గాంధీ మహాత్ముడు అసహాయోద్యమముకొరకు చెన్న నగరమున కరు దించిన పవిత్రదినమును స్మరింపజేయుచున్నది. ఉదయమడల ఉప్పును తయారుచేసినపుడు, పోలీసు అధికారులు వచ్చి చూచి రిగాని అదిచాల స్వల్పమగుటచే అపు డెట్టిచర్యను దీసికొనలేని చెప్పి వెడలిపోయిరి. అసహ, మొదల నీ యేర్పాటు చేసినపుడే, సముద్రతీరమున నూర్యాతవముననను, ఎదురుగాలివలనను, ఇ చుట ఎక్కువ ఉప్పును తయారుచేయు విలులేదని మాకు తెలి యును. ఇచ్చట నిది జరిగినప్పుడు విశేషముగ ఉప్పును తయారు చేయుటకుగాను, మైలాపూరునందు నా గృహమున, తగిన ఏర్పాటు గ వించితిమి. గతరాత్రి యంతయు నేనును, నాగేశ్వరరావుపంతులుగారును, అసన్నాహములయందే నిమగ్నుల మైయుంటిమి. అయినను, గృహ జ్యోతాకాంతాయమునండి ఏదో యూరేగింపు బయలుదేరిన. మైలాపూరులో ప్రకాశంగారి ఇంటికి వెళ్లెను. అయింటిలో ఏమిచేసిరో తెలియదు. సాయం త్రము మాత్రము — ఇది గో ఉప్పు తయారుచేసితి మని చెప్పిరి. అని ఇతరు లనుట కనకాక మొసగ కుండుటకుగాను, బహిరంగముగ, లక్షలకొలది ప్రజలయెదుట అధికారులకు ముందుగ నోటిగువోసగి సముద్రతీరమున ఉప్పును తయారుచేసి శాసనోల్లంఘన మొనర్చుటకు ఏర్పాటు చేసుకొంటిమి. ఇచ్చటనండి మధ్యాహ్నము ఊరేగింపుతో మైలా పూరు చేరునప్పటికి మధ్యాహ్నము 1 గంట యయ్యెను. వెంటనే అచ్చట పెద్దపెద్ద సంగ్రామాలలో నీరు కాచి ఉప్పును తయారుచేయుటకు ప్రారంభించితిమి. తయారు చేయుచుండగా కొందరు పోలీసు అధికారులు వచ్చి చూచి తమ వైయధికారులకు వెలుపుటకు కాబోలు తిరిగివెళ్లిరి. మధ్యాహ్నము 2 గంటలవరకి 2 1/2 పట్ల చక్కని ఉప్పును తయారు చేసితిమి. ఇంతలో పోలీసు, సాల్ప అధికారులువచ్చి, పొయ్యిల నార్చివేసి, కొంత ఉప్పుక, ఉప్పును తయారుచేయు సామగ్రిని లాగికొని పోయిరి. వెంటబెరును, కొంత ఉప్పును గట్టిగ పట్టు కొని, నడలనుని తెలిచిరి. వెంటబెరులో నొకరను అంగచ్చిఅమ్మ గారు, ఒక ఉప్పునోడ్రాను, గట్టిగ పట్టుకొని, పోలీసువారు రెంత యడిగినను గూడ “నాదిమాచేసే” అని నడలుటకు దృఢ ముగ తిరస్కరించెను. తిత్వాతీపోలీసు కమిషనరు, పొయ్యిల నార్చుటకు తన ఉద్యోగులకు ప్రదర్శించి తిరిగివచ్చి “ప్రకాశ ముగారూ! ఈ ఉప్పునుగొనిచే నేనెంత లక్షమొనర్చెను. మీ విజయమే నేను గూటలానడలినయన్నది. మిమ్ముల నరెట్టు చేసితిని. జామీను వీచ్చెదరా? లేక నాతో వచ్చెదరా?” అని ప్రశ్నించెను. జామీను నిచ్చుట కలలోనైనను దలపరాదు. మీతోనే వచ్చెను. నడలుటచేసి చెప్పి వెంటబెళ్లిరి. (పూర్వ దృశ్య నలు) అంతట ఉత్సాహ కమిషనరు నన్ను తనమోటారు బండిలో కూర్చోనిపెట్టుకొని మైలాపూరు పోలీసుస్టేషనునకు గొనిపోయెను. ప్రేమకాండకి కట్టిన కండ్ల నే అడ్రసు నన్ను మరి యొక అధికారికి పరచెడుమొనర్చెను. అడ్రసు, అచ్చటకూర్చొని యన్న సల్యరు పోలీసు అధికారులలో నొక రునుకొంటిని. కాని అరెస్టు, మిమ్ముల వెంటనే విచారణకు కేసుదకు

సరిగా ఉచితము 6 గలలు మొదటి సత్యగ్రహణ
శయు బ్రాహ్మ్యుడవలె “స్వరాజ్య” కార్యాలయము వద్దనుండి
మిన్నంటునంటు జనుబయ ధ్యానములతో బయలుదేరెను. మొ
ట్ట మొదలు, హృషీ కేశ శర్మగారి నాయకత్వము క్రింద, 80
మంది హిందీ ప్రచారమువలె సభ్యులు, సంపూర్ణ ఖడ్గరవస్త్ర
ధారులై, గాంధీ టోపీలను, జాతీయతాకములను ధరించి,

ప్రకృతి పూరితములను బట్టి భక్తి పూరితములను అను గీతముల గానమొనర్చుచు ముందునడచిరి. వారి వెనుక సమస్త తమగు పేదల జాతీయ భృజమును పట్టుకొని, సత్యాగ్రహములతో నొకరిన నట రాజును గావడచిరి. వారి వెనుక శ్రీయుత ప్రకాశంపంతులు గారును, నాగేశ్వరరావు పంతులుగారును, జాతీయ పతాకము లధరించి, దళమున కగ్రభాగమున నడచిరి. వారి వెనుక, శ్రీమతులు దుర్గాబాయిమ్మ, అంగమ్మమ్మగార్లు వరుసగా నడచిరి. వారి వెనుక, రెండు బారులుగా దిరి, మొదటి దళము లోని 48 మంది శాంతి సైనికులు జాతీయ పతాకధారులై నడచిరి. వారి వెనుకను ఇతర ప్రక్కలను నందలకొని ప్రేక్షక బృందము నడిచెను.

ఈ రోగింపు అంశకు పూర్వము ప్రకటించబడినటుల ప్రా డ్యుండా వై నామజారును ప్రవేశించి పూలబజారు పోలీసు స్టేషను ప్రక్కనుండి బంకపాలనీధిని ప్రవేశించి బంకపాలనీధినిగా జెనరలు అప్పిలినదై పూనముల్లి ప్రాంగణము ప్రవేశించెను. పూరేగింపు నడచినకొలదిని ప్రేక్షక బృందము క్రమక్రమ ముగా హెచ్చి త్రోవపాడునను రెండు ఫర్మాంగులవరకు మానవ సముద్రతరంగమువలె గన్పట్టెను. పూలబజారు స్టేషను వద్దకు వచ్చు వరకును పోలీసులెవ్వరును గన్పించలేదు. కాని పూలబజారు స్టే షను దాటినపిమ్మట అదివరకే అచ్చట వేచియున్న పోలీసు ఆర్మిక దళమును లాటిల్ దరించిన పోలీసు పదాధికారులను ఈ రోగింపు వెనుక వెంటరా దొడగిరి. సత్యాగ్రహదళము బాహులలో కంపెనీవద్దకు వచ్చినపు డవటిపురవాసులు ఎదురువచ్చి నాయకులను పుష్పమాలాలంకృతుల నొనర్చి ఇతర ప్రక్కలనుండియు సాధారణములనుండి స్త్రీలు నాయకులపై పుష్పమాల జల్లి అశిరార్దముల నర్పించిరి. పూనముల్లి ప్రాంగణముగాగా నాయారోగింపు చింతాద్రిపేటను ప్రవేశించి బ్రాములైన మార్గమున హోస్ వంతెనవద్దకు వచ్చి అచ్చటనుండి మాంటుగోర్డు వైపునకు తిరిగి నాలాజాగోర్డుమీదుగా తిరువళ్ళి క్షేత్ర ప్రాంగణము ప్రవేశించెను. చింతాద్రిపేటను ప్రవేశింపగానే అవటి ప్రజలు నాయకులను పుష్పమాలాలంకృతుల నొనర్చి, సాష్టాంగపూజ ప్రదానముల నాచరించి, మాతృదాస్య విముక్తి ప్రారంభించబడిన సత్యాగ్రహదళమునెడల తమకు గలభక్తి భావములను ప్రకటించిరి. హోస్ వంతెనవద్ద ఖడ్గదండనుల గాంధీటోపీలనుధరించి జాతీయ పతాక హస్తాలై ఖడ్గదండముల ధరించి, ఈ రోగింపున కభిముఖముగా చిరుతవయస్కులగు నిర్వరు బాలురు, నిలిచి యుండిరి. వారిని చూచి ముదితహృదయాలగుచు, గొడ్డగుంపు వారిచుట్టును నిలిచియుండెను. వారిని ప్రశ్నింపగా ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యము, చి. నరసింహము అని చెప్పిరి. వీరి అడు నిలువబడి తిరిగి ప్రశ్నింపగా, మా నాయకులను పుష్పమాలాలంకృతుల నొనర్చి, వారితో కలిసి సత్యాగ్రహ మొనర్చుటకు నిలువబడితిమి మని చెప్పిరి. ఇంతలో ఈ రోగింపు అవటికివచ్చెను. నాడు నాయకులను ఖడ్గదండాలంకృతుల నొనర్చి, తామహడైన ని కులతో నడచిరి. తిరువళ్ళి క్షేత్ర ప్రాంగణముండి, వైరాఘ్రు రోడ్డును ప్రవేశించి ఆ యూరేగింపులోని అనంతభాగ్యలల ప్రజలందరును వెంటనే, సముద్రతర మునందలినికాలమునైకతలముల ప్రవేశించిరి. వైరాఘ్రు రోడ్డునందు, ఆంధ్రవైశ్య కుటుంబములు కొందరు, నాయకులను పుష్పమాలాలంకృతుల నొనర్చి, హారతుల నర్పించిరి. గొడ్డెరంగ య్య నాయకుడు, ఎం. ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యము అయ్యురగార్లు మొదలగు పర్యవేక్షకులు, యారోగింపును కలసికొని, వారితో కలిసి, సముద్రతరము నందలి స్వరాజ్యలవహియజ్ఞ వాటిక కరు దించిరి.

నముద్రతరమున ఉప్పును తయారుచేయుట సత్యాగ్రహ దళము, సముద్రతరమున చేరు సరికి 8 X 100 నిమిషములయ్యెను. సత్యాగ్రహము వెంటనే, ఉప్పును తయారుచేయు కార్యమునందు, త్వరితముగ నిమగ్నమైరి. ఉప్పు వండటముగాను వాగ, కొన్ని కుండపాయిలను దెప్పి వానిపై చట్టాలను పెట్టి కుండలతో సముద్రములోని నీరును దెప్పి చట్టాలలో పోసి, క్రొంద మంటవేసి, నీరుకాద ప్రారంభించిరి. వీరు కాగి క్రమముగా అవిరియి పోయినపిమ్మట, చట్టియం దడుగుభాగమున, తల్లెని, చక్కని ఉప్పు తయారయ్యెను. వై వి ధ ము గ స త్యా గ్ర హీ ద ల సై ని కు లు ఉ ప్పు ను త యా రు చే యు చుం డ గా వుల్లరు పోలీసు అధికారులను, ఆర్మికదళమును, రోడ్డుమీద దూరముగనుండి చూచుచుండిరి. ఈలోగా శ్రీయుత ప్రకాశం పంతులుగారున చేరియున్న కలకొని ప్రేక్షకులకు ఉప్పుసత్యాగ్రహమునుగురించి తెలియ జెప్పుచు, అపుడచట జరుగుచున్న స్వరాజ్యభ్రంశమునివేదిరి. ఈ దినమున మదరాసు పౌరులు గన్పరచిన యుత్సాహమునకును, ఆదరణకును, దేశభక్తికిని, తగిన కృతజ్ఞతను వెల్లడించుట నావశ్యముగాను, సముద్రపు నీటిలో, ఉప్పు అనుపదార్థము గలదని ప్రభుత్వమువారికి గన్పరచుటకు గాను, మన మిటు సమాజేమెతిమి, (నవ్వు) ఎవరికి గావలసిన ఉప్పును వారు తయారు చేసుకొనగలరనిగూడ ప్రభుత్వమువారి కిప్పుడు సత్యాగ్రహదళమువారు గన్పరచెదరు. ప్రభుత్వమువారి ఉప్పు కాసనమునలననే, కొట్టకొని భారతీయులు నిరాధారు లై, తినుటకు తిండిలేక, కడుపుచేత పట్టుకొని, అన్న మోరా మంచద్రాయని కులీన్ గ దేశాంతరముల పాలుచేయబడిరి. ఈ

ఉప్పుకాసనమును, దానితో పాటు ఆన్యాయుడుగు మరి ఇరర కాసనములనుగూడ ఉల్లంఘించుటకు భారతీయులు సంసిద్ధులై యున్నాడు.

ఈ సమయమునకు కొంత ఉప్పు తయారు చేయబడెను; ఆ ఉప్పును, అవటమున్న పోలీసు అధికారులు పంపించి యుకొనుట కొనగవలసినదని ప్రకాశముగారు, రంగయ్య నాయకుగారిని గోచరి. రంగయ్య నాయకుగారు ఉప్పుసోపగ గా పోలీసు అధికారులు దానిని పుచ్చుకొనక వెనుకకు పోవుటచే సభ్యులలో విచారము ప్రబలితను.

ప్రకాశముగారు పిమ్మట బందనకడ్డకోలో నాను కాం నోల్లంపున మొనరిన చరిత్రను వివరించి స్వరాజ్యనగున పుడే ప్రారంభమయ్యెననియు, నిజమున ప్రజాసమహాయకులై కులే ఈ యుద్ధమును నడుపుచుండుటచే విజయము నిశ్చయమనియు నువేదిరి. బ్రిటిషు పరిపాలనలన భారతీయుల ఆధిక్యత ఎటుల భగ్నమైపోయినదియు రై కులకు తెలిసినయెడల ఇదివరకే గొప్ప విప్లవములు జరిగియుండెడిది. ఈ స్వాతంత్ర్యసమరము వగి యుటకు ఎంతయోకాలము వట్టెను. కుడి రంగమును కకలార గాంచు భాగ్యము నాకబ్బుకో, అబ్బుకో చేసచెప్పజాలక. కాని వ్యవహారదళులకు ఆంగ్లేయులు అచిరకాలములోనే కాలా మగుద్యముగ తమకీతిని మార్చుకొనెదరని భావించెదను. ఈ దినమున పోలీసువారేమియు జోక్యము గలుగజేసుకొనలేదని మీరు ప్రస్తుతై యుండరాదు. మనోవాక్యాయకర్మలనుకల్పి పుడును మీరు దౌర్జన్యపాతులై యుండవలెను. ప్రస్తుతమున్న వారు నిర్భయింపవలసినవలె వెంటనే మీరే సర్వోన్యాయుడు ని ఎప్పుడూ సత్యాగ్రహదళమును నిర్భయముగ జూరప్ర దముగ కొనసాగించవలెను. సత్యవారు నాయకత్వమునొంది, సత్యాగ్రహ మొనర్చుటకు సిద్ధమయ్యుండవలెను. అని ప్రకాశము గారు నువేదిరి.

పోలీసు అధికారుల ఆగమనము

ఇంతలో ఉప్పు వండట పూర్తియగుటచే, ఉప్పును తీసుకొని, నాయకులను సత్యాగ్రహమును, మైలాపూరునకు ప్రయాణమై వెడల యత్నించుచుండిరి. ఆ సమయమున, అసిస్టెంటు పోలీసు కమిషనరుకు వెంకటప్పగారు మరి కొందరు, పోలీసు అధికారులను, పాల్కు అధికారులను వెంటని దుకొని ఉప్పును తయారుచేయు ప్రదేశమునకు వచ్చి, అటు ఉప్పు తయారు చేయబడెనాయని ప్రశ్నించిరి.

నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు, పోలీసు అధికారులను జవాబు చెప్పును, తయారు చేసెతిమని చెప్పిరి.

పాల్కు అధికారి:—ఎంత ఉప్పును తయారు చేసితిరి?

నాగేశ్వర రావుగారు:—ఇదిగో అని తానను, దుర్గా యమ్మ గారును తయారుచేసిన ఉప్పును జూపిరి.

వెంకటప్పగారు:—దీనిని తీసుకుచేయుట కెంతసేపు పట్టినది.

నాగేశ్వర రావుగారు:—ఒక గంటసేపు. ఎదురుగాలి యగుటచేత, వైన ఎండ యగుటచేతను, ఇచ్చట ఎక్కడ ఉప్పు తయారుచేయుట కష్టము. మేమీ సుధాభిన్నము మైలా పూరులో, ప్రకాశముగారి ఇంటివద్ద చాల ఉప్పును, తయారు చేసెదము.

ఒకపోలీసు అధికారి; (నవ్వుచు) ఇదిఅంత మంచి ఉప్పు గాదు. మనస్సులు తినుటకు వలసిరాదు. దానిని పారవేయగూడదు?

నాగేశ్వరరావుగారు:—(నవ్వుచు) మేము పారవేయము. కానీనే మీరు పారవేసుకొనుడు.

పోలీసు అధికారి:—మీరింత స్వల్పముగ మాత్రమే ఇక్కట తయారుచేయుదురని తెలియనడల మేమువలీ నెపునకేనెప్పు డి నాగము కాము. మీకు శ్రమను ఇచ్చిపొందెము.

నాగేశ్వర రావుగారు నవ్వుచు దానికేమి జూడు.

పిమ్మట పోలీసు అధికారులు ఉప్పును మరి కొట్టిపోయిరి. పిమ్మట సత్యాగ్రహదళములో నాయకులు, ఈ రోగింపుతో మైలాపూరునందు ప్రకాశము పంతులుగారి గృహమునకువెళ్లిరి. వారు గంగి సానము చేసినప్పటికీ సుధాభిన్నము 1 గంట యయ్యెను.

ప్రకాశంపంతులుగారి నిర్బంధము.

విచారణ, విడుదల

మదరాసు వీక్షిలు 14:—పోలీసు డిప్యూటీ కమిషనరు గు మల్లలిగారు నిన్న సుధాభిన్నము 2-30 గంటలకు కొంత మంది పోలీసు పాల్కు అధికారులతో ప్రకాశంపంతులుగారి గృహమున కరిగి ప్రకాశంపంతులుగారిని ఉప్పుకాసనము 47-వ కెక్స్ నక్రింద నరక్తు చేసిరి.

ప్రకాశముగారును మొదటి సత్యాగ్రహదళ సభ్యులగు అపు డచట ఉన్నసీల్లను కాచి ఉప్పును రోజు రోజుచేయచూడిరి. పోలీసు వారు వచ్చినవెంటనే పొయ్యిలలోని అగ్నిని నిర్మల్చి ఉప్పునంట కువయ్యెగించుచున్న రై కులను పోలీసుల సళక యుకొనిరి.

ప్రకాశముగారిని నిర్బంధించి మైలాపూరు పోలీసు స్టేషనునకు గొనిపోయిరి. అచట నడివరకే సిద్ధమగున్న షేజీప్రేటు

యెదుట పోలీసు అధికారులు కండ్లెయ్యిలు బాధలు చేసిరి. మేజిస్ట్రేటు చేసుకునిచాలించి, సామ్యుర్రును 8 గంటలకు ప్రకాశము పంతులుగారి కిక్కోరిగను తీర్పుచెప్పించివేసిరి.

“ప్రకాశముగారి దస్సంకుటను కొలునా?” అని ప్రశ్నించుచు, పోలీసు అధికారి అచ్చటికివచ్చెను. లోకకి ప్రవేశించెను. అతడు ప్రకాశముగారి దస్సంకుట “చేసు మాటలకునున్నది. ప్రకాశముగారి తోడకాదు?” అని అడిగెను. “అవు”ని ప్రకాశముగారు బదులుచెప్పిరి.

“అయితే, ఇచ్చట ఉప్పు తయారు చేయబడుచున్నటుల తెలిసినది. దానిని చరేపరమముగను అచ్చితిమి. మీరు తయారు చేసిన ఉప్పును చూడ ఇప్పుడెవరు.” అని పోలీసు అధికారి గోచెను. షేజీప్రేటు పోలీసులు కొందరు పొయ్యిలలోని ఉప్పుటిక కట్టెల, పోలీసు మోటారు బండి వద్దకు గొని పోయిరి.

“ఉప్పును చూడము శేమ: శేలిక నా విడుదలము. మీరు బడును నువయ్యెగించితే తీసికొనబడి యందును” అని ప్రకాశముగారు నువేదిరి.

“అయితే ఎంత ఉప్పును రయారు చేసిరి?”

షేజీప్రేటు 2 1/2 పడుబుండును మీరు కొంచెము ఆలస్యముగ వచ్చిన ఇంకను చాల తయారుచేసికొనరాదు. అని ప్రకాశముగారు నడిచిరి.

ఈలోగా, అంగన్మి అచ్చిగారును మిరిగొందరు సత్యాగ్రహమును ఉప్పును గట్టికట్టుకొని వైరాఘ్రమువై బయలుదేరిరి. పోలీసు అధికారి:—మీ ఉప్పు నాకసరము చేరు. మీరే కావలెను. మిమ్ములను ఉప్పుకాసనము 47, 71, 72, కెక్స్ నుల క్రింద అరెస్టు చేయవలెనన్నాను. బాహుసమీప విడుదల యగుటకు మీ రంగీకరింపరా?

“బాహుస! ఎప్పుడెదిరి బాహుసయ్యెను. కొంచెము నే పుంజుకు, లంగవత్తెము మీరు చేసుకొని మీ వెంటనే వచ్చెదను” అని చెప్పెను ప్రకాశముగారు, కెక్స్ వచ్చిరి.

పోలీసు అధికారి:—“నాగేశ్వరరావు నాకచ్చెను?”

“నాడు తెలియక.” అని బదులుచు ప్రకాశముగారు మల్లలిగారితో నాని మోటారునుండి వెళ్లిరి. మల్లలిగారు బండికి మైలాపూరు పోలీసు స్టేషనుకు కిక్కోరి పోయిరి.

మిరిగొగా ప్రకాశముగారి నిర్బంధపడి రకు బార్ల వల్లమున బాహుసభుంధమున బాధించెట, అగ్ని ప్రాంత మిమ్ము చేయు ప్రజలు తొందోపతొందములగా పోలీసు స్టేషను నకు వచ్చి ప్రకాశముగారి దస్సంకుట కొనచుండిరి. నాగేశ్వర రావు పంతులుగారి కీ బార్ల దెలిసి బాహుసాద అవటికివచ్చి ప్రజలకు తొందరపడి స్టేషనులోని కెక్స్ “చేయు ప్రకాశము గారితో కలిసి ఉప్పును రయారుచేసిరి. సమ్మోడుడ అరెస్టు చేయలేం? అని పోలీసు అధికారుల ప్రశ్నించెను. కానిఅవడిమి యు జవాబు చెప్పక యూరకొనెను. మరొకరినవటికే నేను వచ్చు రాదుదాను తండులుగారునడ వచ్చి స్టేషనులో ప్రకాశముగారివద్దకు వెళ్లిరి. కాని బార్లపత్రికా విశేషిధలను గాని ప్రజలనుగాని పోలీసు అధికారులు కొంతకే రానీడులేదు.

విచారణ

ప్రకాశముగారి పోలీసు స్టేషనులోనికి దీసికొనిపోయిస్తే ప్రశ్నించుగ మేజిస్ట్రేటు అధికారుల ము లో న గ డ డి న, బాయిస్ అను నాల్గు ఇద్ద స్వే క్షరు యె దు ట పోలీసు నెట్టెను. ముల్లెలిగారే కండ్లెయ్యిలు బాధలు చేసిరి. ప్రాసిక్యూషనువరపున వికపోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు, మరి ఇన్స్పెక్ట సాక్షిమునిరి.

మేజిస్ట్రేటు:—మీరే సాక్షుగ ప్రాశంపరిక చేసెదరా?

ప్రకాశముగారు:—లేదు.

మే:—మీరు నరమొనరితి అరెస్టు చేసెదరా?

ప్రకాశముగారు:—నేను మిథివ్రాసకముగ నాజేమయెక్క ఉల్లరువుల వలననించి, ఉప్పుకాసనము ముగిసింది అని.

“ప్రకాశముగా రొక్క రొక్కములో సంగతి అంతయు చెప్పిరి.” అని నుడువును, మేజిస్ట్రేటు తీర్పు ప్రాయములకు ప్రారంభించెను. కొంతసేపైన కరువారే తీర్పుప్రాసిన కాగిము లను జేబులో కట్టుకొని, “ప్రకాశముగారు మీరు కల్లి పొడ్చుచును. మిమ్ముల వదిలివేయవలెనన్నాను. నాగెను! మీరు చాల ఆకాశంగను 7 డిగిరీలందవచ్చును అని మేజిస్ట్రేటు పలికెను.

అతడు, 7 డిగిరీల నాకు చాల ఆకాశంగమే గలిగినది అని చెప్పుచు నాగేశ్వరరావు రామదాసు పంతులుగార్లతో వెలుపలకవచ్చివచ్చుచు బడును వేరయిన్న కెక్స్ వంటివంటి ప్రకాశము ను జమచేయు ఛార్జములు పెన్నించెను. ప్రకాశముగారుచట ఎండి రెవెన్యూ స్టే షి షా సముద్రతరమున జరగవచ్చు బహిరంగ సభకు వెళ్లిరి. ప్రకాశముగారిని ఉప్పుకాసనము 92-వ కెక్స్ ను క్రింద మరేకొకటంటు తెలియచున్నది.

చెన్న నగర సత్యాగ్రహము

చెన్న నగరము పవిత్ర మగు జలియోవాలా దినమున లవణసత్యాగ్రహమును ఆంధ్రకేశరి టంగుటూరు ప్రకాశంపంతులు నాగేశ్వరరావుగారల నాయకత్వమున, కడు శాంతముగను జయప్రదముగను నిర్వహించినందుల కౌత్యునంతసేం చెదము. బ్రాహ్మేనుండి తిలకు ఘట్టమువరకు జరిగిన బ్రహ్మాండముగ ఊరేగింపేమి, తిలకుఘట్టమునుండి ప్రకాశంపంతులు గారి ఇంటివరకు జరిగిన యూరేగింపేమి, వేలకు వేల ప్రజలతో నిండియున్నను, ఎట్టి అల్లరికిగాని, శాంతిభంగమునకుగాని తావొనగక, సత్యాగ్రహ విజయమునకు కారణమయ్యెను. తిలకుఘట్టమునందు సముద్రపుటొడ్డున స్వరాజ్యలవణము తయారుచేయబడినపుడు, వాలంటీరులే గాక, ప్రేక్షకులనేకులు పాల్గొనిరి. సముద్రమునందు సున్నాతులై, ప్రజలు స్వరాజ్యలవణప్రసాదమును స్వీకరించి, ఆత్మత్సాహముతో నింటికి జరిగి. పోలీసు సాట్లు ఉద్యోగులు ఉప్పును తయారుజేయుచున్న విధమును వీక్షించి చనిరి. ప్రకాశంపంతులుగారి గృహమున పిమ్మట సముద్రపునీటితో ఉప్పు తయారుజేయబడినపుడును, ప్రజలలో సత్యత్సాహము గనుపించెను. ఇంతవరకు ప్రధానపట్టణముగు చెన్నపురి సత్యాగ్రహముపట్ల తగిన ఉత్సాహము జూపకుండుటకు నాయకుల ఉపేక్షయే కారణము గాని, ప్రజలలో యుత్సాహపు లేమి కారణము గాదని, విదితమయ్యెను. ఇకముందు పూర్ణస్వరాజ్యము లభించువరకు, చెన్న నగరప్రజలు స్వరాజ్యసంపాదనకై యావచ్చు క్రిని భారబోసి, ప్రధానపట్టణగౌరవమునుకాపాడెదరని నమ్మెదము.

చెన్న నగరమునందు గూడ ఆంధ్రప్రముఖులే మార్గదర్శకులై, సత్యాగ్రహోద్యమమును ప్రారంభించి, ఆంధ్రులకీర్తిని కాపాడిరి. స్త్రీల యభ్యుదయమునకై పాటుబడుచున్న ఆంధ్రనారీమణి గుమ్మడిదల దుర్గాబాయమ్మగారు చెన్న నగరప్రబోధమునందు పాల్గొని, ప్రభువనత్యాగ్రహదళమున చేరి, ఉప్పును తయారు చేయుటలో అత్యుత్సాహముతో పాల్గొని, ఆంధ్రస్త్రీల ఖ్యాతిని చెన్న నగరమునం దినుమడింప జేసినందుకు, వారిని అభినందించెదము. ప్రభుత్వమువారుగూడ చెన్న నగరమును ప్రత్యేకముగా గౌరవించిరి. సత్యాగ్రహ నాయకులగు టంగుటూరు ప్రకాశంపంతులుగారిని పోలీసువారు అరెస్టుచేసిరి. పోలీసు జైలువాసాన స్త్రీలును మేజిస్ట్రేటుగారి విచారణ నందిరి. ఉప్పుచట్టమును నుల్లంఘించితిగా యని, మేజిస్ట్రేటుగారు

రడుగగ, దేశమాత ఆజ్ఞ ననుసరించి, తాము ఉప్పుచట్టమును బుద్ధిపూర్వముగ నుల్లంఘించితి మనియు, అందుకుగాను ఎట్టిశిక్షను విధించినను సంతనమే ననియు, ఆంధ్రకేశరి నిర్భయముగ జవాబిచ్చెను. మేజిస్ట్రేటుగా రేచుని భావించిరో తెలియదు గాని ప్రకాశంపంతులుగారిని విడుదల జేసిరి. ప్రకాశంపంతులుగారిని అరెస్టుచేసి యుండుట వింత గాదు. వారు ప్రభుత్వమువారికి నోటీసు నంపియే, సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించిరి. ప్రజలయెదుటను పోలీసు వారియెదుటను ఇక్కార్యము బహిరంగముగ జరిగెను. దీనియందు రహస్య మేమియు లేదు. అట్టితరీ, ప్రకాశంపంతులుగారిని విడిచిపెట్టుటయే ఆశ్చర్యముగ నుండెను.

ప్రకాశం పంతులుగారి నిర్బంధము, చెన్న నగరప్రజలయత్సాహము నినుమడింప జేయుట కధికముగతోడ్పడెను. సాయంకాలము, కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుపంతులుగారి యధ్యక్షతక్రింద జరిగిన సభకు, అసంఖ్యాకులగు ప్రజలు విచ్చేసి, నాయకుల సందేశమును శ్రద్ధతో నాలకించిరి. ప్రకాశంపంతులుగారు తమ అరెస్టునుగూర్చియు, విచారణ ప్రహసనముగూర్చియు ప్రసంగించినపుడు, ప్రజల యుత్సాహము మిన్నముట్టెను. స్వరాజ్యలవణమును, వేలము వైచినపుడు, ఏడువందలరూపాయిలకుబైగ సొమ్ముబెట్టి, దీనిని సభికులు గొనుట, వారి స్వాతంత్ర్యోత్సాహమునకు నిదర్శనము. చెన్న నగరోత్సాహము బుద్బుదప్రాయముగ పరిణమింపక, మహాత్ముడుపదేశించు కార్యక్రమమును తుదివరకు నిర్వహించుటకు శక్తిని దీక్షను భగవంతుడు ప్రసాదించుగాకయనికోరెదము. సత్యాగ్రహమునకుమూలాధారమగు అహింసకెట్టి భంగముకలుగకుంప మెలగినందుకు చెన్న నగరప్రజలు అభినందనీయులు. మహాత్ముడు సందేశము నంపుచు, దేశమాతపిలుపు నాలకించి, దక్షిణాహిందూ దేశము ఉప్పుసత్యాగ్రహము విషయముననే గాక, మద్యపానపేద్యమువిషయమునను విదేశవస్త్ర బహిష్కారమువిషయమునను గూడ కృషి నలిపి గరిష్ఠత్యాగముల గావించుననియు, సముద్రతీరమధికముగనున్న దక్షిణ దేశము లవణసత్యాగ్రహమును నిర్వహించుట సులభసాధ్యమనియు తనవిశ్వాసమును తెలిపెను.

మహాత్ముని విశ్వాసమునకు దక్షిణ హిందూ దేశము పాత్ర మగునని నమ్మెదము. నిజ మేమన, దేశమందంతటను ఉప్పుచట్ట మంతరించె ననుటకు సందియములేదు. సత్యాగ్రహోద్యమములేగాక, తదితరులుగూడ స్వరాజ్యలవణమును తయారుజేయుటకు తోడ్పడుచున్నారు. బొంబాయి నగరమునందు సముద్రతీరమున అయిదులక్షల ప్రజలు ఉప్పును బహిరంగముగ తయారుజేయుచుండ, ఉప్పుచట్టము నిర్మూలము గాలేదా? ఉప్పుచట్ట మను బొమ్మను తయారుజేసి దానిని తగులబెట్టి, బొంబాయిప్రజలు ఉప్పుచట్ట మడుగంటెనని, ప్రపంచమునకు చాటిరి. ఇది యడుగంటెనని, ప్రభుత్వమువారుగూడ త్వరలో ప్రచురింపవలసినవచ్చును. ఇక్కార్యము జరిగిన పిమ్మట, మద్యపానద్యులమునకును, విదేశవస్త్ర బహిష్కారమునకును, ప్రజలు యావచ్చుక్రిని వినియోగింపవలసినయందురు. ఈ రెండు కార్యములును జయప్రదముగ నెరవేరుటకును, అహింస కెట్టిభంగము పాటిల్లకుండుటకును, సికటింగువలన ఫలము

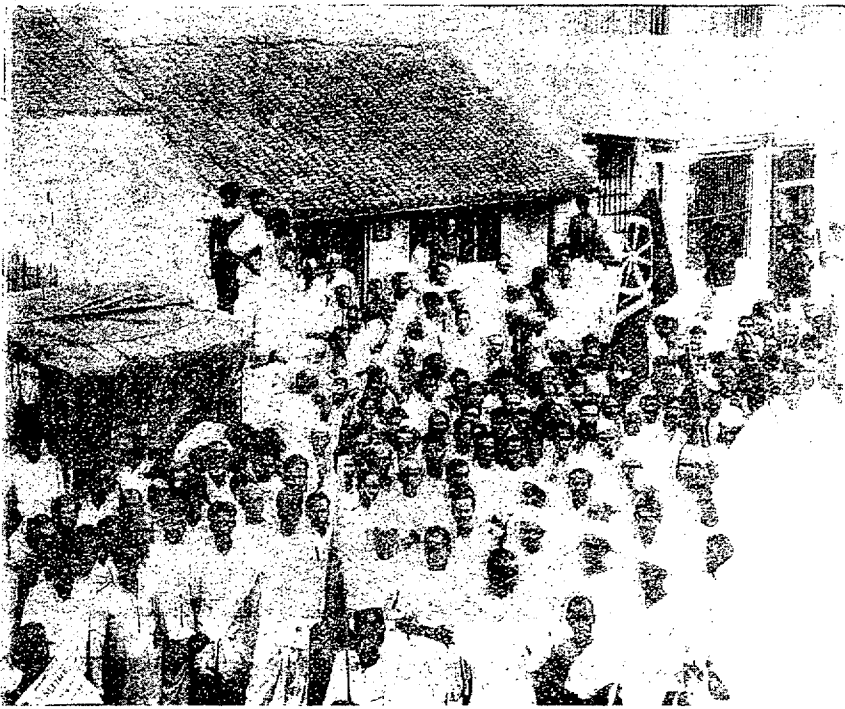
డుటకును, స్త్రీలే వీనిని నిర్వహింప నమర్థలనియు, వారే యిక్కార్యమును నిర్వహింపవలయుననియు, మహాత్ముడు కోరుచున్నాడు. మహాత్మునివిన్నపము ననుసరించి, గుజరాతుస్త్రీలుకొండరిక్కార్యమునకు బూస నిశ్చయించిరి. ఆంధ్ర దేశస్త్రీలుగూడ ఈ విషయమున తమధర్మమును నిర్వహించి, గుజరాతు నారీమణులకు తోడ్పడెదరని విశ్వసింపవచ్చును. మహాత్ముడు లవణసత్యాగ్రహమును తలపెట్టిననాడే ఉప్పుచట్టమునకు పాదు గదలెను. ఇప్పుడు చట్టము దాదాపుగ సంతరించెను. ఈవిషయమును ప్రభుత్వము వారు ప్రకటించుటకు కొంతకాలము పట్టును. నిర్బంధములు ప్రజల యుత్సాహమును తొలగింపజాలవు. అందుకు మారుగ దానిని మరింత పెంపొందింప గలవు. చెన్న నగరమున గూడ నిర్బంధములు ప్రబలుచో, నగర వాసులదీక్ష మరింతగ పెరుగు నని, నిన్నటిదినము సువ్యక్త మయ్యెను. అహింసాబద్ధమగు నుద్యమము బలప్రయోగముచే నడుగంటుట దుర్లభము. ఈ యుద్యమమును బలప్రయోగముచే నెదుర్కొనుటెటులో, పాలకులు గ్రహింపనేరక, కొందరకు స్వల్పశిక్షల విధించియు, కొందరకు కఠినశిక్షల విధించియు, పరీక్షగా విం చుచున్నారు. సత్యాగ్రహోద్యమంబులను శిక్షించినను, ఉద్యమ మూగిపోవకుండుటకు మారుగ, పెచ్చుపెరుగుచున్నది. నాయకులు దొలగినను, వారి స్థానముల అనుచరు లాక్రమించి, యుద్యమమును నిర్వహించుచున్నారు. పురుషులు దొలగినను, స్త్రీలు దీనిని నిర్వహింపగలరు. బొంబాయిలో నాయకులు లేని లోకము గనుపించుటలేదు. బజాజ్ నారీమెను గార్ల నిర్బంధమునకు పిమ్మట, నుద్యమము ద్విగుణీకృతోత్సాహముతో నిర్వర్తంపబడుచున్నది. చెన్న నగరమున గూడ నిట్టిస్థితియే సంభవింపక మానదు. పాలకులు సత్యాగ్రహోద్యమము పట్లఉపేక్ష వహించినను, దానిపట్ల బలప్రయోగము గావించినను, ఉద్యమము అతివ్యాప్తి గాంచుచునే యున్నది. ప్రజల సంకల్పమును నశింపజేయుచేతనే, పాలకులు సత్యాగ్రహోద్యమముతో నిమిత్తములేకుండ జేయుగలరు. మహాత్ముడో సమాధానపడుట చేతనే, పరిస్థితులు చక్కబడగలవు. ఈ సంగతిని పాలకు లెంతత్వరలో గ్రహించిన సంతమేలు.

కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షుని అరెస్టు

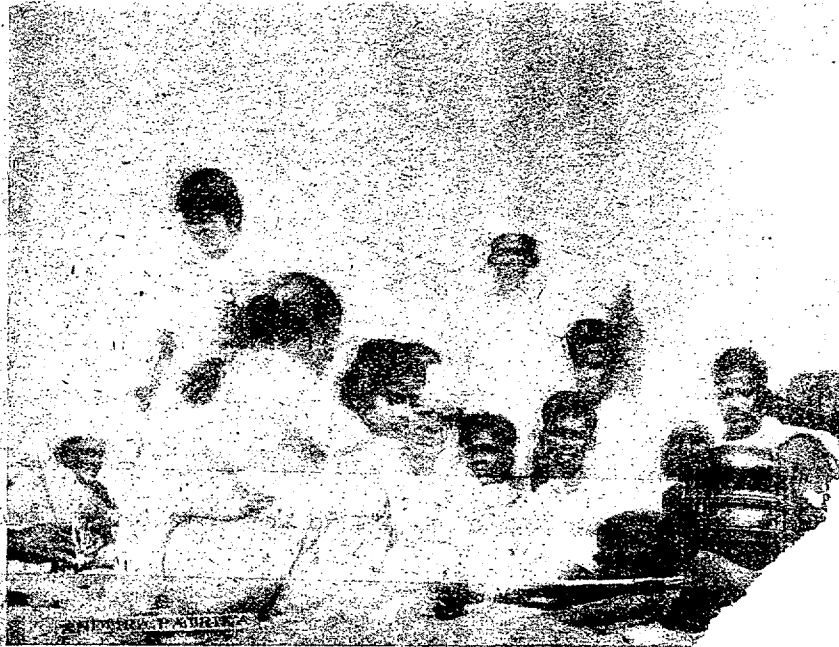
కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షులగు పండిత జవహరిలాల్ నెహ్రుగారు అరెస్టు చేయబడిరి. వీరిని నిర్బంధించుట యైన, భారతీయుల సందరను నిర్బంధించినటులే యగును. కాంగ్రెసువై భక్తిగలవా రెల్లరును, కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షుని ఆదేశములను నిర్వర్తించుటకు ముందడుగు వైచుచున్నారు. జవహరిలాల్ నెహ్రుగారి నిర్బంధము, భారతీయుల నెల్లరును తమ ధర్మమును నెరవేర్చుటకు ప్రోద్బలపరచునని, నమ్మెదము. పూర్ణస్వరాజ్యలక్ష్యమును కాంగ్రెసు మహాసభచే సంగీకరింపజేసిన మహానీయులు, జవహరిలాల్ నెహ్రుగారే. తత్సూపాదనకై కార్యక్రమమును ఏర్పరచి, తదర్థమై యావచ్చుక్రిని వినియోగించుచు, పాటుబడు చున్నవారు జవహరిలాల్ నెహ్రుగారే. ఇట్లు సుతుని నిర్బంధమునకు, పండిత

మదరాసులో శాసనోల్లంఘనము

13 వ తేది ఉదయము స్వరాజ్య కార్యాలయమువద్ద బయలుదేరిన మీదగా తిరువళ్ళిక్కేజి బోవుట.

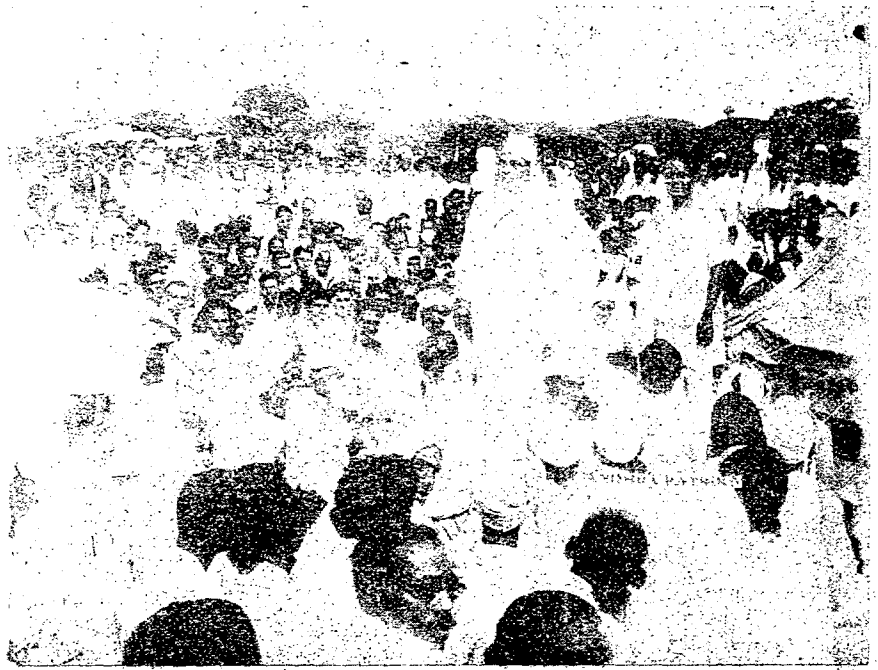
తిరువళ్ళిక్కేజి సమగ్ర తిరుమన నీరు మరగించి ఉప పంతులుగారు. గు. దుర్గాభయవ్యంగారు పొంజ్యాలవద్ద కూర్చున్నార.

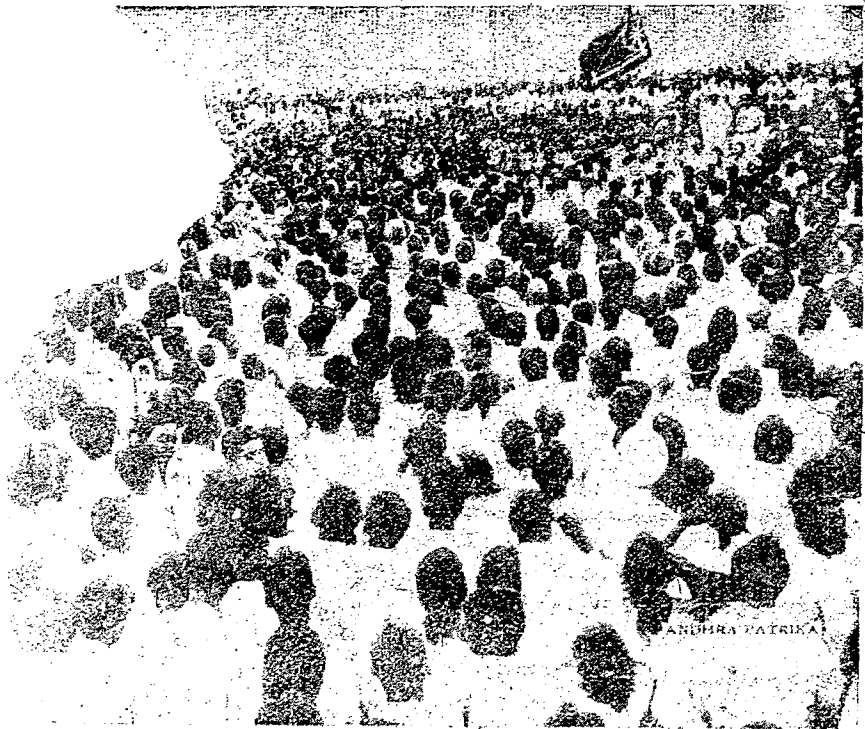
ప్రకాశం పంతులుగారి యింటివద్ద సత్యాగ్రహులు ఉప్పు తయారుజేయుట, ప్రకాశం, ఆంగ్లీ అమ్మల, సుబ్రహ్మణ్యంగారు స్వయముగ తయారుచేయుచున్న తత్త్వము ప్రకాశం పంతులుగారు అరెస్టు చేయబడిరి. (ఫ)

యింటివద్దనే వేరొకవైపున నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు, దుర్గా
కు ఉప్పు తయారుచేయుట.

ఈ చేరిన వేలకొలదిజనమునకు శ్రీ ప్రకాశం పంతులుగా రుపన్య సించుట

యిగారు అరెస్టుయి విడుదలైనవెంటనే పోలీసు స్టేషనునుండి సరాసరి వచ్చి
5 పది నేలమంది జనముతోగూడిన సభలో ఉపన్యసించుట.

సూర్యోదయము మహాత్ముని సందేశము

శ్రీ, ఆంధ్ర, ద్రవిడ, కర్నాటక, కేరళ రాష్ట్రములవారు గమనింపవలెను

జులై 13:-

నానాత్యాగహమువిషయమునందు మాత్రమే గాక విదేశవస్తుబహిష్కరణము, మద్య
ముమున్నగు నితరవిషయమునందు గూడ బహిష్కరణ భారతమునందలి వివిధరాష్ట్రములవా
ర్థమగు త్యాగభావముతో సర్వశక్తును వినియోగించి పనిచేసెదరను గట్టినిమ్మకము
శ్రమున సముద్రతీరము మిక్కిలి హెచ్చుగా నుండుటచే ఉప్పును తయారుచేయు
కలదు." అని మహాత్ముడు ప్రకటించెను. (అ. ప్రె.)

మోతీలాల్ నెహ్రూగారు గర్వము చెందకమానను. భారతదేశ మిందుకు సంతసింప వలయును. పూర్వ స్వరాజ్యోద్యమమును నిరోధించుటకు, కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షుని నిర్బంధ మవసరమని, పాలకులకు తోచెను. కాని, ఇందువలన పాలకుల మనోరథ మీడరజాలదు. స్వాతంత్ర్యోద్యమము దేశమందంతటను వ్యాపించుటను, సత్యాగ్రహోద్యమము బలపడుటకును నిది సాధనమై వెలయు గలదు. కాంగ్రెసు సందేశమును నిర్వర్తించుట మూలముననే, భారతీయులు పండిత జవహరిలాల్ నెహ్రూగారిపట్ల కృతజ్ఞత చూపగల్గుదురు. వీరు నిర్బంధమునుండి విడుదలయగు సరికి, దేశము స్వాతంత్ర్యము ననుభవించు ననియు, స్వాధీనభారతము వీరికి స్వాగతమిచ్చి గౌరవించుననియు, ఎచేదము. జవహరిలాల్ నెహ్రూగారు తయారుజేసిన ఉప్పు నిజమగు ఉప్పు కాదని, సంయుక్త రాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారి టీవలనే ప్రకటించిరి. ఇందుకు జవహరిలాల్ గారును, మోతీలాల్ గారును తగినజవా విచ్చిరి. అట్టితరి, జవహరిలాల్ గారి నేల నిర్బంధింపవలసి వచ్చెను? వీరిని నిర్బంధించుటబట్టి జవహరిలాల్ నెహ్రూగారు సరియయిన ఉప్పునే తయారుజేసిరినియు, వీరు ప్రారంభించిన సత్యాగ్రహము ఫలప్రదమయినదని పాలకులు భీతిల్లిరనియు, తలచుట కవకాశము గలదు. జవహరిలాల్ గారి నిర్బంధము, సత్యాగ్రహవిజయమునకు ప్రబలనిదర్శన మనుటకు సందియము లేదు.

కొండను త్రవ్వట

లండనులో జరుగుచున్న నౌకాసమావేశము కొండను త్రవ్వ ఎలుకను పట్టినవిధమున పరిణమించెను. అయిదుజాతులమధ్య ఒడంబడిక గుదురుట దుర్లభమయ్యెను. అందుచే మూడుజాతులమధ్య ఏదియోయొకరికి ఒడంబడిక గుదిరెను. ఈ యొడంబడిక, ఆయుధవిసర్జనమునకు తోడ్పడుట కల్ల. ఏలన, ప్రాన్సు, ఇటలీదేశములు తమనౌకలసంఖ్యను విస్తారముగ పెంచుచో, మిగిలినజాతులు తగ్గింపదలచిన నౌకలను తగ్గింప వలెండదు. వీరుగూడ తమ నౌకలను పెంచవలసివచ్చును. బ్రిటీషు నౌకామంత్రి యగు అలెగ్జాండరుగారు చెలిసనసంతృప్తి కెట్టి ఆధారము గనుపింపదు. మూడుజాతుల ఒడంబడిక ప్రకారము, నౌకలు కొలదిగమాత్రమే తగ్గింపబడును. ఇది యయినను తాత్కాలిపుటాడంబడిక యగుటచే, దీనివలన శాశ్వతప్రయోజనము గలుగదు. జలాంతర్గాములను రద్దుజేయవలయు నని, ఇంగ్లండు అమెరికాలు మొదట పట్టుదల చూపినను, ఈ సూచన ఒడంబడికలో జేరలేదు. జలాంతర్గాముల అమానుష కృత్యములను మాన్పుటకు తీర్మానింపబడెను. కాని, యిది జరుగు పెట్టులో దెలియదు. మూడుజాతులవారును, తమ నౌకల నప్పుడు బట్టిన నప్పుడు పెంచ వలెగును. దీనివలన వైతికఫల ముండుననుట భ్రమదప్ప వేరుగాదు. నౌకల పోటీ అటులనే నిలిచియుండును. ఒడంబడికలో చేరనిజాతులు తమ నౌకలను పెంచుచో, ఒడంబడిక సంగీకరించినవారు గూడ తమ నౌకలను పెంచవలసివచ్చు నని, అలెగ్జాండరుగా రంగీకరించెదరు. అయినను, ఇట్టి యవసరము గలుగ నని, అలెగ్జాండరుగా రూహించుచున్నారు. వీరియూహ కెట్టి యాధారము గనుపింపదు. జలాంతర్గాములు

రద్దు గానందుకు అలెగ్జాండరుగారు తమ ఆశాభంగమును చెలిపిరి. నౌకాసమావేశము విఫలమయ్యె నని చెప్పవచ్చును. సమావేశమునందు పరస్పరభీతియు, అవిశ్వాసమును చెలరేగెనుగాని, ప్రేమగాని, స్వార్థత్యాగదృష్టి గాని ప్రబలియుండలేదు. ఇట్టిస్థితియందు నౌకాసమావేశము నిష్ఫల మగుటలో వింత ఏముండును?

మహాత్ముని యుద్యమము :

లేబరు ప్రముఖుల సందేశము హిందూదేశ విషయమున ఎట్టి వైఖరి నవలంబింపవలయునో, ఆ విచక్షణనంతను ఇర్విన్ ప్రభువు గారికిని, రాష్ట్ర పాలకులకును వదలిపెట్టి, లేబరుప్రభుత్వము మానము పహించినను, లేబరుపక్షమునందే కొందరు ప్రముఖులకు, ప్రభుత్వవైఖరి తృప్తిగలిగించుటలేదు. హైందవాధికారుల విచక్షణపై నాధారపడుటవలన, పరిస్థితులు రానురాను విషమమగుచున్న వని, వీరుగ్రహించిరి. నిర్బంధప్రయోగము నిరుపయోగ మని, వీరు కనిపెట్టిరి. అందుచే లేబరుపక్ష మంతయు హైందవాశయములకు ప్రతికూలముగ లేదని, వీరు గనుబరుపదలచి, మహాత్మునకు సందేశ ముపిరి. ఈసందేశమునందు, మహాత్మునియుద్యమము పట్ల సానుభూతి దెలుపబడెను. తమశక్తి సంతను వినియోగించి, హిందూదేశమునకు స్వయంనిర్ణయ స్వాతంత్ర్యము చేకూర్చుటకు యత్నించెదమని వీరు మహాత్మునకు వాగ్దానముజేసి, తమసద్భావమును సూచించిరి. ఈసందేశమును బంపినవారిలో మాక్సుటను, షెన్నర్ బ్రాక్వే మున్నగువారు గలరు. మహాత్ముని యుద్యమముపట్ల సానుభూతి జాపుటలో, వీరు శ్లాఘాపాత్రముగ మెలిగిరిని చెప్పవచ్చును. కాని, శుష్కసానుభూతివలన ప్రయోజన మేమి? వీరు స్వపక్షమును ప్రేరేపించియు, ఇంగ్లండునందు హిందూదేశ స్వాతంత్ర్యమువిషయమై ఆందోళనము సలిపియు, హిందూదేశమునకు న్యాయము జరుగునటుల చూచినగాని, వీరిసందేశమునకు ప్రయోజనముండదు. లేబరు ప్రముఖుల సానుభూతితో హిందూదేశమునకు విసువెత్తినది. ఇప్పుడు కావలసినది కార్యాచరణము. పై సందేశమంపిన లేబరుపక్షప్రముఖులకృపి కెట్టిఫలము గలుగునో చూడవలయును.

కేల్కారుగారు : సత్యాగ్రహము

రిస్పాన్సీవు పక్షనాయకు లగు కేల్కారుగారు కాంగ్రెసు తీర్మానములలో నేకీభవించకున్నను, లవణసత్యాగ్రహము నవలంబించి, గాంధీమహాత్మునికి తోడ్పడుట మిగుల ప్రశంసాపాత్రము. శాసనసభలో, నిర్బంధముల చట్టముల కవకాశము లేకుండజేయుటయు, వెలుపల నట్టివానిపట్ల సత్యాగ్రహ మొనరించుటయు, తమపద్ధతి యని, కేల్కారుగారు చాటిరి. వీరు స్వరాజ్యలవణమును విక్రయించి, ఉప్పుచట్టమును ధిక్కరించుట జాతీయపక్ష కార్యక్రమమునందొకభాగమని చాటిరి. కేల్కారుగారు సత్యాగ్రహమునకు బూనుటచే, మహారాష్ట్ర దేశమునందీయుద్యమము విజయనంతముగ ముగియ నని భవ్యువచ్చును. ఇతరవిషయముల గూర్చి ఎట్టి అభిప్రాయభేద మున్నను, సరాజ్యసత్యాగ్రహము విషయమున అట్టిభేదములను వెనుకకుబెట్టి, కేల్కారుగారివలె ఇతర సహకారవాదులుగూడ దీనికి తోడ్పడుట విశేష మగును.

దందునారాయణరాజుగారిసేవావ్రతము

మదరాసు శాసనసభ్యులుగ నుండి కృష్ణా గోదావరి మండలముల రిసెటిల్ మెంటు ఏర్పాటులను తొలగించి, రయితులకు న్యాయము చేకూర్చు నిమిత్తము ప్రశంసాపాత్రముగ కృషి సలిపి, కాంగ్రెసు ఆజ్ఞ చేరగనే శాసనసభ్యత్వమునకు రాజీనామా నిచ్చిన క్షత్రియవీరులగు దండు నారాయణరాజుగారు, పశ్చిమ గోదావరి మండల సత్యాగ్రహ ప్రస్థానమును ప్రారంభించి నిర్వహించుట, మిగుల సమ్మోదావహము. మట్లపాలెములో మొన్నటి దినము ప్రారంభమయిన లవణసత్యాగ్రహము నిర్విఘ్నముగ కొనసాగెను. వీరినాయకత్వముక్రింద, పశ్చిమగోదావరి మండలము స్వరాజ్యసంపాదనకై యావచ్చుక్కిని వినియోగించి, కృతార్థత గాంచు నని నమ్మెదము.

పంజాబుగవర్నరుగారి ఎచ్చరిక

పంజాబుగవర్నరుగారు సత్యాగ్రహోపలంబుల వైఖరిని నిరసించుచు, వారు దేశమును అధోగతి పాల్పేయుచున్నారని, చెప్పిరి. తాము దేశము నుద్ధరించుచున్నట్లు సూచించిరి. వీరి స్వాతిశయము గమనార్హము. పంజాబులో నధికారులు గావించిన దుశ్చర్యలే, అసహాయోద్యమమును జనింపజేసెనని గ్రహించినపుడు, వీరివాక్యముల కెట్టి విలువ యుండునో యూహింపవచ్చును. లజశతిరాయిగారి మరణమునకు అధికారులబలప్రయోగమే కారణమయ్యెను. పంజాబుదేశముగాని, మరి యేయితర రాష్ట్రముగాని, స్వరాజ్యసిద్ధివలననే, సాఖ్యము ననుభవింపగలదు. పంజాబుప్రజల దృష్టిని స్వరాజ్య సంపాదనప్రయత్నములనుండి మరలించుటకు గవర్నరుగారు చేసెడియత్నము, విఫలము గాకమానదు.

మహాత్మునిప్రశంస

అంతర్జాతీయ కాటను స్పిన్నర్లు సంఘ కార్యదర్శి యగు పియర్లుగా రిటీవల, హిందూదేశ పారిశ్రామిక పరిస్థితులను విచారించుట కీదేశమునకు వచ్చిరి. గాంధీమహాత్ముడు హైందవకార్మికులకు జేసిన మేలును శ్లాఘించుచు, పియర్లుగారు రూటరు ప్రతినిధితో ముచ్చటించిరి. అహమ్మదాబాదులో కార్మికుల సమ్మెలు జరుగకుండుటకు, మహాత్ముని ఘనప్రయత్నములే కారణమని వీరుచెప్పిరి. మహాత్ముడు శాంతిదూత. మహాత్ముని సంబోధనలను, అహమ్మదాబాదు మిల్లు యజమానులును, కార్మికులుగూడ శ్రద్ధతో నాలకించి నిర్వహించుటచే, శాంతి చేకూరుచున్నది. ఇటులనే పాలకులుగూడ మహాత్మునియవదేశములను నిర్వహించుచో, హిందూదేశమునందు శాంతి చేకూరగలదు.

నేకగుప్తగారి నిర్బంధము

వంగదేశనాయకు లగు నేకగుప్తగారు బర్మా కారాగృహమునుండి విడుదలయై ఎంతకాలమో గాకున్నను, మరల కలకత్తాలో నిర్బంధింపబడిరి. నిసిద్ధగ్రంథమునుండి వీరు కొన్ని వాక్యములను చదివినందులకు, వీరును మరికొందరు విద్యార్థులును నిర్బంధింపబడిరి. నేకగుప్తగారి కీమారు దీర్ఘశివునిధింపబడవచ్చును. కాని నేకగుప్తగారుగాని, మరి యేయితర నాయకులుగాని లేకున్నను, వంగదేశ

ము తనధర్మమును నిర్వహింపగలదని, నిశ్చయముగ జెప్పవచ్చును. నేకగుర్తగారిస్థానమును ఇతరనాయకు లాక్రమించెద రనుటకు సందియము లేదు.

బొంబాయి స్టాకు ఎక్స్‌చేంజి వ్యాపారుల నిశ్చయము బొంబాయి స్టాకు ఎక్స్‌చేంజి సంఘమువారు, శుద్ధ స్వదేశీవత్తమునే యుపయోగింప నిశ్చయించిరి. కాంగ్రెసు పతాకము, స్టాకు ఎక్స్‌చేంజి భవనముపై స్థాపింపబడెను. ఇంతవరకు విదేశీవత్త వ్యాపారముతో సంబంధము గలిగిన వర్తకులు దీనిని మానుకొనుటవలన, దేశమున కత్యంతలాభమును చేకూర్చ గలుగుదురు. విదేశీవత్తవ్యాపారులందరును, విదేశీవత్తబహిష్కారమునకు తోడ్పడుచో, భారతదేశమునకు అమితమగు నేవ చేయ గలుగుదురు. దాన్యవిముక్తికి తోడ్పడగలరు.

కరాడీలో మహాత్ముడు ఉప్పును పరీక్షించుట

చాలరకముల ఉప్పును తయారుచేయుచుండుట

కరాడీ, ఏప్రిల్ 11— 11 వ తేదీ ఉదయమున దండి నుండి మోటారులో మహాత్ముడు బయలుదేరి అచటకు 4 మైళ్ల మార్గమునందున్న కరాడీకి వచ్చెను. అచట సత్యాగ్రహ శిబిరమున్నది. అచట పుష్పదత్తును యేర్పరచిరి. ఆ మల్ల లో సమగ్రపునీటిని పూసెదను. అదిగల ఎండకు యిరిగిపోగానే మల్లలో ఉప్పు యేర్పడును. అచట వలంటీరులు తయారుచేసిన అనేకరకముల ఉప్పును సభాసలమునందు మహాత్ముడు పరీక్షించెను. ఆ సభలో 1500 మంది పురుషులును 500 మంది స్త్రీలును యుండిరి. వారందరుగూడ కేదవారే. స్త్రీలు యియ్యదలచిన విరాళములకు శ్రమితి పడితెను (పటేలుగారి కొమార్తె) గారికి యియ్యలేనని మహాత్ముడు తెలుపుటచే వారందరను ఆమెచేతికిచ్చిరి.

“మీరు కలుకుండలను మోయుట మానివేసి నూలువడుకుచుండాలెను. కలుగియుటకు వీలులేకుండుటకు ఖర్చురపు చెట్లను నరికివేయుటకు యజమానులు సమ్మతించినచో వలంటీరులు వానినినరికివేసెదరు”, అని మహాత్ముడు నడిచెను. ఖర్చురపు చెట్లను నరికివేయుటకు చాలమంది సమ్మతించినగూడ తేలియుచున్నది. (ఫీ. ప్రె.)

హితనమువారి యేర్పాటు

బస్సులకు లైసెన్సులు

జులూరు, ఏప్రిల్ 11— వవసారినుండి దండి ఆటు కరాడీ మట్టాడు మున్నగు ఉప్పు సత్యాగ్రహ ప్రాంతములకు రాకపోకలు సలిపేది బస్సుల కన్నిటికిని లైసెన్సు లుండవలెనని యిపుడు నిర్ణయించుచున్నారు. కఠినముగా పరీక్షించుచున్నారు.

పోలీసు మాటులు వటవాడు వద్ద నొక ఘాటును అటు వద్ద నొక ఘాటును ఉంచబడెను. వటవాడువద్ద డిప్టీ మాడరింటేంజంటు ఆంటిగరును ఆటువద్ద డిప్టీ మాడరింటేంజంటు నాదిర్నా (మాపు) గారును సాయుధులగు పోలీసు భటులతో మకాము చేసియున్నారు. నల్లెడునట్టియు వచ్చెడు నట్టియు ముఘ్గులకు బండ్లను బస్సులను కాల్చునుండ వారు పరీక్షించుచున్నారు. యెవరి వద్దైన ఉప్పు కనబడినచో తీసుకొనుచున్నారు. (ఫీ. ప్రె.)

పాటియాల మహారాజుగారిపై

నేరారోపణలు

ఇండియా ప్రభుత్వమువారు విచారణ సలిపెనరను వదలి

ధిల్లి, ఏప్రిల్ 11—సంస్థానాధీశుల ప్రజలసభవారు పాటియాల మహారాజుగారిపై మోసిన నేరములను ఇండియా ప్రభుత్వమువారు విచారణజరిపెదరను వదలి బయలుదేరినది. నాభామహారాజుగారికి మరల సంస్థాన విద్యుబడునను యరియొక చరంతుకాడ కలదు. (ఫీ. ప్రె.)

యావద్భారతసత్యాగ్రహ కేసులవిచారణ

పోలీసువారు బలవంతముగా ఉప్పు తీసికొనిపోవుట
అరెస్టులు - శిక్షలు

జె. ఎం. నేనుగుప్తగారిని మరల అరెస్టుచేయుట

మరి నలుగురిని గూడ అరెస్టు చేసిరి
కలకత్తా, ఏప్రిల్ 12—12వ తేదీ మధ్యాహ్నము కలకత్తా నగరమున కారనువాతీసుస్కేంద్రులలో బహిరంగసభ జరిగినది. ఆసభకు నాయకులు విద్యార్థులు పౌరులు మున్నగు వారు వేలకొలదిగావచ్చిరి. పోలీసువారుగూడ వందలకొలదిగా వచ్చి ఆస్కేంద్రులచుట్టును చేరియుండిరి. డిప్టీ కమిషనరు హంసుభాగార్లును మరి పెక్కుమంది సామ్రాటులునుగూడ వచ్చిరి. మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు గుప్తగారు బాతీయపతాకమును లేపనెత్తిరి. పిమ్మట దేవుడుకు అను నిషిద్ధగ్రంథమునుండి కొన్ని భాగములను చదివి ఆరీతిగా సత్యాగ్రహ మొనరించిరి. నిన్న నిచట చాలమందికి చెబ్బలుతగిలినవిగాన మీరు చదువవలసినదని గార్డనుగారు గుప్తగారితో చెప్పి ఉత్తరపు నిచ్చిరి. మీరు చదివినచో అరెస్టుచేసెదమని చెప్పిరి.

నే. గు—ఎందుల కీదౌర్జన్యము?
గార్డను—ప్రజలు ఉద్రేకమును చెందెదరు.
గు—మీరు తొందర కలిగింపకున్నచో ప్రజలెన్నడును దౌర్జన్య మొనరింపరు. సాధారణముగా మీవలననే దౌర్జన్యము కలుగుచుండును. మావలన నెంతమాత్రమును కలుగదని నాచుట్టుకు నేను చెప్పగలను.
గా—నేను మీతో నేకీభవింపను.
గు—మీరు కొంచెమునేపు వేచియున్నచో నేను చెప్పినదే నిజమని స్పష్టము కాగలదు.

ఈరీతిగా సంభాషణ జరిగిన పిమ్మట గుప్తగారు మరల చదువవారంభించిరి. పుస్తకము నియ్యముగాని గుప్తగారు నిరాకరించిరి. అంతట గార్డనుగారు బలవంతముగా లాసుకొనిరి. ఆటు పిమ్మట జ్ఞానాంజన నియోగారును మరి ముగ్గురును గూడ నటులనే ఒకరితరువాత నొకరుచదివిరి. గుప్తగారిని తక్కిన నలుగురిని గూడ అరెస్టు చేసిరి. సభ్యులు శాంతముగా పాఠముగా చెడలి పోవలెనని గుప్తగారిపుడు తెలిపిరి. అందరను శాంతముగా చెడలిపోయిరి.

11 వ తేదీని కాలేజీస్కేంద్రులలో జరిగిన సభలో చాలమందిని అరెస్టు చేయుటచే నేడు హిందూపేద్ర, మిత్ర, రిషను కళాశాలలలోను యితర పాఠశాలలలోను చదువుచున్న విద్యార్థులందరును యీసభకు వేలకొలదిగా వచ్చిరి.

నేనుగుప్తగారును యితర నాయకులును 2½ గంటల కవటికి వచ్చిరి. సత్యాగ్రహము చేయుటకు సిద్ధపడివచ్చిన వారి కొక ప్రత్యేకసలము యేర్పాటు చేయబడెను. అయితే పూర్వచంద్రవాన్, అశ్వినీగంగూలీ, హేమంతబోసు, అమరబోసుగార్లు (రాష్ట్రీయకాంగ్రెసు సంఘ సభ్యులు) నలుగురునుగూడ సత్యాగ్రహ మొనర్చుటకు సంసిద్ధులై వచ్చిరి. మీరు ప్రశాంతముగా నుండవలెనని మొదట నేను గుప్తగారు కోరిరి.

గుప్తగారు మున్నగువారిని థైడిల మోటారుబండిలో లాలుబజారు చేరసాలకు తీసుకొని వెళ్లిరి. అపుడు సందేశము నొసంగవలెనని కొందరు గుప్తగారిని కోరిరి. కాని మిమ్ములను అరెస్టుచేసిన పిమ్మట మీరు సందేశము నియ్యగూడదని” మంసుభాగా రనిరిగాని గుప్తగారు సందేశము నిచ్చిరి.

గుప్తగారి భార్యయును పుత్రులును చేరసాలకువెళ్లి గుప్తగారిని చూచిరి. అచట నున్న సత్యాగ్రహయోధుల కందరికిని పండ్లు మితాయాలు మున్నగువారిని ఆమె యొసంగిరి.

వంగరాష్ట్రవాసులకు గుప్తగారి సందేశము
“శేపు 18వ తేదీని నేను సత్యాగ్రహిణులమును విక్రయింపదలచిరిగాన మీరందరును శేపు ముఖ్యముగా నటులచేసి సత్యాగ్రహము నొనరింపవలెను. రాష్ట్రమునందంతట ప్రజలందరునుగూడ యీరీతిగా నొనరించి ఉప్పువట్టుమును చిత్తుకాగితముగా చేయవలెను.” అనిగుప్తగారు సందేశము నొసంగిరి.

11వ తేదీ సాయంత్రము కాలేజీస్కేంద్రులలో అరెస్టు చేయబడిన 35 మందిలోను 29 మందిని విడుదలచేయవలెనని వారి సంతకములు కోరబడెనని వారిని 12వ తేదీని విడుదలచేసిరి. తక్కిన 6 గురిపైనను కేసుచేయబడెను.

“మమ్ములనందరిని పోలీసువారు కొట్టిరి. మమ్ములను మోటారువానులలోనికి త్రోయుటలో మాకందరికిని చెబ్బలు తగిలినవి. నిన్న రాత్రి మాకు తిండిపెట్టలేదు. మరి నేను మమ్ములను వదలివేసినపుడు మొదట మావద్దనున్న రూపాయలను వస్తువులను మా కొట్టలేదు.” అని విద్యార్థులు ప్రకటించిరి.

12వ తేదీరాత్రి లాలుబజారు చేరసాలలో నొక ప్రత్యేక పుగడిలో నేనుగుప్తగారి నుంచిరి. అందుకుట్టిలు మున్నగునవి అమర్చబడెను. (ఫీ. ప్రె.)

మోహనలాలు పాండ్యా మానూభాయి దేశాయిగార్లను అరెస్టుచేయుట

పీ. కో. 117 సెక్షను
వవసారి, ఏప్రిల్ 12—జులూరు సత్యాగ్రహ శిబిరమునందు నాయకులగు శ్రీయుతులు పాండ్యామానూభాయి, దేశాయిగార్లను 40 మంది వలంటీరులును 12వ తేదీ ఉదయమున జులూరునుండి ఉంతాడికి 3 మైళ్లదూరమునందున్న శంజనుకు వెళ్లిరి. అచట 100 మంది స్త్రీలును పురుషులును కలుసుకొనిరి. అచటనున్న ఉప్పుగోతిలో వారందరును ఆరుమణుగుల ఉప్పు తీసిరి. అటునుండి కాకవాడీవెళ్లిరి. అచట బహిరంగసభ జరిగినది. ఆసభకు 500 మంది వచ్చిరి. అచట ఉప్పును విక్రయించిరి. అటునుండి మరల జులూరు వచ్చుచుండగా దారిలో పోజుదొడ్డుబుల్వారు వారిని అరెస్టు చేసెను. అపుడు వారి వద్ద ఉప్పు కనబడలేదు. కావున పీ. కో. 117 సె. క్రింద అరెస్టుచేసియుండును. (ఫీ. ప్రె.)

బలారారి మెహతాగారి కేసు ఒక సంవత్సరము కఠినశిక్ష

నూరతు, ఏప్రిల్ 12—పింజరతులో ఉప్పుసత్యాగ్రహమును జరుపవలెనని ప్రజలనుప్రోత్సహింపవలెనని నేరమునకు పీ. కో. 117 సెక్షను క్రింద యీనెల 11 వ తేదీని వోల్పాడులో మేజిస్ట్రేటు మోహతాగారికి ఒక సంవత్సరము కఠినశిక్ష వేసెను. (ఫీ. ప్రె.)

జరేశ్వరు మాజీగారి కేసు

18 నెలలు కఠిన శిక్ష వేయుట
కాటాయి, ఏప్రిల్ 11—వంగరాష్ట్రమున పిచిరానీలో సత్యాగ్రహనాయకు డగు జరేశ్వరు మాజీగారిని మరి 8 మందిని అరెస్టుచేసిరి. మాజీగారికి 18 నెలల కఠినశిక్ష వేయబడెను. (ఫీ. ప్రె.)

సురేంద్ర మోహనదాసుగారి కేసు

రెండేండ్లు కఠినశిక్ష విధించుట
కాటాయి, ఏప్రిల్ 12—వంగరాష్ట్రమున కాటాయిలో బాతీయవిద్యాలయమున ప్రధానోపాధ్యాయుడుగా నుండిన దాసుగా రచట సత్యాగ్రహ మొనరించినందుకు రెండేండ్లు కఠినశిక్ష వేయబడెను.

జీవరాంజీకొథారి, సురేంద్రదాసుగార్ల కేసు

ఆరేసి నెలలు కఠినశిక్ష, 200 జులూనా
బాలసోరు, ఏప్రిల్ 12—వెనుక గాంధీమహాత్మునకు, రెండు లక్షల రూపాయలకు లెక్కవలేకుండా నిచ్చిన నేటు తీవరాంజీ కళ్యాణజీ కొథారిగారును స్థానిక కాంగ్రెసు నాయకుడగు సురేంద్రనాథదాసుగారును సత్యాగ్రహ మొనరించి నందులకు నేడు వారికిద్దరికిని ఒక్కొక్కరికి ఆరు నెలలకఠినశిక్ష యను 200 రూపాయలు జులూనాయను వేయబడెను. దాసుగారు 1921లోనే ప్రభుత్వోద్యోగమును త్యజించిరి. (అ. ప్రె.)

వంగరాష్ట్రనిషేద గ్రంథ సత్యాగ్రహము కేసు

17 వ తేదీవరకును వాయిదా వేయబడుట
కలకత్తా, ఏప్రిల్ 12— 11 కాలేజీస్కేంద్రులలో విసిద్ధగ్రంథపతక మొనరించినందులకు అరెస్టుచేయబడిన 35 మంది నేడు వదలివేసిరి. సచింద్రమిత్రుడు మున్నగు తక్కిన ఆరుగురిని నేడు మాడన మేజిస్ట్రేటు కొత్తుకు తీసుకొని వెళ్లిరి. ఏప్రిల్ 17 వ తేదీవరకును రిమాండులో నుంచుటకు ఉత్తరు వియ్యబడెను. (ఫీ. ప్రె.)

పండిత జవహరలాలు నెహ్రుగారిని అరెస్టుచేయుట

భారతకాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు నేడుదయమున అరెస్టుచేయబడెను

అలహాబాదు, ఏప్రిలు 14:—నేడు ఉదయమున 7 గంటలకు అలహాబాదునుండి రాయపూరు వెళ్లుటకు పండిత జవహరలాలుగారు అలహాబాదు జంక్షనులో రైలు నెక్కుచుండగా ఉప్పుచట్టము 9వ సెక్షనుక్రింద అరెస్టుచేసిరి. ఆయనను నైనిటాలు చెరసాలలో నుంచిరి. అటనుండి ఆ వర్తమానమును జవహరలాలుగారు మోతీలాలుగారికి తెలియజేసిరి. అంతవరకును మోతీలాలుగారికి తెలియనేలేదు.

(ప్రీ. ప్రె.)

కాంటాయిలో దుర్భరదౌష్ట్యము

300 మణుగుల ధాన్యమును తగులబెట్టుట అరెస్టులు, జాల్పానాలు, స్త్రీలను బయటకీడ్చుట కాంటాయి, ఏప్రిలు 12:—పంగరాష్ట్రము కాంటాయిలో నిరంకుశవర్తము వాగు దుర్భరదౌష్ట్యమును సలుపుచున్నది. పిచబారీలో సత్యాగ్రహమొనరించుటకు 11వ తేదీన క్షింపబడిన జారేశ్వరు మాజీగారియొక్క 300 మణుగుల ధాన్యమును తగులబెట్టిరి.

గ్రామస్థులకు వాలంటీరులను రంగరిని అరెస్టుచేసి జాల్పానావేసిరి. చెరసాలలో భువనమాండలుగారిని కొట్టిరి. గోపాలపూరులో ఉప్పుతీయుచున్న యిద్దరు స్త్రీలను ఉప్పు గోలీలోనుండి బయటకీడ్చిరి.

తాకురువాడు గోపాలపూరుగ్రామములలో వాలంటీరులు సబుడివిజనలు మేజిస్ట్రేటుకు ముందుగా నోటీసునిచ్చి పిమ్మట పుష్పచేసి అమ్ముచున్నారు. ఒకమణుగు పుష్పను గ్రామములలో విక్రయించుటకు పంపిరి. (ప్రీ. ప్రె.)

ఆరుగురికి ఆరేసి నెలలు కఠినశిక్ష వేయుట

కాంటాయి, ఏప్రిలు 11:—అరెస్టు చేయబడిన 7 గురిలోను ఒకనిని వదలివేసి తక్కిన ఆరుగురికిని ఒక్కొక్కరికి ఆరు నెలలు కఠిన శిక్ష వేయబడెను. జారేశ్వరు మాజీగారి గృహమున ఆతని తల్లి ఉప్పు తయారుచేసెను. పోలీసువా రామగృహమున చొరబడి సామానుల నన్నిటిని యింటివెలుపల ఆవరణలోనికి విసరివేసిరి. అపుడు సాక్షి వ్రాలుచేయుట కెవ్వరును దొరకలేదు. విద్యార్థులు విద్యాలయమున నిట్లు బహిష్కరించిరి. గ్రామపంచాయితీ అధ్యక్షుడు గోపాలప్రధానుగారు రాజీనామా నిచ్చెను. బండ్ల వారును దుకాణదారులును పోలీసు వారిని బహిష్కరించిరి. వలంటీరులు విక్రమించి యున్నపుడు పోలీసువారు వచ్చి బాతీయపతాకములను తీసుకొని పోయిరి. మరల క్రొత్తపతాకములను తెచ్చిరి. అంతట జిల్లా మేజిస్ట్రేటు పోలీసులతో గూడ వచ్చి మరల పతాకములను బలిమిని తీసుకొని పోయెను. ఒక వలంటీరుకాలుకు రాపిడి తగిలినది. డాక్టరు ముకేశచంద్ర టెన్డెగారికి శిక్ష వేయబడినందున ని బ సేందు ప్రార్థనగారిని వ్యాయముగా వెన్నుకొనిరి.

పండిత బాలకృష్ణశర్మగారిని అరెస్టు చేయుట

కాన్పూరులో ప్రతాపపత్రికా సహాయనంపాదకుడు కాన్పూరు, ఏప్రిలు 12:—కాన్పూరులో ప్రతాపపత్రికా సహాయనంపాదకుడు యువక సంఘాధ్యక్షుడును పండిత బాలకృష్ణశర్మగారు 12వ తేదీ ఉదయము నాయకత్వము వహించి 11 మంది వాలంటీరులతో బయలుదేరగా ఆయనను అరెస్టుచేసి పరికరముల నన్నిటిని తీసికొనిరి. (ప్రీ. ప్రె.)

నం॥ రా॥ రాయబెరీలలో సత్యాగ్రహము

ముగ్గురు వలంటీరులను అరెస్టుచేయుట రాయబెరీ, ఏప్రిలు 12:—ఉప్పు తయారు చేయువారును వారికి సహాయము చేయువారును అప్పుడు అచటనుండి చూచుచుండువారునుగూడ అరెస్టు చేయబడుదురు.

అని రాయబెరీ జిల్లా మేజిస్ట్రేటు చేసిన ప్రకటన 12వ తేదీన నాగరమునందు పొచిపెట్టబడెను.

ఉప్పును తయారుచేయుచున్న స్థలమునకు పోలీసు పు డ్యోగులును 20 మంది కనిష్టేయును వెళ్లి పరికరములను లాగి తేసిరి. వలంటీరులు మరల ఉప్పునీటిని పురిగించుచుండగా మరల పోలీసువారు లాగివేసిరి. అపుడు వలంటీరులలో కొందరికి చెబ్బలు తగిలినవి. పోలీసువారు ముగ్గురు వలంటీరులను అరెస్టుచేసిరి. కాన్పూరులో యిద్దరిని పిమ్మట వదలివేసిరి. (అ. ప్రె.)

మద్రాసునగరములో ఉప్పుసత్యాగ్రహము

సత్యాగ్రహ నాయకులకులకు

శ్రీయుత కె. నాగేశ్వరరావు పంతులుగారి ప్రకటన నిన్నటిదినమున నిచ్చుట జరిగిన సత్యాగ్రహము మద్రాసు పౌరుల యందు మేముంచిన విశ్వాసమును పూర్తిగా సమర్థించుచున్నది. వాలంటీరు చాలాశ్రమతో గూడిన కాలిపడకను యెటులో యొపికతో సాగించిరి. పోలీసువారి జోక్య మెప్పుటకు గానించలేదు. పదిసంవత్సరముల సత్యాగ్రహసభాసమనల ప్రజలకును నిరంకుశాధికారులకును చూడ కొంత వరకు సత్యాగ్రహప్రభావము బోధపడినది. జనసమాహమున, వాలంటీరులగుడ నాయకులే పరిగా వడిపించగలరు. ప్రజాసమాహముగూడ సత్యాగ్రహమునందు పాల్గొనుటవలన దౌర్జన్యము జరుగునని భయపడుటకు కారణములేదు. మద్రాసులో మేము కొద్ది దినముల శిక్షణమును మాత్రమే పొంది సత్యాగ్రహమును శాంతముగా జరుపగలిగితిమి. మద్రాసుప్రముఖు లెంతో ఉత్సాహమును గనపరచిరి. ఊరేగింపులలో ఆనేక స్థలములందు ప్రజలు ఫలములను, పువ్వుములను, హారతులను, ద్రవ్యమును సమర్పించుటగూడ, తమచేళివిమోచమున కంత గాఢముగా వాంఛించుచున్నారో స్పష్టపడుచున్నది. కొమకేశ్వరనుపేటలో యిద్దరు బాలుకు ఖద్దరు చెట్టిలను టోపీలను ధరించి ఫలములను, పువ్వుములను, సమర్పించి, ఊరేగింపునకుముందుగా నడచుచు తిలకు ఫుట్టమును చేరుట మద్రాసునగరమందు సత్యాగ్రహప్రభావమునకు నిదర్శన మునున్నది. ఇట్టినిజముగనేవాస. కల్ప మేఘరేగింపునందంతటను గోచరించుచుండెను. మేము సమద్రవీరమున చేసినపుడు వేల కొలది ప్రజలు మావెంట వచ్చుచుండినను దౌర్జన్యకార్య మేది యను జరుగలేదు. ఉప్పు తయారుచేయుట జూచుటకు ప్రజలెంతో యాత్రతపడిరి. అనేకమంది స్త్రీలు యీ నూతన సంవత్సరాదిదినమున కొంచె ముప్పులను దయిచూచుట కెంతో యాత్రతపడిరి. కొంతకాలమునకు పిమ్మట పోలీసు ఉద్యోగులును, సాల్టు ఉద్యోగులును వచ్చినప్పటికిని తమ కపటరమకు భోగట్టా సంపాదించినతరువాత, నెట్ట జోక్యము కలుగజేసి కొనకుండ వెనలిపోయిరి. ఊరేగింపు సుమారు 11-45 గంటలకు శ్రీయుత ప్రకాశం గారి గృహము చేరెను. ఈ విధముగా సుమారు ఆరుగంటలకాలము యెండవేళోగ్గుచు యింత దూరము నడుచుటబట్టి వాలంటీరు యెట్టి యింత పరిసితులలో నయినను శాంతముతో నేయుండగలరని స్పష్టపడుచున్నది.

నిన్నటిదినమున జరిగిన సత్యాగ్రహము భావికార్యక్రమమునకు తుదనుచుకముగానున్నది చాలకాలమువరకును యింత సదేశోత్సాహముతో సత్యాగ్రహ సమరమును సలుపుట మద్రాసు ప్రజలకును నాయకులకును విధియగుచున్నది. శ్రీయుత ప్రకాశం గారు రెండు గంటలకాలమువరకు నిర్బంధింపబడినప్పటికిని, యికముందు ప్రభుత్వమువారు సత్యాగ్రహోద్యమమును అణిచివేయుటకు గట్టి ప్రయత్నములను చేయుచు నేయుండదు. ఈ పోరాటము ఆనేక మాసములవరకు జరుగవచ్చును. ఇంతవరకును యీ యుద్యమములో చేరలేనట్టివారందరును యికనయినను ఉద్యమమునందు చేరి యు ద్రవ్యసహాయము నొసగియు తమ కేక్తికొలది తోడ్పడవలసియున్నది. మద్రాసు నిన్నటిదినమున సత్యాగ్రహమును జయప్రదముగా జరిపినతరువాత నీక వెనుకబడనూడదు.

శ్రీయుత పి. రాజగోపాలాచారిగారు మద్రాసు రాష్ట్ర మంతటను ఉప్పుసత్యాగ్రహమును జయప్రదముగా కొనసాగుటకు మద్రాసు నగరమునూడగూడ తమ దృష్టిని గలిపి యుంచవలెను. రాష్ట్రమునకంతకు ప్రధానపట్టణమున మద్రాసు నగరమే ముంచుంజరేయవలెను.

ఉప్పు సత్యాగ్రహమును మరియొక గాంధీయజ్ఞానము రోజుపు వారములలో నిర్మయించు యితర కార్యక్రమమును వనము జయప్రదముగా కొనసాగించగలగుటకు యీ నగరమందలి నాయకు లందరును సిద్ధపడుదురు గాక (ప్రీ. ప్రె.)

మద్రాసునందు లవణ సత్యాగ్రహోద్యమము

ప్రచారార్థము బహిరంగసభలు జరుపబడును

లవణ సత్యాగ్రహోద్యమము యొక్క రెండవశతాబ్దమునందు పాల్గొనుటకు సంసిద్ధులైనవారిని వాలంటీరుగా చేర్చుకొనుటకును సత్యాగ్రహోద్యమముపట్ల ప్రజలు సానుభూతికలిగియుండుటకును ప్రచారము సలుపుటకు శేపు 15వ తేదీనుండి చెన్న నగరములో యీక్రిందిస్థలములలో బహిరంగసభలు జరుగును. మద్రాసు పౌరులు యీస్థలకు కధికసంఖ్యాకులుగవచ్చి ఉద్యమమునకు మనుష్యసహాయమును ధనసహాయమును చేయ ప్రార్థితులు.

శ్రీయుతులు దేశోద్ధారక కె. నాగేశ్వరరావు పంతులు కే. భావ్యం, వి. యల్. శాస్త్రి, చల్లాశేషగిరి రావు, కిరీటి రావు గార్లును తదితరులను యీ సభలయందు పాల్గొనించెదరు

సభలుజరుగుస్థలములు

(1) కేపుసాయంకాలము 6గం 30 నామలునాయుడు పార్కునందు సభ (2) 16వ తేదీన సాయంకాలము 6గం. నాటుపిల్లయార్ కోవిల పిథిలోనుండు వేలంగిపాలచెట్టి పార్కునందు సభ (3) 17 తేదీన సాయంకాలము 6గం. శివజ్ఞానసామర్పి కొండితోపునందు సభ.

మద్రాసులో శాసనోల్లంఘనము

రెండవప్రసానము

మంగళవారం 15 వ తేదీ

ఉదయమునను 6-30 ఘంటలకు సత్యాగ్రహదళము శ్రీ కా. నాగేశ్వరరావుగారి నాయకత్వము క్రిందను బయలుదేరి యీ క్రింద వివరించిన మార్గమునుండనడచుచు 7 ఘంటలకు హైకోర్టు బీచికిచేరి పుష్ప తయారు చేయును. దీనియందు పాల్గొనెడువాలంటీరులకుల పేరులు.

(1) కా. నాగేశ్వర రావు, (2) ఎ. సుబ్రహ్మణ్యం, (3) కె. అయ్య, (4) పి. నటరాజు, (5) వికట శ్రీనివాస, (6) ఎ. ఎస్. సుబ్రహ్మణ్య అయ్య, (7) ఎస్. దొరై, (8) ఎస్. తిరుకేంగడం, (9) అబ్దులు ఖాదరు, (10) డాక్టరు నటరాజు, (11) టి. సదాశివ గుప్త, (12) కె. శ్రీరాములు గుప్త, (13) ఆర్. పి. అయ్య, (14) కె. సుబ్బారావు, (15) పి. ఎస్. మణి, (16) వి. సుబ్బారావు, (17) ఎ. తంబ, (18) ఎమ్. రాజారాం, (19) ఎస్. రంగయ్య, (20) జి. కమలాకరం, (21) మల్లక. బుచ్చిబాబు.

స్వరాజ్యప్రతికారకార్యాలయమున 6-30 గంటలకు బయలుదేరి బ్రాడ్వేనుండ మజ్జేగారి సత్రము, మన్నడి, తంబుకెట్టి పిథి ఎప్పడును చైల్డ్రెన్స్ క్రాసింగు మీదుగా హైకోర్టు బీచి చేరును.

కాకినాడ సత్యాగ్రహులపై పోలీసు దాడి

కాకినాడ, ఏప్రి 14:—చొల్లంకియందు స్వాతంత్ర్య యజ్ఞశాలను పోలీసు సాల్టు ఉద్యోగులు ముచ్చిటింగిరిని 11 గంటలకు కాకినాడలో తెలిసెను. పోలీసువారు కులీంతో గూడ వచ్చి లోన ప్రవేశించి ఉప్పును బలవంతముగా లాగికొని నేలపొరబోసిరి. కుండలన్నియు విరుగగొట్టిరి. పొయ్యిలు పడద్రోసిరి. సత్యాగ్రహుల భోజనార్థము వచ్చిన మంచిసీను మజ్జిగగూడ నేలపై పోసిరి. భోజనపదార్థములు కాలిలో ప్రవృత్తివేసిరి. వె. కటప్పయ్య పంతులుగారు, యితర నాయకులు వెంటనే అన్వేషికి మోటారులలో పోయిరి. గుంటూరు నుండి మెయిలు లో వచ్చిన బులుసు సాంబమూర్తిగారు యిప్పుడే వెళ్ళిరి. (స్వకీయ విలేఖరి)

మొంగుల్పూరు సత్యాగ్రహసన్నాహము

మొంగుల్పూరు, ఏప్రిలు 12:—జిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము వారి యాజమాన్యమున నిన్నును పురజలలబహిరంగసభ జరిగెను. ఉప్పుశాసనోల్లంఘనమునకై తగిన వసతు లేర్పాటుచేయ ఒక ఉపసంఘము నియమింపబడెను. అధ్యక్షుడు కర్నూడ నవా శివరావుగారు నేడు అంకోలాకు వెడలుచున్నాడు. రెండుదళములు వారిననుసరించి వెడలును.

బంగళూరునుండి 20 మంది 12వ తేదీన బయలుదేరి బిటిమెషండ్లయ వాలంటీరులతో ఉప్పుసత్యాగ్రహ మొనర్చుటకు వెడలిరి.

సాక్షి

అఖిలభారత సనాతన వర్ణాశ్రమధర్మ మహాసభ
బొంబాయిలో ఏప్రిల్ 18, 19, 20, తేదీలందు జరు
ప నిశ్చయింపబడియున్న సభ, ప్రస్తుతమున పరిశీలన
బట్టి సదుద్దేశములను జరుపబడుచున్నట్లును, మరల కాంతి
వాతావరణ మేర్పడినందున జరుపబడుచున్న తీర్మానింప
బడినది.

ఆంధ్ర చరిత్రకవితోధక సంఘము రాజమండ్రి
ఈసంఘముయొక్క చారిత్రక కథ యీ నెల 19వ తేది
యందును ఇన్ని నేటిలో పండుకార్యాలయమును శ్రీయు
త జయంతి రామయ్యపంతులు గారి ఆధ్వర్యమున జరుగును.
ఆనాటి సాయుధకాలమున హిందూసమాజమునదిరమంబోక బహి
రంగసభ గూడ జరుగును.

భారత మహిళామండలియొక్క 13వ వార్షి
కోత్సవము

పై మండలియొక్క 13 వ వార్షికోత్సవము రాబోవు
16వ తేదీ సాయంకాలము 4-45 గం ఎన్నోటలోని మహిళా
మండలి కేంద్రకార్యాలయమున పాఠశాల తోటలం
దుజరుగును. ఈసభయందు సంఘముయొక్క సాంస్కృతిక నివేది
క చర్చింపబడును. ఈసభ బహిరంగ సభగా జరుపబడును. ఈ
సభకు శ్రీయుత పురుషులు ఆహ్వానింపబడుచున్నారు. దక్షిం
తీ భర్తలంతాగారును యితర ప్రముఖ సాహితీమంతులు ఉపన్య
సింపబడును.

సత్యాగ్రహము ప్రారంభమునకు పూర్వము

మదరాసు ఏప్రిల్ 13-చెన్న నగరమున ప్రారంభమున
సత్యాగ్రహోద్యమమును బలపరుచుటగాను నిన్న సాయంత్ర
ము హైకోర్టు సముద్రతీరమున పెద్ద బహిరంగసభ జరిగెను.
శ్రీమతి బి. దుర్గాబాయిగారు రధ్యత వహించిరి. చాలమం
ది యువకులు సత్యాగ్రహోద్యమమున చేరవలెననిభ్యులప్రబో
ధించిరి. ఉపన్యాసముల యనంతరము ప్రజల ధనసహాయమును
గోరగా, ఒకరితో ఒకరు పోటీపడి చాల ఉత్సాహముతో
విరాళముల నిచ్చిరి.

ఈ ఆధ్వర్యముల ప్రభుత్వమున నుపన్యసింపబడు సత్యా
గ్రహమునకే, వీరులవలె తమ దేశములకొరకు ప్రాణముల నర్పిం
ప వలెననియు, వీరి వరణమునకును న్యాధిపీడితులై మరణిం
చుటకును, స్వర్ణమునకును, సరకులకును గల వ్యత్యాసము గల
దనియు నుడిచిరి.

ఎ. సుబ్రహ్మణ్యం, భారతి అయ్య, పి.ఎస్. భావ్యం
నటరాజుగారుగూడ సత్యాగ్రహోద్యమమునకు ప్రోత్సాహ
మొసగవలసినదని ప్రబోధించిరి.

కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు ప్రసంగించు
చు తెలుగుదేశమునది ఉద్యమముయొక్క వేదిక నాతోపాల్పిన
యెడల చెన్నకట్టునునందలి చల్లదనము చాలవిచారకరముగ
నున్నదని ముఖ్యము ఆంధ్ర సుజాతా దేశములలో సత్యాగ్రహ
మొంత ఉత్సాహపూరితముగ జరుగచున్నదో చెన్న నగరమున
గూడ సంతోషముతో జరుపవలెనని గోరిరి.

ప్రకాశం పంతులుగారు దేశమంతయు నీ సత్యాగ్రహ
మునచేరి కారాగారములలోనికినుండు సిద్ధముగనున్నదనియు
మదరాసు వెనుకపడరాదనియు నుడిచిరి. ఆంధ్రదేశమునందును,
ఇతరరాష్ట్రములందును రైతు లీసత్యాగ్రహమును నడిపిం
చుచున్నారు. రైతులు పేదలైన ప్రాంతానిన యుద్ధము
చునకు విజయము సిద్ధము. ఈసంరంభము ఒకటి రెండు రోజు
లలో ముగియునది గాదు. అభ్యుదయము 12 నెలలైన సానుక కను
క ప్రజలు సత్యాగ్రహోద్యమమునకు అన్నివిధములను తోడ్ప
డి తమకర్తవ్యమును నిర్వహింపవలెను అని హెచ్చరించిరి.

ప్రకాశముగారు ముగించుచు, నగరమున సత్యాగ్రహము
ను తాము చాల ఆసక్తిగ ప్రారంభించితిమనియు తన ఆర్థిక
సమస్తిని చూచుకొన వీలులేక పోయినదనియు ముఖ్యము రైతు
భిక్షులకు ఎవరికీదోచినది వారొండుగ నిలసినది గోరిరి.

ప్రకాశముగారు ముగించుకొని, అన్ని నైపుల నుండియు.
నాటి మొదలు 25 ల నోటులనివరకు మరల కట్టించి వారొం
డు రివింగ్ సహాయ మొసంగిరి.

పిన్నుల ఆధ్వర్యముల కాలిఫోర్నియా ప్రాంతమున
చివరే వస్త్రములను అన్నిని ధరింపిరి.
వందలవరకులతో సభ ముగిసెను.

ప్రకాశంగారి రాజీనామ

ధిల్లీ, ఏప్రిల్ 11:—ప్రకాశంగారు భారతాసన
ధ్యత్యమ నకిచ్చిన రాజీనామ అంగీకరింపబడినట్లుగ నేటిదిగము
నగునందు ప్రకటించబడినది. (అ. ప్రె.)

బెజవాడ ఆంధ్ర ఆర్టు ధియేటరువారి ప్రదర్శనములు

బెజవాడ దుర్గా కళా మందిరము లో

19-4-30
20-4-30

రామ రాసు
తప్పే వరిది
(నవీన సాంఘిక నాటకము)

రాత్రి 8-30
సాయంత్రం 6-30

శ్రీయుత టి. రాఘవాచారిగారు బి. ఏ., బి. యల్., బల్లారి, ముఖ్యపాత్రలను ధరింతురు. స్త్రీలు స్త్రీపాత్రలను ధరింతురు.
మ్యూసిసిపలు పన్నుతో సహా టిక్టు:—రు. 3-6-0, 2-4-0, 1-2-0, 0 9-0 లు.
దీనికి వచ్చు ఆదాయము హిందూ యువతీశరణాలయము, తుంగభద్రాశ్రమము, గ్రంథ ప్రచురణలకు వినియోగింపబడును.
1, 2 తరగతుల టిక్టు 18 తేదీనుంచి శ్రీ కావలి శంకరరావు పంతులుగారు, బెజవాడకు వ్రాసి రిజిస్ట్రు చేసుకొనవచ్చును.
జి. లక్ష్మణరావు, బి.ఎ., గౌరవకార్యదర్శి.

సా॥ 6-30 X॥ బెజవాడ శ్రీ దుర్గాకళామందిరము హాలులో సా॥ 9-30 X॥
ఏప్రిల్ 15 తేది మాత్రము
“దుర్గార్తవర్తన”
ప్రదర్శింపబడును.

ఇప్పుడు చేరిన వార్తలు

సేనుగుప్త గారికి అరుమాసముల కఠినశిక్ష
విధింపబడుట

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 14:—
సేనుగుప్తగారును, గతశనివారమున అరెస్టు
గావించబడిన మరి నలుగురు విద్యార్థులును, రాజ
ద్రోహము, కుట్ర, పోలీసులధికారులను ఆటంకపర
చిన నేరములక్రింద, అరుమాసముల కఠినశిక్ష విధిం
పబడిరి. అ. ప్రె.

విదేశ వస్తువుల బహిష్కరణము

బొంబాయిస్థాకు ఎక్స్‌పోజిషనారి ప్రకటన
బొంబాయి, ఏప్రిల్ 11:—బొంబాయినందలి కాటన్
బుల్లియను, షేర్, క్లాత్ మార్కెటువారు ఈ క్రింది ప్రకటనను
గావించియున్నారు:—
తలయందు విదేశీయ దుస్తులను ధరించి మార్కెటులోనికి
రాకూడదు. గాంధీ బోఫీలనే ధరించి లోపలికి రావలెను.
గాంధీ బోఫీలు ఉచితముగ పంచిపెట్టబడును.

పండిత మాళవ్యగారి ప్రచారము

అమృతనరము బట్టలవర్తకులు 1 సంవత్సరము
విదేశబట్టలు బహిష్కరించెదరు

అమృతనరము, ఏప్రిల్ 11:—పండిత మాళవ్యగారు
తెండు దినములనుండి విదేశవస్త్రముల వ్యాపారములలో కలసి
మాట్లాడిరి. తత్ఫలితముగ నగరమునందలి విదేశవస్త్రముల
వ్యాపారు లందరు ఈ సంవత్సరము ఏప్రిల్ 11 తేది మొదలు
1 సంవత్సరముకాలము విదేశవస్త్రములను తెప్పించుట దని
తీర్మానించు కొనిరి. ఇట్టి నిర్ణయమును అంగీకరించని ఇతర
నగరముల వర్తకులతో వ్యాపారము జరుపకూడ దని మరియొక
తీర్మానము గావించబడినది.

ధిల్లీలో బట్టలవర్తకుల మహాసభ జరుపవలయునని
తీర్మానింపబడినది.

వివిధ వర్తకసంఘముల శ్రమిణులతో ఒక పంచాయితీ
సంఘ మేర్పరచబడినది. ఈ తీర్మానములకు విరుద్ధముగ ప్రప
త్తింపచారికి పంచాయితీసంఘమువారు 101 రూపాయలు
జరిమాన విధించవలయునని తీర్మానింప బడినది.

ధిల్లీ, ఏప్రిల్ 11:—పండిత మాళవ్యగారు నేటి దినము
ధిల్లీకి వచ్చెదరని తెలియుచున్నది. విదేశవస్త్ర బహిష్కరణ
ప్రచారము సలుప వీరు ధిల్లీనుండి కలకత్తాకు వెళ్లిరి. తెలియు
చున్నది. (అ. ప్రె.)

సాక్షిము. వెండిసామానులకు 1930.
ఏకంసి చబిల్ దాన్ అందు నన్ను.
సీమకములములు, నగలవర్తకులు
2 112, 113 మైనాబజార్‌లోడ్డు, మద్రాసు.

మూలైమిల్లు సమ్మె
మదరాసు, ఏప్రిల్ 14:—యాయదయము మూలై
మిల్లులో 2000 కార్మికులు సమ్మెకట్టిరి. తమకు రావసిన
వేతనముల హెచ్చింపలేదను కారణముచే ఇంజనుల నడుపు
వారు పనిచేయ నిరాకరించిరి. అందుచే ఆధికారులు పోలీసు
వారి సహాయముతో వారిని నెడలగొట్టించి మిల్లుల తాళ
వేసిరి.

రాజకీయ ఖైదీలను ఎ.తరగతినుండి బి. తరగతికి మార్చుట

ఆలిపూరు కారాగృహపు ఖైదీలు ఆహారనిరసన
దీక్ష నవలంబించి నుద్దేశించుట
కలకత్తా, ఏప్రిల్ 11:—కలకత్తాను బాంబుకేసునందు
శిక్షుండుబడిన దీక్షిత, బాజ్‌పాయి, చారుమకర్తగార్లు ఇంత
వరకు ఆలిపూరు కారాగారమున ఎ. తరగతి ఖైదీలుగ పరిగ
ణింపబడుచుండిరి. కాని నిన్నటిదినము కిరు బి తరగతియందు
చేర్చబడిరి. ఇందులకు ఖైదీలు తమ ఆసక్తిని తెలిపిరి. కారా
గారపు ఉద్యోగులు బలవంతముగ వీరికి ఖైదీల పుడుపులను
తొడగిరి. ఈ వార్తను ఖైదీలు విగ్రహే. కారాగృహమున
ఉద్రేకము అధికమయ్యెను. వీరిని మరల ఎ.తరగతియందు చేర్చ
కున్న ఆహారనిరసనదీక్ష నవలంబించవలయు నని ఖైదీ లుద్దరు
సంకల్పించుకొని యున్నారు. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

నాశికునందు అస్పృశ్యుల సత్యాగ్రహము

144 సెక్షను ప్రయోగింపబడుట
నాశికు, ఏప్రిల్ 11:—అస్పృశ్యుల సత్యాగ్రహము సం
దర్శనమున అల్లరులు జరుగుటచే కళారామ దేవాలయము ఎదుట
గుంపుచేరకూడదని 144 వ సెక్షనుక్రింద మాజినీటిలు ఉత్తరువు
ప్రకటించిరి. అస్పృశ్యులు తమసత్యాగ్రహమును మానుకొనిరి.
4000 మంది అస్పృశ్యులను పోలీసువారు చూలపల్లికి తీసు
కొనిపోయి వదలిరి. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

పరివేషమునకుమందు
అస్పృశ్యులను సుఖమునకును పరివేషమును
తమవలెకాదునునుంచెదవునుకుదునును
మారువావు ఉన్నను నెలదినములకు గుం
ముహవనియెడలమీసాముముద్ర
ప్రదము. 1 సెక్షను 4-0-0 వి.పి.పురుషే గు
కారాగారమునందును మరల
ముగిసెను.

విదేశవార్తలు

భారతదేశసమస్య

కార్మికప్రభుత్వ విధానము

కార్మికపక్షమువా రెట్లు అంగీకరించున్నార?

(బీము సర్వీసు)

లండన్, ఏప్రిల్ 12:—కార్మిక పక్షములో విదేశీ ఆంగ్లదేశాల వారెంతవరకు కార్మిక ప్రభుత్వమువారు ఇండియా నుకూర్చి అనుబంధించుచున్న విధానమును అంగీకరించుచున్నారని తెలిసికొనుట కొంత ప్రయత్నించినను దెలియుట కష్టమగుచున్నది. భారతసమస్యను గూర్చి క్లెవ్ లెండ్ డెన్ ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వ నిర్వహణకు సాక్షాత్తుతో ఆలోచించుచున్నారు. దీనిని గూర్చి ఎవరును అనుమానించ నక్కరలేదు. అట్టి సమయమున ఎవరేమి జెప్పినను వీరిగురువులను సంకటమును దెచ్చి జెట్టిన వారగుదురు. భయముతో కార్మికపక్షమువా రెవరును ఏమి చెయుటకు గాని మాట్లాడుటకుగాని తలపెట్టుటలేదు. కాని ప్రబలవైరము ప్రారంభమై తీవ్రముగ కఠినతాపక ప్రయోగమును ప్రభుత్వమువారు గావించినపుడు ఆలోచనపరులను, అధికార స్వీకారమే పరమావధిగాదని తలంచు కార్మికపక్షమువారు బహిరంగముగ ఈ పరిస్థితులన్నిటిని గూర్చి తమ యభిప్రాయమును గట్టిగా చెబుపవలెననుచున్నారు. ఆయుధ్యేష్యముతోనే సంయుక్త లేఖను వహిత్యాగాంధీ గారికి బి. పి. దానిని పంపుటకు ఒప్పుకొనిరి. ఆ లేఖయే సర్వమును జెప్పుచున్నది. పేరుగ వ్యాఖ్య అవసరములేదు. ఆ లేఖయందు ఇట్లున్నది.

ప్రియమగు గాంధీగారు, మేము తమకు సానుభూతిని బంపగోరుచున్నారము. స్వయంనిర్ణయ సూత్రము ననుసరించి భారతసమస్య పరిష్కారముకు టకు శక్తివంచన లేక తోడ్పడెదము. భారతదేశమున కున్న స్వయంనిర్ణయ సూత్రపుహక్కు ప్రకారము చేయవలసిన దాని నంతయు చేసెదము. ఈ లోపుగ తమ కార్యము సఫలమగుగాక యని ప్రార్థించుచు మా సుహృద్భావమును చెలుపుచున్నారము.

ఇట్లు మీ విశ్వాసనీయులు.

ఈ లేఖను 14 గురు సంతకము చేసిరి. జేమ్సు మాక్స్ వుగా రే ముందు సంతకముచేసిరి. థెన్నరు బ్రాక్స్ మున్నగువారు గూడ గలరు.

గాంధీగారి పుణ్యమాయని అహమ్మదాబాదులో సమ్మెలులేకున్నవి

తొంతర్జాతీయ నూలునడుకు సంఘ కార్యదర్శిగనుండిన పియర్సగారి యభిప్రాయము (రూటరు)

లండన్, ఏప్రిల్ 12:—కార్మికతగవులను పరిష్కరించుటలో గాంధీగారు భీరుడని అంతర్జాతీయ నూలునడుకు సంఘ కార్యదర్శిగనుండిన పియర్సగారు ఇండియాలో ప్రతిపక్షము నుగూర్చి పరిశీలించిచచ్చి చెబుచున్నాడు. “అహ్మదాబాదులో గాంధీగారి ప్రయత్నములచే సమ్మెలు లేకుండ పరిశ్రమ స్వేచ్ఛగ సాగుచున్నది. బొంబాయిలో ఆరు నెలలలో రెండు సమ్మెలు జరిగినవి.”

లండన్ నాకాదళ నిర్ణయసభ

(వైరెస్)

రంగూ, ఏప్రిల్ 12:—ముగ్గురు ప్రభుత్వములకు ఒడంబడిక కుదురుటచే నాకా నిర్మాణ పోటీ పోవుటయేగాక పరస్పర స్పర్ధలు అనుమానములు లేకుండ నోవుటకు వీలగును. ముందు జరుగజోవు సభలో ఇంతకంటే తగ్గించుటకు వీలగును, ఇందులో ప్రాంసు ఇటలీ చేరనందుటకు విచారింపవచ్చును. పత్రికలన్నియు ఈ ఒడంబడికను పరిశీలించుచున్నవి.

18 తేదీనుండి ఇంగ్లండులో వేసవికాలపు టైము రెండు గంటలనుండి ప్రారంభమగును.

రామమోహనఫార్మశి బెజివాడ

శ్వేతజ్వరములు భస్మములు లేహములు మార్మములు మొదలగునవిన్నియు కమిటియాజమాన్యముక్రింద నుప్రసిద్ధి లు వైద్యులవలన తయారుచేయించబడి సిద్ధముగానున్నవి. కేటలాగు ఉచితము.

ప్రెసిడెంటు. సి. రాజగోపాలాచారి బి.పి. బియర్. కె. నరేంద్రరామయ్య బి.పి. బియర్. బి. పెంకటప్పయ్య రిటైర్డ్ వకీలు

త్వరితముగ నివారణ కాగలదు!

Painkiller

(PERRY DAVIS)

పగుళ్లు, కోతగాయములు, నొప్పులు, ముంపులు, చెయ్యలు పొగొట్టి, వాపులను తగ్గించి, మంటలను తీసివేయును... తియ్యని జలముతో పుచ్చుకొనిన కడుపుకొప్పి, తిమ్మిరి వాయువులు, అతిసారము మొదలైన వ్యాధులు నిమ్మ శించగలవు. ప్రతి సీసా వెంట వాడవలసిన పద్ధతులు తెలుపబడును. ప్రపంచమంతటను 85 సం||రములనుండి అందరిచేతను యమృతమునున్నది.

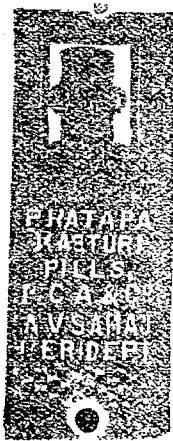
DAVIS & LAWRENCE CO., Proprietors, New York.
Sole Agents:—PURSHOTAMDAS HURJEE & SON 111, Nainappa Naick St, Madras. 137-139 Dadyseth Agiary Lane, BOMBAY.

"BREAK PILLS"

ముసలివాండ్రను యౌవన వంతులుగా జేయును 1

కలువ బడిన పిర్యమును గట్టి పరచును. ఎక్కువ సేపు బలమును కలుగజేసి సంసార పాశమును అనకాళి విచ్చును, కీరమునుకు లేజన్న కలుగ జేయును. ఎటువంటి శుభసంబంధమైన కావ్యములైనను జేరజాలవు. 1 గంటలో పిటి కడుపు క్రిందికనపరచి ఆనందమును కలుగజేసి ప్రేమ పురుషులను తనివి నొందించు వైరాగి చిటిక, రసవివగంధకాదులు కలియజేయ. గోధ్రాండ్లకై నను సంతానమును. 20 మాత్రలు సీసా రు 2-0-0 60 మాత్రలు సీసా రు 5-0-0. పెగలకు జర్మనీట్యూబులు 30 పెట్టి రు 2-9-0. పోస్టేజీ జేరు.

1930-౩౧ సం|| రం డైరీక్వాలండరు కి అచ్చాలు. ఆర్య వైద్య ఆశ్రమం, చికాగో నీటి, (గంజింజిల్లా.)

ప్రతాపకస్తూరి మాత్రలు

మిక్కిలి ఘాటుగలిగి సువాసనగా నుండును. శ్రేష్ఠమయిన కస్తూరి, గోరోజనం, కుంకుమపువ్వు మొదలగు నద్రువులతో తయారుచేయబడినవి. 1-2 మాత్రలను పుచ్చుకొనిన అనందముగా నుండుటయేగాక అజీర్ణము, వాయున, జలబు, కైత్వము, జ్వరము, సన్నిపాతము, బాలింతగుణము, చిన్నబిడ్డ గుణముల అగ్నిమాంద్యము, అజీర్ణభేదలు, దగ్గు, ఉబ్బసము, మొదలగు అనేక వ్యాధులను ఖండించుటలో రామ భాణమునంటిది. ఆరోగ్యమును బలమును కలిగించుటలో అత్యుత్తమమయినవి. పరిశీలించ దగినవి.

300 మాత్రలు గల సీసా 1 కి రు. 0-4-0 52
12 సీసాలు రు. 2-8-0 పాస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
పి. సి. వ. అందు కంపెని, ఆయుర్వేద సమాజం, పెరిదేపి, నల్లూరు జిల్లా.

వారాపత్రికలు ఇట్టి ఫలితమును రాంజేమగ్నాల్లు గారిని అభినందించుచున్నవి.

మగ్నాల్లుగా రెంతయో గొప్ప రాచకీయ వేత్తయనిరి. అంతియగాని సంకుచిత స్వభావముగలవారు గాదని స్వామూర్కులైమన్నపత్రిక వాకొనుచున్నది. ఆంగ్లో అమెరికా సభ్యుల మరెంత ఎక్కువగా ఏర్పడుటకు వీరుపురి జరములు సరిగా నుండుటకు చిరున అంగీకరించుటచే మార్గ మేర్పడు చున్నదని హెరాల్డు ట్రిబ్యూను పత్రిక చెబుచున్నది.

జిడంబడికలో ప్రమాదమున్నదని స్వామూర్కువర్ణం పత్రిక నూచించుచున్నది.

ఈగంజమునుండి తప్పించుకొని బయటపడినందులకు ఫ్రెంచిపత్రికలన్నియు సంతసించుచున్నవి.

ఆంగ్లో అమెరికా జపాను ఒడంబడికచే ఎన్నడును అనుకొనని దానికంటే నాకాదళములను తగ్గించెదమని ముగ్గుర ప్రభుత్వములవారును నిర్ణయించుకొనిరి. ఈఒడంబడికవలన ఆంగ్లో అమెరికా నాకాదళ నిర్మాణపోటీ అంతరించెనని చెబుచున్నది.

జపానులోగూడ ఇట్టిచే. మనకు ఇచ్చిన కార్యభారమును జయప్రథముగ నిర్వహించితిమని అమెరికా నాకాదళ ప్రధానప్రతినిధి చెబుచున్నాడు.

వైద్యప్రభుత్వ డెంగాటికీ 12 తేదీని బయటపడెదము, ఇం ఫీరియలు వైమానిక కంపెనివారు క్రొత్తగా ఇండియాకు, ఆఫ్రి కాకును పోవుచున్నాము నుపయోగించెదరు.

రాయలు వైమానిక దళములో నిన్ను జైలు ఆసు అధికారికి చెయివీరిగను, ముఖముమీద బలమును గాయములు తగిలెను.

బర్మె-కా-హెడ్ ప్రభుని ఆరోగ్యము తృప్తికరముగ నుండుటచే వైద్యులప్రకటనముల నాపుజేసిరి

ఇండియాకు వైమానికతహాలు భిక్షకోజాముందుగా జేరినవి

యావద్భారత స్వరాజ్యసత్యాగ్రహము

(o)

13 వ తేదీని దేశమునందంతటను సత్యాగ్రహము ప్రారంభింపబడుట

దండిలో గొప్ప స్త్రీలసభ జరుగుట

అంధ్ర, ఘూర్జర, బొంబాయి, వంగ, సంయుక్త, పాంచాల, ఢిల్లీ రాష్ట్రములలో
అధికతమమగు నుత్సాహము ప్రబలుట

మహాత్ముడు దౌర్జన్యమును కఠినముగా నిరసించుట

13 వ తేదీని దండిలో గంభీరోపన్యాసము నొసగుట. దౌర్జన్యము జరిగినచో
ప్రాయోగవేళ మొనరించి ప్రాణత్యాగము చేయుచు ననుట

గుజరాతులో సత్యాగ్రహ సన్నాహము

వింజరతులో మహాత్ముడు సత్యాగ్రహ మొనరించుట

రత్నకోద్యోగము వచ్చి మిన్నకపోవుట

పింజరగు, ఏప్రిల్ 12:—పింజరతు గ్రామము దం
డికి 45 మైళ్లదూరమున నూరకు 17 మైళ్లదూరమునయు
న్నది. ఇటు బలరాం మహతాను పార్శ్వమునకుని ఆరెస్తుచే
రి. అటు మహాత్ముడు ఘనమున స్వాగత విశ్వాబడెను.
12-వ తేదీ ఉదయము మహాత్ముడు దండినుండి తెయినలో
నూరకువచ్చి అటనుండి మోటారులో పింజరతువెళ్ళెను. పింజర
తుగ్రామమునకు రెండుమైళ్లదూరము సత్యాగ్రహస్థానము కలదు.
వహాత్ముడు వచ్చికి వెళ్ళెను. ఆ నిర్వాహమృత్యుమునగూడ నేను
వేలకొలది ప్రజలు చేరి. గాంధీజీనిమిత్రము చిన్నకాల నేమని
డెను. ప్రజలందరకు మంచి యెండలోనే మాన్యుచియుండిరి.
అటు 150 మంది వంటిరులు కలు. వారు బాక్సోలి
చోరా, కోల్పాడు తాలూకాలనుండి అచటికి వచ్చి మకాముచే
సియున్నారు. దండినుండి వచ్చిన యిద్దరు వంటిరులుగూడ
నవలనన్నారు.

అటు గ్రామస్థులక మడికట్టి దానిలో సముద్రపునీరు
నింపి ఉప్పు చేయుచున్నారు. 12-వ తేదీని మహాత్ము
డు అచటికి రాకపూర్వము పోలీసు సాట్లుఉద్యోగులు అచటికి
వచ్చి మిరేమిచేయుచున్నారని అడిగిరి. మేము ఉప్పుచేయు
చున్నామని వారు చెప్పగా మిషేర్లు తెలుపవలెననిరి. ఈ
మడినాది అని దౌర్జన్యము వారితో చెప్పెను. నిన్న 11-వ తేదీ
నిగూడ ఉద్యోగు లిటులనే వచ్చిపోయిరి. పోలీసువారు అయిదని
పాదుచేయుటకు యత్నింపగా వంటిరులును ప్రజలును ఆ
మడిచట్టును చేరి అడ్డుముగా నిలచిరి. అంతట వారు వెదలి
పోయిరి.

పిమ్మట మహాత్ముడు అచటికి వచ్చెను. అటు పోక
బండికి అంకారముచేసి కిగుంటకల తోరణములనుకట్టిరి.
దానిపైనే మహాత్ముడు కూర్చుండి ఉపన్యసించెను. వెళ్ళు
పండులమంది స్త్రీలు గూడ నవల మాన్యుచియుండిరి.

“మొరందరు అధికయోగకరమగు యెండలోనే కూర్చుండి
యన్నందులకు నేను చాల విచారించుచున్నాను. కాని మీరు
గూడ నిట్లు కట్టవడినచో గాని స్వరాజ్యము లభింపదు. దొర
తనచువారు మనల నేమియును చేయజాలకపోవుటవలననే మిన్న
కున్నామని మనయందు గల ప్రేమలను మిన్నకుండలేదు.
పోలీసువారు రెండినగూడ తొకగూడను గాని యిద్దరు న్యాయా
ధిపతి అధికారమును గూడ వారే వహించుచున్నారు. మీరు
ఆరు కోట్లరూపాయలను భారతదేశగౌరవమును గూడ కాపా
డుచున్నారు. మనలను భగవంతుడే కాపాడుచున్నాడు.
గాన నితరులు మనలను కాపాడనక్కరలేదు. మన ఆత్మగౌరవ
మును మాత్రము మనమే కాపాడుకొనవలెను. కాని భగవంతుడు
కాపాడెడు.

“మేము యిటుపై స్వరాజ్యలవణమునేగాని
ప్రభుత్వలవణమును వాడము. మేము పోలీసువారి
విషయమున పరుషోక్తులు పలుకము.”

“అని మీరు ప్రమాణము చేయవలెను.” అని మహాత్ము
డునుడిచెను.

“రణమందుకులు మ్రోసుచున్నవి. భూమ్యాకాశములు
వలించుచున్నవి. ఇట్టిగో మిరేల నిద్రించుచున్నాను. ఓ దైవ
మా! నీ వెలులగిదింపగలిగింది.” అనుపాటను వారు ఆలి పాఠి
కరముగా పాడిరి. సభ్యులందరకు ప్రవీణభావచేతముకైరి.

పిమ్మట మహాత్ముడు మున్నగువారందరకు ఉచ్చరిసిరి.
(శ్రీ ప్రె.)

అటులో వంటిరులు ఉప్పును విక్రయించుట

10 మునుగుల ఉప్పును విక్రయించుట

జలల్పూర, ఏప్రిల్ 12:—అటులో నున్న 150 మంది
వంటిరులును అటు నిలనయున్న 10 మునుగుల ఉప్పును విక్ర
యించుటకు అచటికి 10 మైళ్ల దూరమున దన్న కలియవాడికి
కల్లి అప్పు మునుగుల అజాలమునకు ఆ 10 మునుగుల ఉప్పు
నుగూడ విక్రయించిరి. వారు 120 4 డ్డూరపు చెట్లకు గూడ
నగిరి. (అ. ప్రె.)

అహమ్మదాబాదులో ఉప్పు నమ్ముట

బాలికలు వీధులమెట తిరిగి విక్రయించిరి

అహమదాబాదు, ఏప్రిల్ 11:—వీరాప్పగంలో ఉప్పు
నమ్ముటకు, లేక సత్యాగ్రహ మొనరించుటకు రెండు డిరములు
నేను అహమదాబాదునుండి వీరాంగం కల్లిరి

నేను అహమదాబాదులో సహాయకారిమను నండిరి
విద్యార్థినుల వీధులమెట తిరిగి ఉప్పును విక్రయించిరి.

విద్యార్థులుగాని అరెస్తుచేసి వదలివేయుట

8 వ తేదీని యిద్దరు వంటిరులు కదియవాడు ఉప్పును
తీసుకొని విద్యార్థులు నుండి బయలుదేరి లీలా పూరు కోడ్డు
వద్ద వేచియున్న వంటిరుడళమునకు దాని నంద తేలిరి.
ఆదళమునకు భాష్యుడు జి. విద్యార్థులు గాదు
నాయకుడుగా నుండెను. వీరాంగంలో పోలీసువారు ఆ
ఉప్పును బలిమిని లాగుకొనిరి. విద్యార్థులుగాని అరెస్తు చేసి ఒక
మోటారులో కూర్చుని తీసుకొని వెళ్ళిరి. అటనుండి వానికోడు
వైచనకు తీసుకొని వెళ్ళిరి. అచట మరల యిద్దరు వంటిరులును
అరెస్తు చేసి వారి నందరిని వీరాంగం తీసుకొని వచ్చి అచట
వదలివేసిరి.

వీరాంగం తీసుకొని వెళ్ళగలిగిన ఉప్పును వంటిరు లచట
విక్రయించిరి. ప్రజలు హేయసాము నిచ్చి కొనిరి. కొన్ని
పాట్లములకు వెండినాణెములనే యిచ్చిరి.

విదేశమునుండి యిరువ పాముగ్రలను తెప్పించుకొనడని
వద్యార్థులలో వర్తకులు తీర్మానించిరి.

వద్యార్థులు శిబిరమునందును సగరమునందును బహిరంగ
సభలు జరిగెను. భుజదండుపాగారి సభిగండిరి. విదేశీయులు
లగు పత్తములు చెక్కర, యనుపసామానులు, మున్నగు
వానిని బహిష్కరింపవలెను. అనినాయకులు భోధించిరి.

విదేశపత్తములను నహించుటకు వాని నియ్యవలె నని
ఆదళలో చోటాలాలు ఓబాగారు సభ్యులను కోరగా చాల
మంది అచటనే తలగడ్డలు మున్నగువానిని యిచ్చివేసిరి. యువక
సంఘమువారు 9 వ తేదీని యింటింటికిగోయి విదేశపత్తములు
లను పోగుచేసిరి.

“విదేశపత్తములను నేటినుండియు శబ్దించెదము. నేటి
నుండి మధుపదార్థములను భుజింపము” అని చాలమంది
జయమ స్త్రీలు మతగురువుల యెదుట 9 వ తేదీ ఉదయము
ప్రమాణము చేసిరి.

భాదీభండారము ఏర్పాటుచేయబడెను. 300 రూపా
యలు వెలగల బట్టలను యువకులు రెండుకోజులలోన విక్ర
యించిరి. (శ్రీ ప్రె.)

ప్రభుత్వోద్యోగులరాజీనామాలు

గ్రామపంచాయితీ సంఘమువారు
రాజీనామా నిచ్చుట

సంయుక్త రాష్ట్రములలో లచగిగ్రామము
అలహాబాదు, ఏప్రిల్ 12:—హండియా తాలూకాలో
లగిరి గ్రామపంచాయితీ సంఘమువారు తాస్తిలగు రాజీ
నామాలను తంపిరి. పంచాయితీ సంఘాధ్యక్షు డగు మహారాజ
కికోరుగారు 11 తేదీని రాజీనామా నిచ్చి వెంటనే ఒక దిశము
నకు వాయకత్వము వహించి సత్యాగ్రహ మొనరించెను.

ఆనరరీ మేజ స్ట్రీటు రాజీనామా నిచ్చుట

అంధేరీలో బరీపువాలాగారి రాజీనామా
బొంబాయి, ఏప్రిల్ 12:—అంధేరీలో ఆనరరీ మేజ
స్ట్రీటుగా నున్న పరీపువాలాగా రా పదవికి రాజీనామా
నిచ్చి. (శ్రీ ప్రె.)

ద్రవిడరాష్ట్రము

సత్యాగ్రహానికి 1000 రూపాయల విరాళము
కోయంబత్తూరు, ఏప్రిల్ 12:—నన్న సాయంకాలము
పురమందిరము మైదానమున గొప్ప బహిరంగ సభ జరిగినది.
రాచకృష్ణ, రాజా అను నిద్దరు వంటిరులు సత్యాగ్రహ
మొనరించుటకు నేను కిరుమనావల్లికి బయలుదేరి నుండుటచే
నిన్నను వారిని గౌరవించుటకే ఆ సభ జరుపబడెను.

శ్రీయుత కె. సుబ్రహ్మణ్యంగారు సత్యాగ్రహ నిధికి
1000 రూపాయల నొసగిరి “నా తండ్రి సి.సి. విశ్వనాథంగారి
ఆర్జిలో నాకు లభించిన 12000 రూపాయలలోను 1000
రూపాయలను నేను సత్యాగ్రహానికి కిచ్చితిని.” అని ఆత డా
సభలో నుడిచెను.

(ఒకవిలేఖరి)

బొంబాయి ప్రభుత్వసభ్యుడు సూరతు వచ్చుట

సత్యాగ్రహమునుగూర్చి కలకత్తరుతో నాలోచించుట
మూరతు, ఏప్రిల్ 12:—బొంబాయి ప్రభుత్వము హోం
మెంటరు హాట్టువగారును కమిషనరు గారెటుగారును 12 వ
తేదీని మూరతువచ్చిరి. వారు సత్యాగ్రహమునుగూర్చి జిల్లాకలెక్ట
రుతో నాలోచించుటకే వచ్చిరి అని సూరతులో గజరాతు అ
నుదినపత్రిక ప్రకటించెను. (శ్రీ ప్రె.)

కెయిరామండలమున సత్యాగ్రహ విజృంభణము

బాహాటుముగా ఉప్పును చేసి అమ్ముచుండుట
నవసారి, ఏప్రిల్ 14:—నాయకులను అరెస్తు చేసి
పుట్టినుండియును ప్రజలందరకు అధికోత్సాహముతో బాహాటు
ముగానే ఉప్పును అపరిమితముగా తయారుచేసి వెంటనే విక్ర
యించుచున్నాడు. మరల నెవరిని అరెస్తు చేయలేదు. రాను,
కోర్కడు, అనందుమున్నగువాట్ల ప్రభుత్వోద్యోగులను పూ
ర్తిగా బహిష్కరించుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

శ్రీమతి కస్తూరిబాయిగారికి
మహాత్ముని ఆదేశము

మహాత్ముని సన్మూలమునకు నియమించుట
నవసారి, ఏప్రిల్ 14:— కల్లు సారాదుకాదు ముగ్గురు
పికటింగు చేయుటకు కొంతమంది స్త్రీలంటిమలలో వెంటనే
అశ్రమమునుండి బయటకు రావలెనని మహాత్ముడు శ్రీమతి
కస్తూరిబాయిగారికి ఆనతియొసగెను. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయిలో అరెస్టులు

ఉప్పుచేసినందుకు ముగ్గురిని అరెస్టుచేయుట
బొంబాయి, ఏప్రిల్ 13:— బొంబాయిలో నేడు
ఈరోజు వంతెనపై మజగాను దాడువల్ల సంఘకార్యదర్శి
యగు మర్యుద్ధను ఉప్పు తయారుచేయడంగా పోలీసువారు
అరెస్టు చేసిరి. (ప్రె. ప్రె.)

దండిలో 13 వ తేదీని
అంత్యదినోత్సవము

మహాత్ముడును వలంటీరులును 36 గంటలు
ఉపవాసము చేయుట

జలల్పారు, ఏప్రిల్ 13:— నేడు బాలీయ వారమున
కడపటిదిన ముగిలుచే మహాత్ముడును వలంటీరులును కూడ 36
గంటలవరకు భోజనము మానికేసిరి. నేడు వారంవరకు
నూలు నడుపుట ముగిసిన పనులనే చేయించుచుండిరి. నేడు వారం
దినము దండిలో శివరమునందే యుండిరి ఉప్పును అమ్ముటకు
భర్తూరపు చెట్లను నడుపుట ముగిసిన పనులను చేయలేదు.

ఆహారనియమము

“ఆహారనియమము నేటితో ముగిసినది. ఇప్పుడున్నవారు
రిటుపైనికూడ యీ రీతిని కేసగలు మామతా మున్నగువానినే
తినుచుండవచ్చును. ఇప్పుడులేనివాడు ఈవేది 14 వ తేదీనుండి
మామూలుప్రకారము రొట్టె, కిచడి, కాయగూరలు, మున్నగు
వానిని రసగర్భములు (కాండమెంటు) లేకుండ తినుచుండ
వచ్చును” అని మహాత్ముడు నడివెను.

బుల్సారు తాలూకాలో ఉదాదిలో సత్యాగ్రహమొనరించినందుకు 12 వ తేదీ రాత్రి మర్యుద్ధను వలంటీరునుగూడ
అరెస్టుచేసిరి.

12 వ తేదీని దండిలోనున్న వలంటీరులు 71 చెట్లను
నరికిరి.

11 వ తేదీనుండి జలల్పారు తాలూకాలో పోలీసువారు
యెవరిని అరెస్టుచేయలేదు. కాని 12 వ తేదీనుండి జలల్పారు
తాలూకాలో అరెస్టులు ప్రారంభించిరి.

12 వ తేదీని బుల్సారు తాలూకాలో మోహనలూలు
పాండ్యగారిని మరియు యిద్దరిని అరెస్టుచేసినందున దండునుండి
ముగ్గురు వలంటీరులు మహాత్ముడవటికి పంపెను. (ప్రె. ప్రె.)

బొంబాయి నాయకులను
మహాత్ముడు ప్రశంసించుట

బొంబాయి నాయకుడగు స్వామీ ఆనందుగారికి
మహాత్ముడు వ్రాసిన లేఖ

జలల్పారు, ఏప్రిల్ 11:— “బొంబాయి పాదలును, చిట్టి
పార్లె వాస్తవ్యులను అద్భుతముగా పనిచేసిరి. జమనాలాజీమన్న
గు నాయకులకు రెండేసియెండ్లు కలిపి కేయబసినందులకు
నేను చాల సంతోషించు చున్నాను. కలిపి కేయబసినందులకు
టవలన అనేకవిషయములలో మంచి అనుభవము కలుగ
గలదు. ఆ రీతిగా కారాగృహములలో సంస్కరణమును
జరుపుటకుగూడ నవకాశముండును. కలిపి కేయబసిన వారికి
విధింపబడిన నియమములలో కొన్నిటిని ఉల్లంఘించుట తప్ప
నిసరియే యగును. అరీతిగా నట్టి ఆవకాశములు కలిగినపుడు
వారు చెరసాలలో నుండి గూడ సత్యాగ్రహమును చేయగలుగు
దురు. చెరసాలలో గూడ ప్రభుత్వమువారి ప్రతిష్ట అంతరిం
పగలదు.

స్త్రీలు బహిష్కరణ ప్రచారమును ప్రారంభించుట
18 వ తేదీ సోమవారము నుండి ఘూర్జరస్త్రీలు బహిష్కరణ
ప్రచారమును ప్రారంభించెదరు. వారు మొదట నూ
రతుమండలమున సారాదుకాదు ముగ్గురు పికటింగు చేసెదరు.”

అని మహాత్ముడు స్వామీ ఆనందుగారికి వ్రాసెను.

(ఆ. ప్రె.)

బా పా లా ల్ వారి

యొక్క వజ్రములు, సవరంబంగారము, వెండి వస్తువులు!

215, చైనాబజారు, మద్రాసు.

వ్వల్పదర!

ఫలమధికము!!

పూర్తిత్వప్తి!!

100 కి 100 గురు సంతృప్తి చెందియున్నారు

లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలు

పిల్లలు మొదలు ముగిలివారి వరకు అందరి మందము, మలబద్ధము, పడినెము, దగ్గ, గూరలు, శీత
లముచే కాళ్లు లాగుట, కడుపుబ్బరము, కడుపునొప్పి, పక్కలయందు నొప్పి, ఆహారదీర్ఘకాలముందు తలనొప్పి,
చలిజ్వరము, జ్వరము, క్షేమ, ఇన్ ఫ్లూయెంజా ఇంకను అనేక వ్యాధులను గణపరచును. స్త్రీలు ప్రసవించిన
నాడు, స్నానమునాడు (కత్తూరికి బదులుగా) ఈమాత్రలు 4-5 సు, 2-3 తమలపాకులలో నమలి మెంగవలెనె.
సాంక్రామిక కోగులతో నుండవలసినవారు, దినము 1-2 మాత్రలను నేవించిన ఆరోగ్యవృద్ధులగు వగుదురు.
ఈమాత్రల సీసాలోగల అనుపానపత్రమును చూడుదు. 200 మాత్రలుగల సీసా 1-కి 4 అణాలవంతున ప్రతిపా

త్రహావలను దొరకును. పొట్టు మాలకముగా 6 సీసాలు రు 1-8-0, 12 సీసాలు రు 2-12-0, 25 సీసాలు రు 5-0-0.

సారస్వతానవం:-

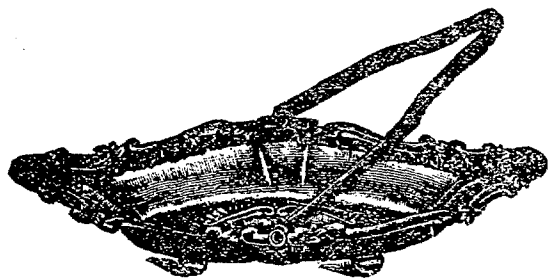
మొదడుకు బలమును కలిగించి, జ్ఞాపకశక్తిని వృద్ధిచేయును గావున, మొదడుకు దుర్బ
లములను గలిగియుండు సమస్తవ్యాధులను పరిహరించి నరములకు మంచిప్రాణము.
రక్తవృద్ధిని కలుగజేయును. సంగీతపాటలకు కంఠస్పర్శమునకు మృదుమధురత్వము నిచ్చును. పొడవపొడవ ఉత్సాహమునింపును.
బలహీనతన స్త్రీలకు నెత్తినడుగు (నెత్తినోరు చాల మెత్తగావుండుటవలన) మాట్లాడను నడువనుకాని పిల్లలకు పంకేవివంటిది.
6 బొట్టల సీసా 1-కి రు 1-0-0. పొట్టుఖర్చులు ప్రక్కేకము.

శ్రీ సీతారాఘవవైద్యశాల, మైసూరు.

తెలి విలాసము “ఉమ్మిడియార్”

తెలిఫోను నెం. “2802.”

నవీనము, నవనాగరికము, నవలావణ్యము, ఆకర్షణ

వగైరాలు మిరితమైన, వెండిసామానులను బంగారు
నగలను మాత్రమే ప్రజలు ప్రస్తుతము ఇష్టపడెదరు.
గాన మేము వీటిలో నొక్కటియైనను తప్పక ఆనన
రించుచుండుటవలననే మా వ్యాపారాభివృద్ధికి, కాతా
దారులు మెచ్చుటకు ముఖ్యకారణము.

ఒకసారి పరిశీలించిన అన్నియు నిశ్చలముగా
తెలియును.

ఉమ్మిడి రామయ్యశెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ,

నగలవర్తకులు, 25 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

మలయచందనము

గనేరియా (నెగ)కు కురారము, 3 పూటలలో గుణము కలుగును
అనేకయోగ్యతాపత్రములు పొందినది. నెల దాని 2-4-0 దీని కనుపానం చందనతైలం బొట్టు 8-0-0 రండును ఖర్చుతో 5-12-0

సుధాసారము, సవాయికి రాజౌషధము సీసా 4-0-0
గంధర్వపార్శ్వనీ, రాయవరము, గోదావరిజిల్లా. 7

స్వాతంత్ర్యయోధుల చిత్రపటములు

(చిత్రకారులు: చావలి నాగేశ్వరరావుగారు)

శ్రీయుత పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ, పండిత జవహర్లాల్ నెహ్రూ, దేశభక్త మెంకటప్పయ్య, సుభాష్చంద్ర
బోస్, పట్టాభి శివారామయ్య మొదలగు సుప్రసిద్ధనాయకు లీపటములను గురించి నభినందించుచున్నాము.
మహాత్మా గాంధీ, లోకమాన్య తిలక్, లాలా లజపతిరాయి, దేశబంధు చిత్తరంజనదాసు,
పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ, సర్దారు వల్లభాయి, మహర్షి సాంబమూర్తి, పండిత జవహర్లాల్
నెహ్రూ, సుభాష్చంద్రబోస్, దేశభక్త మెంకటప్పయ్య మున్నగు 25 గురు స్వాతంత్ర్యయోధులపట
ములు త్రివర్ణములలో బహు రమ్యముగా వివిధసైబలలో చిత్రించబడినవి.

ఖరీదు 0-8-0, 0-6-0, 0-2-0 మాత్రమే.

పురమందిరములు, స్థానికసంస్థలు, జాతీయపాఠశాలలు మొదలైనవాటికి అసలు చిత్రములు
(Original Paintings) సరసమైన ధరలకు తయారుచేసి యివ్వబడును.

ఆంధ్రదేశమునం దన్నిచోట్లను మంచి పలుకుబడి, సమర్థత గల యేజెంట్లు కావలెను.

వర్తకులకును, మొత్తముగాకను వారికిని మంచి కమిషను ఇవ్వబడును.

వివరములకు:-

THE ANDHRA CHITRASALA,
LAKSHMI BHUVAN,
GUZDER PARK, BOMBAY. 2

మచిలీపట్నము - సత్యాగ్రహము
(నవ్వీయనిలేఖరి)

ఆంధ్రనాయకుల ప్రసంగములు

ఏప్రిల్ 11:—నిన్నటి సాయంత్రము ను మారు
రి గంటలకు తిలక్ చావులో ఆంధ్రనాయకులను బంగుటూరి
ప్రకాశంగారు, కొండా వెంకటప్పయ్యగారు, కాశీనాథుని
నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు ఉప్పునత్యాగ్రహమును గురించి
ఉపన్యసించిరి. సభ ప్రారంభించకముందు లై సెన్సు లేని
ఉప్పు చిన్న పాట్లయిన గట్టి ప్రేక్షకులను విరివిగా పంచిపెట్టె
టనివి. పాల్గొనువారు ఎట్టివర్య జనులకేదు. ఆంధ్రకేసరి
టంగుటూరి ప్రకాశంగారు ఉపన్యాసముచేసేకాల మిది గాదని
మాకందరికి తెలుసును. ఇప్పుడు కావలసినది కార్యసాధన.
నేను ముగ్గురు వాలంటీర్లగుట కొనసరేము మాచుటకు
సన్నద్ధులము. ఆ ప్రదేశమున తొక్కించబడినది. ఇద్దరి
సహాయము కోరి, వారితోమేము తొక్కించుని ప్రదేశమునకు
వెళ్లేము. ఆ ఉప్పుమా పై లింగులు ఉప్పు ఎందులకు పనికి
వస్తుంది? మావెంటి పోలీసుకానికొకటి వెంటాడెను. అక్కడ
ఉప్పుతీసుకొని పేము చిన్నాపురం వెళ్లితిమి. కాని పోలీసు
కారు మేము వెళ్లి నగరానికి రానియ్యక ఊరిబయటనుంచి
త్రిప్పివేసెనాడు. అక్కడనుంచి స రా స రి బండరుకు వస్తూ
వున్నాము. టోలుగేటుదగ్గరకు రాగానే పోలీసువారు, కారు
ఆపవలసినదిగా చేయియై త్రినారు. మాకారులో ఉన్న ఉప్పు
గోనెను బలవంతముగా లాగుకొన్నారు.

పప్పుపక్కననుండి 50 నుండి కమ్మయ్యవలలు కాలి
నడకమీద గంటలపాటు దొంగమొదలువారుగారు కొలదికి వెంకట
కృష్ణారావుగారి ఆధిపత్యముక్రింద బండరుకు బయలుదేరి
నారు. గంటలూ 100 నుండి స్వచ్ఛందమైనవారు ఉప్పు అనే
యజ్ఞప్రసాదమును ప్రజలలో పంచిపెట్టిరి. ఈ సమయము
వారములోను నెలలోను ముగియవలసిగాదు. అప్పుడు ఒక సం
వత్సరమువరకు నను జరుగవలదు. దేశములోని ప్రజలందరూ యీ
ఉప్పునత్యాగ్రహములో పాల్గొనిన గాని లాభము లేదు.
గాంధీ మహాత్ముడు మిమ్ములను విదేశీవస్తువులను విడనాడ
మనసినదియు, ముగ్గురూని పేషముకొను ప్రయత్నము చేయ
వలసినదిగా కోరుతున్నాడు. నాయకులందరు నిర్బంధింపబడిన
చో ఈయంద్రమును నెరు నడిపెదరామని భీతిచెందకును.
గాంధీమహాత్ముడు ప్రజలనుండి అప్పుడప్పుడే నాయకులు అవత
రించుచునే యుండునని యిదిచరకే చెప్పియున్నాడు. గాంధీ
గారికి యెంతబలము ఉన్నది తేల్చే 18 వ తారీఖున తెలియగల
దని గవర్న మెంటువారు కొన్ని పత్రికలను చెప్పుచు
న్నవి. ఆంధ్రదేశమునుండి అధమును ఒక లక్షకుంచి సైని
కులు యాయుధ్యములతో దిగి తేనేగాని దిగ్విజయము చే
కూతము. నిర్బంధింపబడినవారు తిగి రావడముతోనే వారు
మరియు యాయుధ్యములతో ప్రవేశించి నడుముకట్టుకొని పని
చేయవలసియుంటుంది. కొద్దికాలము నాకు ఓకొ విధించిన
యెడల తిరిగి నేను యీ ఉద్యమమునకై పాటుపడెదను. ఎల్ల
ప్పుడు కారాగృహములోనే నన్నుంచినయెడల మీకును నాకును
సంబంధ ముండదు.

దేశభక్త కొండ వెంకటప్పయ్యగారు
బందరు నాకు పెంపుతుంటివంటిది. నాచదువు ఆధు
కాగానే తీవ్రస్థితి నిక్కడనే ప్రారంభించినాను. నామీద
దయచేత ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘమువారు ఈకానసో
ల్లంపునము నడిపించవలసినదిగా ఒక అధికారం ఇచ్చినారు.
నేను నడిపించే ఏమీలేదు. నేను పట్టాభిసేతారామయ్యగారు
గాంధీగారిని దర్శించినప్పుడు ఆయన నాతో ఈ ఉప్పుకానసో
ల్లంపు ముగించి ముచ్చటించినాడు. ఆయన చెప్పినసంగతు
లను గురించిన్ని సందేశము:నుగురించిన్ని నాకు సందేహం కలి
గింది. వాల్దాలో మాట్లాడినప్పుడు గాంధీమహాత్ముడు “కాంగ్రె
సులో బలములేదనియ్య, కాంగ్రెసు నామహాత్ములకు సన్న
దనియు, వై ప్రాయగాదగ్గరకు వెళ్లడమువల్ల ఏమీ లాభ
ముండదనియు చెప్పిరి. కాని కాంగ్రెసు సమావేశమయ్యేటప్ప
టికి పరిస్థితులు కనిపెట్టి ఇదే మంచినయ్యము. ఇప్పటికే
చాలా గడువు దాటిపోయింది. అహింసాత్మకత్వమువ్యాపా
స్వాతంత్ర్యము బడయాలి నిశ్చయ మని నా మనస్సాక్షి
చెప్పుచున్నది. 1929 సం॥ డిశంబరు 31 రాత్రి 12 గంటలలో
సరి యైన డొమినియన్ స్టేటును ఇండియాను ఇచ్చినయెడల
స్వీకరింపుటకు సిద్ధముగా నున్నా”నని చెప్పినారు. ఆ తేది
నాటికి డొమినియన్ స్టేటును ఇచ్చినయెడల అప్పుడే ఆయన
చటి కోశానుచే సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యస్థాపనకోసం పాటుపడు
తానని శపథము పట్టినాడు. 1929 సం॥ డిశంబరు 31 రాత్రి
12 గంటలవరకు లాహోరుకాంగ్రెసులో చర్చ జరిగింది. కాం
గ్రెసుసిద్ధాంతము ఇకమీద సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య మని
అందరు ఏకగ్రీవముగా ఒప్పుకొన్నారు.

కార్యరూపమును, సాగనమాడ చెప్పినాడు. చ హాత్ములవారు
అశ్రమమును వచ్చాడు. ఇంక కాలముగడిపితే లాభములేదని
తెలుసుకొని, ఈ ఉప్పుమీద పట్టించారు గాంధీమహాత్ముడు.
మేముతా ఉప్పుమీద కానసోల్లంపునము ఎట్లు జరుగుతుందని
ప్రశ్నలు వేసి ఆయననునన్నును నొప్పించాడు. మహాత్ముల
వారు తేతోతుము ఈ ఉప్పుకానసోల్లంపునము ఆచరణలోకి
పెట్టుతామన్నారు. మేము మాడుమానములు వ్యవధి కావలె
నని కోరియుంటిమి. ఆ మాటమీద గాంధీమహాత్ముడు 15 సం॥
కాలము ఇచ్చినాడు. ఇంకా కొత్తదేవేదీ ఏమీలేదు. నేను
ఆత్మసమర్పణచేయబోతున్నాను. నాతో, నా ఆశ్రమవాసు
లందరు దుముకుతారు. వారుగిగానే, నుజరాతురాష్ట్రమున
లేస్తుంది. దాన్ని చూచి మిగతా రాష్ట్రములవారు మొదలుపెట్టా
రు. నేనుచేయబోయేవారి, సత్యముతోను ధర్మముతోను మాడు
కొనియున్నది. కాబట్టి అట్టి పనికి తప్పక జయం కలుగుతుంది.
ఈయంద్రమును జయింపనిచో నేనీలోకములో వుండమునకు
అనశ్చకములేదు. నేను వుండను. నా ఆశ్రమముండదు.” అని
చెప్పిరి. 12 వ తేదీని వై ప్రాయగానికి గాంధీగారు వుత్తరం
ప్రాయగానే లోకము తలదీలి పోయినది. అప్పు తరం చదివిన
ప్రతివారిహృదయము కరగిపోతుంది. వై ప్రాయగారు చాలా
మంచివాడు. హిందూదేశాభివృద్ధికోసం చాలా ప్రయత్నించు
చున్నాడు—అని గాంధీగారు వై ప్రాయగానిని అనేకవిధముల
శ్లాఘించినారు. వై ప్రాయ మంచివాడయితే ఏమిలాభము?
ఆయనమాదా ప్రభుత్వవిధానము నుపసరించి యుండవలసిన వా
డుగాని స్వతంత్రించి పనిచేయడానికి వీలులేదనిమాడ మహా
త్ముడు చెప్పియున్నాడు. గాంధీగారి యాశ్ర ఇంతవరకు ఎంత
దిగ్విజయముగా జరిగినది మీకే తెలుసును. గాంధీని ప్రభు
త్వమువారు పట్టుకోలేదు. కాని ఉపవాసములను జమీన్దార్
బాజీ, మజీల్దార్ కొర్రా మొదలయినవారిని పట్టుకొని
వారికి తీవ్రమయినశిక్షయు విధించుచుంటిరి. తక్కినవారిమీద
మాడా, తీవ్రమయిన బాణములను ప్రయోగించుతారు. యువ
కులు సమరములోనికి దూకుతూవున్నారు. ఇదివరకు వచ్చిన
వారు ప్రచారకాండం వచ్చారు. ఇప్పుడో వచ్చినవారందరూ
ప్రణామ లర్పించుటకు సిద్ధముగావున్నారు. నుజరాత్ రాష్ట్ర
మువారు ముందంజ వేస్తూయున్నారు. గాంధీగారి కుటలను
గూడా నిర్బంధించినారు.

మహాత్ములకు ఆంగ్లముంటే చాలా అభిప్రాయముంది.
వారిలో శాంతము కనబడినదనిమాడుమహాత్ముడు చెప్పియున్నా
డు. ఈవని ప్రజావామశత్యముమీద జరుగవలసివున్నది. ఈ ఉద్య
మములో మీరందరు చేరాలి. గవర్న మెంటుకు ప్రజలమీద
ప్రేమ యెక్కువని కొందరంటారు. ప్రజలమీద గవర్న
మెంటువారికి నిజముగా ప్రేమయన్నయెడల ఈ ఉప్పుకంటే
అన్యాయపునన్న ఎందుకు వేస్తారు చెప్పండి. ప్రభుత్వము
వారికి సాగు 7 కోట్ల రూపాయలు ఈ ఉప్పుపన్న వ్యాపా
రమూవున్నది. గాంధీమహాత్ముడు చెప్పిన మార్గముకంటే
వేరొక స్వల్పమార్గము ఇంకొకటిలేదు. ఈ జాతీయవారం
చాలా పుణ్యకాలం. దీక్షకార్యములు చేయవలసియున్నది. ఈ
కానసోల్లంపునము జరుగుగా జరగాలి. లేకపోతే, గాంధీమహా
త్ముని కళేబరము సమగ్రతరంగములమీద తేలుతుంది. గవర్న
మెంటువారికి గాంధీగారిమీద చేయవేయడానికి సాహసము
లేదు. మిగతావారిని పట్టుకొంటే, ఈయంద్రమును పచ్చిపా
తుడని ప్రభుత్వమువారికి నమ్మకం. ప్రతివారు పీదలై యుండ
వలెను. ఇది పరిష్కారముయం. ఈసమయములో ప్రతివాడు
సైనికుడుగా చేరాలి. ఒక పుష్పపాల్లంతే నేచాలదు. అగోద
యమునాడు ఏలాగైతే బండ్లు కట్టుకొని ప్రతివారు సమగ్ర
స్నానముకోసం వెళ్లెదరో ఆవిధముగానే ప్రతివారు గంగాశము
లను గాని పెద్దనదిగెలనుగాని బండ్లమీదవేసి సముద్రపునీరు
తెచ్చి చాలా ఉప్పు తయారుచేయవలెను. మేము కొందరము
కోనపర్రకు వెళ్లి ప్రతివారు గుప్పెడు ఉప్పు తెచ్చుకొన్నాము.
కాని పోలీసువారు ఆగుప్పెడు పుప్పున్నా ప్రతివారి చేతులలో
నుంచి బలవంతముగా లాక్కొని యీ అందరిపేర్లను వ్రాసు
కొన్నారు. మనరాజధాని వారుమాడా నిర్బంధముచేసి విష
యమైకొంత అలోచించుచున్నటుల తెలియచున్నది. గంటూరు
లో నిన్నటిదినమున గ్వారాన్టీ ఉప్పు పాట్లములుగట్టి అమ్మి
నారు. కొన్ని పాట్లములను 116 రూపాయలు పెట్టి కొంత
మంది కొన్నారు. ఇప్పటికే ప్రభుత్వము అగినట్లే అందరుకలసి
యే కార్యమైనచేసితే గవర్న మెంటు ఏమీచేయవలదు. అం
దరు చేయనిది యామహాత్ముడు సంకల్పించినకార్యము సఫలము
కానేరదు.

కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు ఉపన్య
సించుచు యిటులచెప్పిరి. నాచేతిలో స్వాతంత్ర్యప్రసాద ము
న్నది. యిదిచేయబడిన ఉప్పు, నేను వెంకటప్పయ్యగారు మరి
కొందరుకలసి కోనపర్రకు వెళ్లి యాదామి. అక్కడనుండి ప్రతి
వారు గుప్పెడు ఉప్పు చేతిలో పట్టుకొనివచ్చితిమి. టోలుగేటు
వద్దకు వచ్చేసరికి పోలీసువారు మాకారును చూచి ఆపవలయు
నని చేయి ఎత్తినారు. మాకారు ఆపగానే మాపరం పెండెంటు,
పర్మిట్ యిసుకుపెట్టరు సాల్వయినసకెర్లు, యింకాఅయరు
గరు పోలీసుజవానులవచ్చి “మీదగ్గ ఉప్పుయొచ్చుదా” అని ఆడి

గిరి “అవును పున్నదని చెప్పితిమి. నాచేతిలో యున్న ఉప్పు
యిప్పలనిగదిగా పోలీసువారుకోరి. నేను మీరు కోరితే ఇచ్చి
దనని యిచ్చివేసితిని. తరువాత వెంకటప్పయ్యగారినిమాడాయవ్వ
నుసినదిగా అడిగిరి. ఆయన యివ్వనన్నారు. ప్రతి ఉద్యోగియు
వచ్చి గుప్పెడులోయన్న యిప్పు తీసుకొనుటకు యత్నించి
వీరమించిరి. చివరకు ఇద్దరు పోలీసుబుట్టాతులు గట్టిగాపట్టు
కొని పిడికెడులోయన్న ఉప్పును బలవంతముగ ఊడబెరుకుకొన
గలిగిరి. నలుగురు గుప్పెడులలో యిమిడియున్న ఉప్పును
ఊడబెరుకుకొనుటకే ప్రభుత్వమువారికి యింతయంది కావలసి
వచ్చినప్పుడు జనభావలభ్యము ఉప్పుచేయడము తలపించి
నప్పుడు ఎంతయంది కావలసియుండునో మీరే యోచించండి.
గుంటూరులో ఉప్పుచున్న తెచ్చుకొంటే తప్పులేదు. బండరు
లో ఉప్పుచున్న తెచ్చిలేంపు. తేల్చే ప్రవృత్తిగల్గి. ఉప్పు
చున్న తెచ్చుకొని ఉప్పుతీసుకొండి. యిప్పుడు మనకందరికి
కార్యముకాలయను. గవర్న మెంటు అప్పుడే భీతిగలిగినది.
మనము లోకములో అధోగతిపాలయియున్నాము. ప్రపంచ
ములో హిందూదేశముకేరు తలచేవారేలేరు. మీరందరు ధర్మ
ముగ్రహించండి. ఉప్పుతీసువాడులేడు. కొంచెము కన్నులు
విప్పి నాలుగుఅడుగులు నుండవలెయ్యాలి. బ్రిటిషుప్రభుత్వము
లోంగేశ్వరము సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము మనకువచ్చే వర
కును అయిదేండ్లు లేక రెండేండ్లు పట్టును. కాబట్టి మీరు నలు
గురో అయిదుగురో ప్రతిదినము ఉప్పుతయారుచేయవలసిన విధి
బందరువారియెన్నది. ఉప్పుసత్యాగ్రహము ప్రపంచదృష్టి నా
కరించినది. అపూర్వమైన భారతీయ స్వాతంత్ర్య సంరంభము
ప్రపంచమునందు ధర్మలక్ష్యము నాక్రమించినది. గాంధీమహా
త్ములకు భరతవర్ష మనకును ధర్మరజయము గలిగినది. అధికా
రులు గాంధీమహాత్ముని ముట్టుకొనుటకు శిశింపుచున్నారు.
ఈశంకయే మనవిజయమును తెలుపుచున్నది. వెంకటప్పయ్యగారి
దృఢచిత్తము నలనను ఉప్పులాగుకొనుటకు 15 నిమిషములు
పట్టినది. ఇదియును విజయచిహ్న మేను. మీరందరు ప్రగ్రసండి
ఉప్పుచుట్టిని తెచ్చి ఉప్పు సత్యాగ్రహమును సఫలముచేయాలి
ధర్మము. మనజీవితమును ధర్మమునకై సమర్పించుట దైవ
ధర్మము. తరువాత రెండు ఉంగరములు డాక్టరు పట్టాభి
సేతారామయ్యగారి వలన సభలో వేము వేయగా 62 రూపా
యలు వచ్చినవి. అందులో యొక టి కొను కొని
నవారు తిరిగిసత్యాగ్రహమునకు సహాయము చేయనెంచి యిచ్చి
వేయుటచే దానిని తిరిగి వీలువెంటిది వేలమువేయబడును.

ఖడ్గరు
ఈ జాతీయవారము ప్రారంభమైనప్పటి నుండియు
కద్దరు పీఠులవెంటికి యింటింటికి తిరిగి విక్రయింపబడుచున్నది.
పల్లెలలో నుండువారందరూ యిక్కడికివచ్చి ఖడ్గరు విరివిగా
కొనుచున్నారు. ఆకారణమున ఖడ్గరు అందుబాటులో యుండు
టకు యింకా తగిన దేర్పాటులు చేయబడుచున్నవి.

నిశ్శబ్దముగ
బాధనొందువారు

సహజముగ స్త్రీలు, తమబాతికి కలుగుచుండు వ్యాధులచే
బాధ నొందుచు, తమభర్తలకైనను బాధ నొందుచున్న విషయ
మును తెలుపక రహస్యముగ నుంచుచురు. మీ భార్యలయొక్క
సహజమైన రంగు మారిన వెంటనే స్త్రీలకు మాత్రము వాడదగిన
ఫెలానామాశ్రల నుపయోగించుడు. ఇది తాత్కాలికముగ
సంభించెడు వ్యాధుల నన్నింటిని బోగొట్ట గలిగిన వనమాలి
కల నుండి తయారుచేయబడినది. (2)

ఫెలానామాశ్రల బర్మా, సింగపూ, హిందూదేశములందలి
బహుళుండును, మందులమ్మేడి యందరియొద్దను దొరుకును.
వెల: నీసా 1 కి రు. 2-4-0.

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

(14-4-30)

సీమజుప్పలి దినుసులు

ఇరువది గజముల పీస్ ధరలు ర.అ.పై
కాకింజులు:—“మంగిలపూర్” 22 x 22 (బి) రు 7-12-0
సాధారణకము రు 7-0-0 “సింహము” 22 x 22
(బి) రు 7-6-0 సాధారణకము రు 6-10-0 “ఇంజు”
22 + 22 (బి) రు 7-5-0 సాధారణకము రు 6-7-0
చలం:—“మంగిల” 22 + 22 (బి) రు 8-12-0 సామాన్యక
ము రు 8-0-0 “సింహము” 22 + 22 (బి) రు 8-2-0
సామాన్యకము రు 7-8-0 “సింహము, పాము”
22 + 22 (బి) రు 8-1-0 సామాన్యకము రు 7-1-0
చ. నమలు:—1708 (నెట్) రు 11-6-0 1702 రు 9-14-0
చ. చ. 78 రు 7-12-0 గ్లాస్ గో “9000” రు. 12-2-0.
9041 (నెట్) రు 10-1-0. 80 (నెట్) రు 8.

కూలు:—40. నెంజర (సీమ 5 పా కట్టులు) ట్రాక్ రు 4-18-6
చలం (కొంగ) చలం 6-5-0 (ఎనిటిక్లెట్) రు 5-12-0
చలం (నాగకన్యక) రు 5-13-0 చలం (గున్) రు 6-0-0 చలం
(గడ్డకెండా) రు 5-13-0 వచ్చునట్లు (ఎట్ట) రు 7-4-0
టి. రెడ్ సికన్టీక్ ఆనాన్ రు 8-4-0.

40 జపాన్ (పదిహేనులకట్టు) అయిదు నక్షత్రములు
కరీకార్ రు 10-1-0. నెమలి రు

60 సీమ (5 పానులకట్టులు) — అడకత్తెర
టి. (ఎట్ట) “పాట్టుల” చుక్క

3 దురుకారము రు 7-13-0 ఎడ్డగడియారము రు 7-7-0

బొట్టుబట్టు	రు 7-7-0
సెన్సిల్లు	రు 7-10-0
సిరాబుడ్డి	రు 7-10-0
కెల్ల “కెంగారు”	రు 8-15-0
ఇండియా ట్రిటానియాచుక్క. తెల్ల	రు 9-2-0
2/64's Rs. 8-1-0. 2/84's రు. 11-0-0	

ఇత్తడికేతులు—(డిట్ మేట్)	రు 239-0-0
డిట్ (క్రూసాడర్)	రు 229-0-0
కాగితము	రు 828-0-0
డిట్	రు

పి. టెంట్లు పా నెల:—

గోగ్ పాన్ (“వెయ్యి”) రు 11-2-0
జర్మన్ “పాగ్” రు జర్మన్ “బవర్” రు 9-8-0

వక్రములు టెంట్లు ధర:—

బావారీ 26-8-0 ఫిబ్రవరి 26-0-0, మార్చి రు 23-0-0
ఏప్రిల్ రు 28-0-0

తరునెగ నూనె:—పిపాలతో రు 95.

అముదము:—(హెల్ టెలివీ) రు 93.

వరును చేసినతోలు రతి 1-కి ధరలు

అవుతోలు (8 బు-9) “అఫ్ కంట్రిన్” రు 0-12-6 టు 0-13-0	
,, (లేక) ,, రు 0-15-9 టు 1-0-6	
,, (7-9) రెండుపూర్పు రు 0-12-9 టు 0-14-8	
,, (లేక) ,, రు 1-0-3 టు 1-0-9	
,, 6 1/2 బు 8 1/2 రెండుపూర్పు రు 0-13-0 టు 0-15-0	
,, (6 బు 7 1/2) రెండుపూర్పు రు 0-13-10 టు 0-15-8	
,, (7 బు 7 1/2) ఏలూరు రు 0-14-8 టు 0-14-6	
గజతోలు	రు 0-9-0 టు 0-9-7
గజమాడతోలు	రు 0-15-6 టు 1-0-6
అవుమాడతోలు	రు 1-8-0 టు 1-10-6

తోలు (వరును చేసిన) “ప్రైము” రు 2-5-0 టు 2-6-0	
మేక,, ,, “మిడియము” రు 2-2-0 టు 2-4-0	
గొట్టతోలు ,, “ప్రైము” రు 2-6-0 టు 2-8-0	
,, ,, “మిడియము” రు 2-2-0 టు 2-4-0	
,, ,, “సుటివాడ మిడియము” రు 2-0-0 టు 2-2-0	

రెనగకాయలు

“మిడక” రకము 531 ఫ్రెంచ్ రులు గల
బాదం 1-కి రు 44-8-0 టు 44-12-0

కోస్తుగిడ్డంగి డిలెవరి 1-కి అడిపి రు 41-8-0

వెండి బంగారముల ధరలు

సవరను 1-కి (బ్రోఫర్) 13 8 9	
,, ,, (చిల్లరధర) 13 9 0	
బంగారు కులం 1-కి (ఇంగ్లీష్ బార్) 21 18 0	
బంగారు కులం 1-కి (మింటుబార్) 21 9 0	
వెండి బార్ 100 కులములు రు 55 4 0	
వెండి కులం 1-కి 0 9 6	

వంగ రాష్ట్రము

స్టేట్స్ తమవృత్తిని వివరించుటకు తీర్మానించు

చున్నారు

కలకత్తా ఏప్రిల్ 11:—ఈ కలకత్తా జిల్లాలోని స్టేట్స్ లుండ
రు తమవృత్తిని కొంతకాలము వివరించుటకై ఆలోచించుచు
న్నారు. రాగల యిప్పుడు సెలవులో రాజమహియందు
జరిగెడి వంగ రాష్ట్ర మహాసభయందు ఈ విషయమై తీర్మానము
చేయుదును.

విదేశీ ప్రయత్నములను నిగ్రహించు నిషేధించుటకై యీవంగ
రాజధానియందు దంతలను ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి.

ఉప్పుపరిశ్రమ

కలికత్తా నందనుడు మహిష్మతునందుడు ఉప్పు తయారు
చేయుచున్నాడు. మహిష్మతునందుడు పోలీసువారిచోక్కి మేమి
యూ జరుగలేదు.

డక్కాలో నభ

రెవ. ఉత్తమాగారు డక్కాకు వచ్చిరి. ఇరుట నొక బహి
రంగసభలో సువస్థించిరి. జనులందరు ఈ యుద్ధమును
లో చేరవలయునని నొప్పించిరి.

బారిసాలు

బారిసాలు, ఏప్రిల్ 11:—ఇరవీజనులు కొబ్బరి పట్టల
నుండి ఉప్పు తయారుచేయుచున్నారు.

కలకత్తా విద్యార్థులు

కలకత్తా ఏప్రిల్ 11:—అనేక పాఠశాలలలో నుండి విద్యార్థి
రులు మద్దపాన, విదేశీ ప్రయత్న నిషేధ ప్రచారములను సల్పుటకై
వచ్చిరి. వంగ రాష్ట్ర బాతీయ నైతిక వశమువారు ప్రభుత్వము
వారు నిషేధించిన రాజకీయ గ్రంథములను విధులలో విక్ర
యించిరి.

స్త్రీలు-శాసనోల్లంఘనము

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 4:— జిలియన్ వాలాబాగు హత్యల
సంస్మరణ దినమున కలకత్తాలో శాసనోల్లంఘన మహిళా
సంఘమువారు విదేశీ ప్రయత్న దుకాణములపై స్వాధీకారనిరోధము
చేయుదురని తెలియుచున్నది. స్వరాజ్యలక్ష్యమును వారు విధు
లలో విక్రయించెదరు.

డిల్లీ

పురుషులు గాజులు ధరించెదరా?

డిల్లీ, ఏప్రిల్ 14-ఫరీదుత్ అన్సారిగారు సభాధ్యక్షత
వహించిరి. 51 మే జనులు డిల్లీ క్విట్ ఇండియాలో సమావేశ
మై ఫరీదుత్ అన్సారిగారు నేడే విడుదల చేయబడిరి. జనము
అపారముగా సుండుటచే 8 సభానివేదికలు ఏర్పాటు చేయ
బడెను.

హిందూస్థాని టైమ్స్ పత్రికా సంపాదకులు, జె. ఎ. సాహెబ్
గారు ఉపన్యసించిరి. నానక బిరోహ యుద్ధదినములలో
ఇంగ్లాండునందు పురుషులను యుద్ధములో జేరటకై పురికొల్పు
టకుగాన “వైటు ఫాదరు సమితి” స్థాపించబడెను. పురుషులకు
పొరుషులు కలుగునట్లుగా ఆమెవారిచే నిర్మితవాక్యములు పలి
కింపబడెను. అట్టి మహిళాసంఘ మొకటి నేడు మన దేశములో
స్థాపించవలెను. విదేశీ ప్రయత్నములను ధరించువారికిని, ఇద్దరు ధరిం
చుటకు ధైర్యము చాలనివారికిని చేతికి తొడుగుకొనుటకై గాజు
లను స్త్రీలు ఇవ్వవలెను. మహాత్మావి కళేబరము ఆరేచియా
సముద్రతరంగములపై తేలియాడుట మీర మోడలించితిరా?
తేనియెడల విదేశీ ప్రయత్నములను వెంటనే నిషేధింపుడు.

ఫరీదుత్ అన్సారిగారిట్లు చెప్పిరి. మహమ్మదీయు లంద
రును ఈ మహాధ్యమములో దిగవలెను.

కేరళ రాష్ట్రము

కల్కికోట

కల్కికోట, ఏప్రిల్ 11:—కేరళ రాష్ట్రములో సత్యా
గ్రహము జోరగా ప్రారంభమైనది. కేరళ కాంగ్రెసు కమిటీ
అధ్యక్షు లని క్రాంతివ్యవస్థాపకులు, టి. ఆర్. కృష్ణస్వామి
అయ్యలగునారు తమపర్యటనము ముగించి కల్కికోట చేరిరి.

కల్కికోటలో వింతలపృష్టపక్ష యీ నెల 9 తేదీన స్వా
మి ఆనందశిర్డిగారి అగ్ర్యక్షులను సభ జరిగెను. పి. కేశవస్వా
యగునారు కాలపునగు మహాసభా యుగము సత్యాగ్రహ
మునుగూర్చి మాట్లాడిరి. విదేశీ ప్రయత్నములు వెంటనే తగ్గవలె
బడెను. యువకులు ఉద్రేకితులైరి. రేపు తిరిగి విదేశీ ప్రయత్న
దహనము జరుగకుండ అధికారులు ఆటంకపరచెదరని వదలిగా
నన్నది.

నిన్న సాయంకాలము సముద్రతీరమున బహిరంగసభ
జరిగెను. ఎలంటిరులు బాతీయగీతములతో బాతీయపాఠము
లతో నడచిరి. సుబ్బరాయాశ్రమములోని బాలురు ఇద్దరు
విదేశ పరిపాలనావిప్లవము గూర్చి యుపన్యసించిరి.

పిమ్మట మహాసభా యుగము గారు మాట్లాడిరి. కల్కికోట
లో నే మొట్ట మొదట పాశ్చాత్యులు అడుగుపెట్టి
యీ దేశమున ప్రవేశించిరి అట్టి కల్కికోట నేడు వారి నిరంకుశ
పరిపాలనను ఆరికట్టవలెను.

ఎజ్. సభలో తేదీ బ్రిటిష్ పరిపాలనను పాగడవొచ్చిరి.
కాని సభలో కేకలు అల్లరిజరుగెను. బారిసా మాట్లాడనియ్యలేదు.
ఈ సభ జరుగనీయకుండ ప్రతిహతలపక్షములవారి తాలూకు
దుండగీంద్రులు వచ్చి బాతీయపాఠమును లాగుకొనిరి. కాని
ఎలంటిరులు పాఠమును తీసికొననియలేదు. గణపతి మంజేరి
రాయయ్యల గారి కుమారులను మరికొందరు ఎలంటిరులకు కొన్ని
దెబ్బలు తగిలెను.

మహమ్మదీయులు చాల మంది విదేశీ ప్రయత్నములను దహ
నముచేసిరి. బాతీయపాఠమును లాగుకొనుటకై యర్పించి
అల్లరిచేసిన దుండగీంద్రులలో తమ స్వయంతులు కొందరు కల
రని విని మహమ్మదీయులు చింతిల్చిరి.

పాతీసుధలు, లెవరును తమ ఉద్యోగములలో అచట
హాజరుకాలేదు. కాని, ప్రచ్ఛన్న నేషనులలో సి. వి. డి.
ఉద్యోగుల నేషను లవలకుండిరి.

వలంటీరు శిబిరము

కల్కికోట, ఏప్రిల్ 11:—వలంటీరుశిబిరము నిన్న సెల
కొల్పబడినది. కల్కికోటయువజనసంఘమువారు రాఘవకురుపు
గారి నాయకత్వమున సహాయముచేయుటకు నిశ్చయించిరి.
తిరువాన్కూరు, కొచ్చిరు, హోనుదుర్గ ప్రాంతములనుండి వలం
టీర్లు వచ్చుచున్నారు.

వైకం సత్యాగ్రహ ఎలంటిరులు మొదటి దశములో
నున్నారు.

13 తేదీ ఉదయము కృష్ణస్వామి అయ్యలగారి నాయ
కత్వమున 80 మంది వలంటీరులు బయలుదేరెదరు. (ప్రీ. వె.)

The Allenburgs' Foods.

విజ్జలను పెంచుటకు
క్రమమైన పద్ధతి
భూలోకమందంతయు, కృత్రిమ
గల తల్లి తండ్రులనుండి వేరువేలు
యోగ్యతాపత్రము వచ్చినవి.
ప్రతివారమును ఇండియా
కు క్రొత్త సరకు వచ్చును.
అన్ని ఉదాహరణములను, 2
మందుల ముఖ్యమార్కెటును దొరకును.

Allen & Hanburys Ltd., London
Special Representative for India:
A. H. P. JENNINGS,
Block E,
2nd Floor,
Clive
Buildings,
Calcutta.

UNIVERSITY OF MADRAS,

Notification,
Institute of Oriental Studies and Research.

Applications are invited for the following posts attached to the above Institute.

Department of Tamil

- 1 Reader Salary Rs. 400—25—600
1 Senior Lecturer " 210—15—300
1 Junior Lecturer " 150—10—200

Departments of Telugu, Malayalam and Kanarese

- 1 Senior Lecturer (for each language) Salary Rs. 210—15—300
1 Junior Lecturer (for each language) Salary Rs. 150—10—200

Department of Sanskrit

- 1 Reader Salary Rs. 400—25—600
1 Senior Lecturer " 210—15—300
1 Junior Lecturer " 150—10—200

Department of Arabic, Persian and Urdu

- 1 Senior Lecturer (for Arabic) Salary Rs. 210—15—300
2 Junior Lecturers (one for Persian and one for Urdu) each Salary Rs. 150—10—200

Note:—In the case of experienced men, it shall be competent to the Syndicate to fix the starting salary at any stage in the scales mentioned above.

(1) The Readers in Sanskrit and Tamil and the Senior Lecturers in the Sanskrit and the four Dravidian Languages must be graduates of a recognised University and must possess sound scholarship in their respective languages and aptitude for advanced study and research.

(2) The Senior Lecturer in the Department of Arabic, Persian and Urdu must be a graduate of a recognised University and must possess a sound knowledge of Arabic and a working knowledge of Persian and Urdu and must show aptitude for advanced study and research.

The Junior Lecturers for the several Departments must be scholars in their respective languages. Some knowledge of English is desirable. Claims of distinguished pandits in traditional learning and holders of Oriental Titles Examination Diplomas will be specially considered.

The appointments will be in the first instance for a period of three years and will be subject to confirmation at the end of that period. Selected applicants will be required to enter into a written agreement with the University according to the Laws. The conditions of appointment of full-time Teachers of the University are laid down in Chapter XX of the Laws of the University.

Applications containing full and detailed particulars in the following respects, viz. (1) Age, (2) Nationality. (3) Degree and other academic distinctions and qualifications, (4) languages with which applicant is conversant and the standard of proficiency in each, (5) advanced studies pursued and research work done already, (6) publications, if any, and (7) present position and salary, together with copies of testimonials and references should be forwarded, by registered post, so as to reach the Registrar, University of Madras, Triplicane, P. O., Madras, not later than 4 p. m., on Thursday, the 8th May 1930. The envelope should be superscribed 'Application for appointment-Oriental Research Institute'.

Canvassing by applicants will be viewed with disfavour.

(By order)

Senate House, } WILLIAM McLEAN,
Madras, }
April 9, 1930. } Registrar.

ప్రశ్న

భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుటకు
రూ. 1-0-0. పై ప్రతిప్రశ్నకు రూ. 0-4-0. ప్రశ్న వ్రాయు
కానునకు తెలుపవలెను. వి. పి. 0-4-0 ఆవును.

గాంధీ జ్యోతిషనిలయం, తిరుత్తూరి. P. O.

సత్యాగ్రహము

కాన్పూర్ సత్యాగ్రహనాయకునికి

6 నెలలు

ముద్దాయి వాదించుట

కాన్పూర్, ఏప్రిల్ 11:—నిన్న ఉప్పుచేసిన సత్యాగ్రహ దళ నాయకు డాక్టర్ పండిత గంగా సాహెబ్ గారికి సిటి మాజిస్ట్రేట్ లకు బారన్ గారిచే 6 నెలలు కఠినశిక్ష విధింపబడినది. ఇది ప్రత్యేక సాక్షర్యము లివ్వవలెనని మేజిస్ట్రేట్లు సిఫారసు చేయలేదు.

కోర్టువారి ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుటకు ముద్దాయి నిరాకరించెను. అందుకుగూడ అతడు శిక్షింపబడవచ్చునని కోర్టువారనగా, అన్నిటిని తయారేయని ముద్దాయి తెలిపెను. ముద్దాయి ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చు నిరాకరించుటవలన కోర్టువారికి కష్టము కలిగెను. నిన్నటిమాదిరిగా హరిహర శాస్త్రి వలె దోషిని యొప్పుకొనినచో కోర్టువారికి కష్టములేకుండ పోయినది. కేసు బలపరచుటకు ప్రభుత్వపక్షపు సాక్షి యెవ్వరను ఆవసరమే లేకపోయెను.

పోలీసు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు సాక్ష్యము

2500 ప్రజల యెదుట ముద్దాయి ఉప్పుచేసెనని పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు కమార్ రామనారాయణ సింగ్ గారు చెప్పిరి.

ఇంకొక సాక్షి ప్రభుత్వమువారికి దొరకలేదు కావున గడిలోనున్న సి. వి. డి. ఐస్ పెక్టరు సాక్ష్యము కోరవలసి వచ్చెను. ఉప్పుచట్టమును తిరస్కరించుటకుగాను ముద్దాయి ఉప్పు చేసెనని యతడు చెప్పెను.

కోర్టువారు చార్జి చేయుటకుగాను కొన్ని ప్రశ్నలకు ముద్దాయి నడగెను కాని అతడు నిరాకరించెను.

కోర్టు:—ప్రశ్నలకు సత్తుకొనడవా.

ముద్దాయి:—కెట్టుకొనెను.

కోర్టువారు:—ఈ సారి ప్రత్యుత్తర మిచ్చినాకే (ముద్దాయి నవ్వెను)

తీర్పు

తీర్పు చెప్పుచు ఉప్పుచట్టములను తిరస్కరించుటకై ఉప్పు చేయబడెననియు కావన దానికి కఠినశిక్ష విధించుట యవసరమనియు మేజిస్ట్రేట్లు చెప్పెను.

ఈ శిక్షను సంతోషపూర్వకముగా గ్రహించి యితరులు గూడ యీ యదృశ్యమునందు పాల్గొనవలెనని ముద్దాయి చెప్పెను. (ప్రీ. ప్రెస్.)

బేరారులో సత్యాగ్రహ

సన్నాహము

22 వ తేదీని 8 స్థలములలో ప్రారంభింపబడును

అకోలా, ఏప్రిల్ 12:—22 వ తేదీని 8 స్థలములలో సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించుటకు సమరసంఘమువారు స్థిర పరచిరి. ఆచట పూర్వకాలమున నూతులు త్రవ్వె చాలమంది ఉప్పు చేయుచుండెడివారు. ఆ సామగ్రి లిప్పటికిని చాలమంది యిండ్లలో నున్నది.

మొదటిదళము బయలుదేరుట

శ్రీయంత్ర హాస్రబడిగారి నాయకత్వముక్రింద 16 మంది మొదటిదళమువారు కేసు అకోలానుండి యిచటికి 18 మైళ్లదూరమున నన్ను దహిహండాకు బయలుదేరిరి. 18 వ తేదీని వారచట సత్యాగ్రహమును జరిపెదరు. (ప్రీ. ప్రెస్.)

ఇతర రాష్ట్రములవారి

ఆహ్వానములు

గాంధీమహాత్ముని ప్రకటన

జలాల్పూర్, ఏప్రిల్ 11:—“ఇతర రాష్ట్రములవారు చాలమంది నాకు ఆహ్వానలేఖలను వ్రాయుచున్నారు. “నన్ను రాష్ట్రమువారు కలిపినను వెళ్లుటకు నేను సిద్ధముగానున్నాను” అని నేను నుడివిగట్టు పత్రికలలో ప్రకటించబడుటవలననే యిటులు వెళ్ళ రాష్ట్రములవారు నాకు ఆహ్వానములను పంప నారంభించిరి. ప్రస్తుతము నేను గుజరాతు రాష్ట్రమునందు మాత్రమే సంచారము చేయదలచితిని. వీలైనచో బొంబాయికి గూడ వెళ్లెదనని నల్ల భాయిగారు విడుదల చేయబడునరకును గుజరాతును విడిచి మరెచటికిని వెళ్ళజాలను, ముందు వారమున గుజరాతులో యితర ప్రదేశములకుగూడ వెళ్లదలచితిని.

(అ. ప్రెస్.)

అహమదునగరులో

వలంటీరులను చేర్చుట

వేలకొలదిగా ప్రజలు చేరుచున్నారు

అహమదునగరు, ఏప్రిల్ 12:—అహమదునగరులో వేలకొలదిమంది వలంటీరులుగా చేరుచున్నారు. వారిపేర్లను నమోదుచేయుటకు వీలులేకుండ నున్నది. అందువలన వలంటీరులను చేర్చుటకు 5 స్థానములు యేర్పాటు చేయబడినవి. (ప్రీ. ప్రెస్.)

మహాత్ముడు ఓల్పాడు తాలూకాకు

వెళ్లనుండుట

పింజరతు గ్రామమున సత్యాగ్రహ మొనరించుట

జలాల్పూర్, ఏప్రిల్ 11:—మహాత్ముడు కేపు 12 వ తేదీ ఉదయమున ఓల్పాడు తాలూకాలోని పింజరతు గ్రామమున కేగి ఆచట సత్యాగ్రహము సలుపును.

పోలీసువారు మనుష్యుల నందరిని

పరీక్షించుచుండుట

కరాడీ మట్టాడులో మహాత్ముడు సన్యసింతుట

జలాల్పూర్, ఏప్రిల్ 11:—మహాత్ముడు 11 వ తేదీ ఉదయమున మటవాడులో మొదట సన్యసింపెను. అటునుండి మరల వచ్చునపుడు ఒక మైలు దూరమునందున్న కరాడీలో సన్యసింపెను. పోలీసు డిప్యూటీ నూపరింపెండెంబును కొంతమంది కనిపెట్టియును దారిలో నిలువబడి దారిని రాకపోకలు సలుపుచున్న మహాత్ముని చెంత ఉప్పుకలదేమోయని ఒక్కొక్కరినినిలిపి పరీక్షింపవారం భించిరి. బస్సులలో నున్నవారి నందరినిగూడ పరీక్షించిరి. “మీ దగ్గర ఉప్పుకలదా? అని వారడిగడరు. “లేదు” అని చెప్పినచో పోనిచ్చెదరు. వారు పరీక్షించినవారిలో నెవరిదగ్గరనుగూడ ఉప్పుపాట్లములు కనబడలేదు. ఉప్పుపాట్లములు ఎవరివద్ద నైన కనబడినచో ఆ పాట్లములను తీసికొని వారిపేర్లు వ్రాసి కొని వదలివేసిరి. (అ. ప్రెస్. ప్రీ. ప్రెస్.)

కాన్పూర్

కాన్పూర్, ఏప్రిల్ 11:—శ్రీలు మహాత్ముడియుట, ఇతర పాఠకుల కలిసి 15 వలముంది సమావేశమైరి. నేటిదినము లిట వ్యాయముకాలవద్ద 11 మంది వలంటీరులు నిషిద్ధ లవణము తయారు చేసిరి. సాయం కాలము 6 గంటలకు భానుబహుదూరు గులాము హుస్సేనుగారు పోలీసు డిప్యూటీ నూపరింపెండెంబుగారు వచ్చిరి. పోలీసువారు ఉప్పు నీళ్లకుండలను మాత్రము తమకు ఇచ్చివేయుదని వలంటీరులను అడిగిరి. వలంటీరులు ఇవ్వము అని చెప్పిరి. పోలీసువారు మారుమాట్లాడక తిరిగిపోయిరి. ఆక్రంద నున్న జనసమూహము ఇండ్లకు వెళ్లినపిదప పోలీసువారు తిరిగి వచ్చిరి.

వలంటీరు కావైన సిద్ధాప్రసాదు ఆర్యాగారివద్దనుండి బాడువిలాసి కొనవలెనని పోలీసువారు యత్నించిరి కాని సిద్ధాప్రసాదుగారు లాగుకొన నియ్యలేదు. ఈ వెనగలాటలో కానుకు న్ను నీళ్లు పోలీసువారి కాళ్ళమీద పడెను.

సిద్ధాప్రసాదు ఆర్యాగారిని పోలీసువారు వారంటులే కుండా కోల్పోపెట్టిరి. కాని వైఆధికారులు కోపపించుటలే తిరిగి వదలివేసిరి. (ప్రీ. ప్రెస్.)

స్వరాజ్య భవనము

మోతీలాలు నెహ్రుగారు కాంగ్రెసున కిచ్చుట

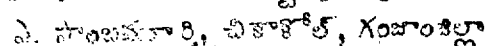
అలహాబాద్, ఏప్రిల్ 11:—నేటిదినము పండిత మోతీలాలు నెహ్రుగారు తన ఆనందభవనమును కాంగ్రెసునకు ఇచ్చిరి. ప్రార్థనలు ముగిసినపిమ్మట మోతీలాలు నెహ్రుగారు సరి సరిగియు గావించిరి. పండిత మోతీలాలు నెహ్రుగారు స్వరాజ్యపతాకమును భవనముమీద నెలకొల్పిరి. (ప్రీ. ప్రెస్.)

చెన్నపురి అన్నదానసమాజము

పై సమాజము యాభిమాన్యమున మార్చి నెలలో 4900 బీదలు అన్నము పెట్టబడిరి. సగటున దిన మొకటికి 158 మందికి అన్నము పెట్టబడిరి. ప్రజలు నొసగిన విరాళముతో 3894 మందికి అన్నము పెట్టబడిరి. అన్నదాన సమాజము మూలానికి ఆదాయముతో 1118 మంది బీదలకు అన్నము పెట్టబడిరి.

గోపరములకు:—పోస్టు బాక్సు నెం. 212 c/o ఆంధ్రపత్రిక.

శ్రమ నొందిన తల్లులకు నిద్ర చాలదు

బిడ్డ తరచుగా ఏడ్చుటకు
కారణభూతమైన కడుపు
నొప్పికి మంచి మందు చూ
డక ఆర్థరాత్రివఱకు నిద్ర
పోకుండ బిడ్డతో ఏటా అవస్థపడెదరు?
బిడ్డయవస్థకు కారణము అజీర్తి. బిడ్డకు
ఉడ్ వార్డ్స్ గ్రీప్ వాటరు నిచ్చిన, బాధ
ఉపశమించును. హాయిగా నిద్ర పోవును.
వైద్యులందరు నలహాయించుచు నది
యిదియే.

WOODWARD'S "GRIPE WATER"

బిడ్డకు అజీర్తిచేసి పులికేపులు
వెక్కిళ్లు మొదలైనవి రానియకుండ
కాపాడుటకు నిరపాయకమైన
మందు.

W.W. 1-172

W. WOODWARD LTD., LONDON, ENGLAND

అశ్వన

రిజువేనేటరు

ఎక్కువబలమును, శక్తిని, జీవము
నివ్వగలదు. నరములను, శరీర
మును, మొదడును వృద్ధిచేయును.
విద్యాపరీక్షలకును, వ్యాయామం
చేయువారికిని యావశ్యకమైనది.

**Bengal Chemical &
Pharmaceutical
Works, Ltd.
Calcutta.**

ప్రొక్ యందువారలు:—

ఎన్. జే. హెయ్ గౌడ్ డర్ అండ్ కో.,
41, బందరువీధి, మద్రాసు.
అల్విన్ అండ్ కో.,
174, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.
నాథన్ అండ్ కో.,
కొచ్చిన్.

గట్టి చాయరంగునూలు

పూర్వమునుండి తయారుచేయబడిన గట్టిచాయ తొగగుమరుచాయ నూలురకమున్న
నూతన కలురకముల కలరు నూలున్న, నెం 20 మొదలుకొని నెం 150 బరు నూలువరకు
తయారుచేయుచున్నాము. కావలయువారు అర్డరు వ్రాయించితే ధరలు సరసముగాను గట్టి
చాయలుగాను పంపబడును. శాంతిలో ఆర్డరుకు వ్రాయుము.

132-2

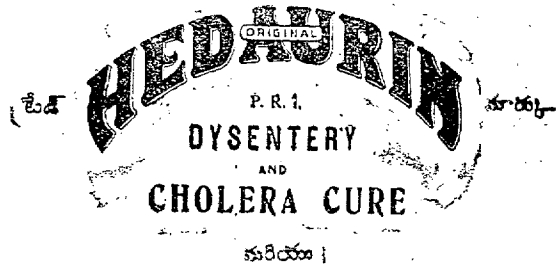
యల్. కే. మినాక్షి అయ్యర్,

గట్టిచాయనూలు జవలివ్యాపారం, మహల్ పేధి, మధుర.

AMRUTANJAN DEPOT
Price Annas 10 only.
MADRAS & BOMBAY.

ఒక జోషధ వినోదము

కలరా నివారిణి

హెడౌయిన్ అరికులేరియనుండి

తయారు చేయబడినది

ప్రస్తుతకాలమునం దున్నవాటిలో అమోఘమైన ఓషధి.
కలరాకు, అతిసారమునకు ప్రత్యేకము మోతాదే గణపించు
చున్నట్లు గొప్పవైద్యులచే నిర్ధారణ చేయబడినది. అన కాలమైన
ధరలు రు. 0-15-0, 1-12-0, 3-4-0.

ఫార్మికోలాజికల్ రిసెర్చి ఇన్ స్టిట్యూట్

పోస్టుబాక్సు నెం. 504, మద్రాసు. పి. టి.

నేషనల్ యిండియన్ లైపుయిన్సూ

రెన్సుకంపెని లిమిటెడ్.

సామాన్య రేట్లతో స్థిరమైనట్టియు

అభివృద్ధిచెందునట్టి కంపెనీ.

మానేజిమెంటు క్లుప్తముగను

తెలివిగను చేయబడును బలమైనదై రెక్కరు.

నేషనల్ యిండియన్ పాలీచాలా సులభమైనది. ఆకం
పెనీమీకు అర్జ్యునిర్మిల్ని టిని యిచ్చును. మీకు ప్రీమియములు
మాత్రం కట్టుకుండవలెను. పాలీ, తీర్మానముకాగానే మీకు
గానీ, చనిపోయినప్పుడు మీసంతతి వారికిగాని ఇన్సూరెన్స్
మొత్తమును యిచ్చివేయును. కష్టమైన నిర్బంధములులేవు తక్ష
ణము యివ్వబడును.

భీమాచేయదలచినవారన్న వీజుట్టుగావుండుటకు
జుకుబడిగల పెద్దపనుష్యులన్న అప్లికేషన్లు ఈ క్రిందివారి
వ్రాసుకొనడు.

టి. వి. రాఘవయ్య యన్-వ్యూయర్,

పాడ్డాఫీసు కలకత్తా

చీఫ్ ఏజెంటు,

2-2

నార్తర్న్ నార్మార్కు, బెజవాడ.

శుక్లబిందు

సంత దుర్బలమైన శిశువునైనను గట్టిపరచి పిక్క-గం
బుతోనే అద్భుతమైన ప్రభావమును చూపును. శుక్లనష్టమును
కట్టులుతో పీరుపొంది, స్త్రీపురుషులకు నిరతికేయప్రేమను
కలిగించుటకు దీనిని వినివిన జోషధము లేదు. 25 రూ. 2-8-0

17-3

త్రిపురసుందరీ వైద్యశాల,

మహాప్రవాద-రామచంద్రపురంబోడ్డు, గోదావరితీర్థ.